ATHENS voice
Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

No1 FREE PRESS ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (στοιχεία Focus Bari 2019)

The ATHENIAN CITIZEN 2011 · ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΟΥ 2011

Thick Head HEAD MAN

Τα κόμικ του 2011

Η ΑΘΗΝΑ ΦΟΒΑΤΑΙ... ΣΤΟ ΒΑΘΟΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΔΡΟΜΟΥ ΠΑΡΑΜΟΝΕΥΕΙ, Ο ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ... Ο ΤΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΕΧΕΙ ΚΟΚΚΙΝΟ ΧΡΩΜΑ... ΗΡΩΕΣ ΤΩΝ COMICS ΘΑ ΜΑΣ ΣΩΣΟΥΝ....

The Athenian citizen 2011 · ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΟΥ 2011

AND The falling BEAUTY.....

Μιλούν οι
Δημήτρης Καταλειφός
Ρεβέκκα Καμχή
Μάριος Σπηλιόπουλος
Ολιβιέ Πυ
Λένα Διβάνη

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
street food

Της **Κατερίνας Βνάτσιου**

ΗΝΥΧΤΕΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΕΙΝΑΙ ΣΚΟΤΕΙΝΕΣ • ΠΑΤΩΝΤΑΣ ΣΤΟ ΚΟΜΙΚ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΚΥΡΙΑΖΗ + FALLING FOR LIONHEART • IDW Publishing.

Μιλούν οι: Ελευθερία Αρβανιτάκη, Ζενιά Καπλάν, Καρυοφυλλιά Καραμπέτη, Ιωάννα Παππά, Ελένη Σκότη, Andrew Weatherall, Ivan Smagghe

ALEX HONNOLD
ARMIE HAMMER
BRIE LARSON
BOBBY BONES
CARA DELEVINGNE
CHANNING TATUM
DAVE BAUTISTA
JOEL McHALE
ROB RIGGLE
ZACHARY QUINTO
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ
ΜΕ ΤΟΝ BEAR GRYLLS
ΠΡΕΜΙΕΡΑ
ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 21.00
NATIONAL GEOGRAPHIC
Το National Geographic είναι διαθέσιμο μέσω:
COSMOTE TV
nova
Vodafone TV
WIND VISION
www.natgeotv.com/gr
/NGCGreece
@natgeo_greece
National Geographic Greece

ATHENS VOICES

ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

«Ψιτ, έλα δω να σου πω. Έλα να σου δώσω κάτι. Έλα εδώ, ρε. Αυτό εδώ αύριο θα πάσει 2 εκατομμύρια! Εγώ αύριο θα 'μαι εδώ στη γωνία, να έρθεις να με βρεις. Δεν σου λέω ψέματα. Πάρ' το, σου λέω!»

(Ηλικιωμένος λαχειοπώλης προσπαθεί να πουλήσει λαχείο σε ηλικιωμένο περαστικό. Δευτέρα μεσημέρι, Σύνταγμα, Καραγιώργη Σερβίας)

«Σαν νοσοκομείο μού φαινότανε πρώτα».

(45άρα κυρία στην παρέα της, βγαίνοντας από το Μουσείο της Ακρόπολης, Σάββατο πρωί)

Τυπάκος στο Μοναστηράκι έχει στήσει τον πάγκο του, όπου γράφει το όνομά σου λυγίζοντας λεπτά σύρματα. Τον πλησιάζουν δύο κοπέλες:

«Γειαάά. Θέλουμε να μας γράψεις δύο με το γράμμα ΔΗ. Δηλαδή, Δέσποινα και Δήμητρα».

(Δευτέρα μεσημέρι, Μοναστηράκι)

«Δεν μπορώ να συνεννοηθώ με τους ανθρώπους! Με τα ζώα μπορώ, με τους ανθρώπους ΔΕΝ ΜΠΟΡΩ!»

(Κυρία περπατάει και μιλάει μόνη της. Οδός Αθηνάς, Δευτέρα απόγευμα)

Τρία κορίτσια μιλάνε στο μετρό:

-Αχ, κορίτσια, κουράστηκα. Αυτό το Σάββατο θα κάτσω σπίτι.

-Καλά, άρρωστη είσαι;

-Όχι καλέ, εμένα μου αρέσει πού και πού η μοναξιά μου. Με φτιάχνει κιόλας.

(Στάση Πανεπιστήμιο, Δευτέρα πρωί)

-Φίλε, τι τούρμπανο είναι αυτό εκεί;

-Τι είναι τούρμπανο, ρε μαλάκα;

-Τούρμπο: δηλαδή τούμπανο και ούρμπαν γκομενάκι, ρε.

(Κινονό μπαρ, Κουκάκι, Σάββατο βράδυ)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
➜ *panikoval500@gmail.com*

Η αγαπημένη στήλη **Athens Voices** στα ηχεία και τα ακουστικά σας. Οι φωνές της Αθήνας, όσα κρυφακούει ο Γιάννης Νένες στο δρόμο, στο Μετρό, στο γραφείο, σε γνωστά, πολυσύχναστα μέρη αλλά και απίθανα σημεία, κάθε μέρα στο **Athens Voice Radio 102.5**

Μπορείτε να μας στείλετε και τις δύο φωτογραφίες σας (παλιά και νέα), είτε ψηφιακά (ανάλυση 300 dpi, διαστάσεις 22x32, στη διεύθυνση info@athensvoice.gr με την ένδειξη "Back 2 the future") είτε τυπωμένες, στη διεύθυνση της ATHENS VOICE (Χαριλάου Τρικούπη 22, Αθήνα 10679). Είναι απαραίτητο να γράφετε τα στοιχεία σας και τις λεπτομέρειες των φωτογραφιών (χρονολογία, τοποθεσία, πρόσωπα).

BACK 2 THE FUTURE

Οικογένεια Χρονάκη, Φώτης, Κατερίνα, Βασίλης, Ελίνα, αρχές 2000, Κύμινα Θεσσαλονίκης.
Η ίδια οικογένεια, 20 χρόνια μετά (αρχές 2020) στο ίδιο μέρος.

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

Ο ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ

Μπορεί να μείνει εκεί όλο τον χρόνο κάθε βράδυ αναμμένος; Τον βλέπεις και σου ανοίγει η καρδιά. Έχει όλα τα φόντα για να γίνει ένα από τα πιο καλαίσθητα τοπόσημα της πόλης.

ΚΙ ΑΛΛΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΣΤΑ OSCAR

Ο Τομ Χανκς υποψήφιος για Όσκαρ Β΄ανδρικού ρόλου για το «Μια υπέροχη μέρα στη γειτονιά».

ΜΑΡΚΟΣ ΚΟΥΜΑΡΗΣ (LOCOMONDO)

Ο πιο «εξωτικός» Έλληνας μουσικός, αυτή την Παρασκευή στις 11 π.μ. καλεσμένος στην εκπομπή του Γιάννη Νένε στον Athens Voice Radio 102,5. Μη χάσετε την ευκαιρία να ακούσετε μια συζήτηση μεταξύ ψύχραιμων, γελαστών και ταλαντούχων ανθρώπων.

ΜΑΡΙΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Μια γοητευτική Ελληνίδα δασκάλα, η καθηγήτρια Ιστορίας στο Καποδιστριακό, θα μιλήσει όπως πάντα δωρεάν και με ελεύθερη είσοδο με θέμα «Τα ισχυρά σημεία του Ελληνισμού στα 4.000 χρόνια της καταγεγραμμένης Ιστορίας του». Μακάρι να καταφέρετε να την ακούσετε.
(στο ΙΑΣΩ, Μαρούσι, 17/1, στις 12.30)

HARRY & MEGHAN

Οι επόμενοι Καρντάσιανς.

ΤΣΑΝΤΑΚΙΑ ΣΕ ΜΕΓΕΘΟΣ ΜΠΡΕΛΟΚ

Να τα κρατήσετε μόνοι σας.

Η ΑΦΙΣΣΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΜΒΛΩΣΕΙΣ

Μουρλέν Ρουζ.
(Ελάτε να σφαχτούμε ξανά)

ΟΔΟΣ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ, ΚΟΛΩΝΑΚΙ

Δεν είδα να περιλαμβάνεται αυτός ο μαρτυρικός δρόμος με το άθλιο οδόστρωμα στους δρόμους που διάλεξε ο Δήμος για επισκευή. Είναι από τους πιο επιβαρυμένους κυκλοφορικά, με τρομερή ανηφόρα και άπειρες λακούβες. Δείξτε του φροντίδα.

MIPIN

Το ιαπωνικό κρασί που οι πολύφερνοι σεφ βάζουν παντού στις συνταγές τους. Σε λίγο και στο κοκορέτσι.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΤΕΛΟΣ

Ταμαρίς

Της ΜΙΚΑΣ ΣΥΜΠΟΥΡΑ

Το αγαπημένο μου δένδρο, καθώς και του θεού Απόλλωνα, όπως λέει και η μυθολογία μας, είναι το αλμυρίκι του γένους *Tamarix* ή *Ταμαρίς*. Φυτρώνει στην παραλιακή ζώνη και φθάνει μέχρι το κύμα. Οι ρίζες του είναι βαθιές και συναντούν τον υφάλμυρο υδροφόρο ορίζοντα. Φυσικός ανεμοφράκτης, στολίδι και καταφύγιο για κάθε παραλία. Ακολουθεί η ζώνη των πεύκων. Το φθινόπωρο ανθίζει και τα λευκορόδινα λουλούδια του έχουν ένα λεπτό άρωμα. Τα πρωινά χαίρομαι τη σκιά τους και κάθομαι από κάτω αγναντεύοντας τον ορίζοντα, προσπαθώντας να ξεχωρίσω μέσα στο φως του ήλιου αν βλέπω κάποιο καράβι ή κάποιο πετροκάραβο. Από κάτω, πλήθος περιστεριών ραμφίζουν την άμμο. Ψηλά στα αλμυρίκια σμήνος εντόμων ζουζουνίζουν ρουφώντας το νέκταρ των λουλουδιών.

Το απόγευμα, όταν ξαναπεναίνω, είναι πάλι εκεί σιωπηλά περιμένοντάς με στο παγκάκι από κάτω. Πέρα, ανάμεσα στους πέτρινους κυματοθραύστες, φωλιάζει μια γάτα με τα μικρά της. Η θάλασσα είναι ακίνητη και αντανακλά το γλυκό χρώμα της δύσης. Κάθομαι στον τοίχο της προβλήτας και περιμένω τη δύση. Ένα σκουρόχρωμο περιστέρι έχει κουρνιάσει μόνο του για το βράδυ ακριβώς κάτω από το πόδια μου και πάνω στην άμμο ακουμπώντας στη γωνία που σχηματίζε ο τοίχος με την άμμο. Είχε κλείσει τα φτερά του και είχε βάλει το κεφάλι του ανάμεσα. Τι με έκανε να το κοιτάζω άραγε; Σε λίγο θα ανάψουν τα φώτα στους φλόκους του ιστιοφόρου που μοιάζει με όνειρο αγκυροβολημένο στο κέντρο του όρμου.

ATHENS voice

radio

Εύη Γεωργίου

Ανδρονίκη Τσατσαρώνη

Γιώργος Πιέρρος, Γιώργος Κουβαράς

Δημήτρης Λιλής Athens Incoming

Κωστής Νικηφοράκης Black Athena

Χρήστος Αντωνίου Keep it real

ΦΩΤΟ: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΪΤΣΑΣ

Weekend

Νίκος Δημόπουλος Flipside

102.5 ATHENS VOICE RADIO

Ακούτε τη Φωνή της Αθήνας

Άγιος Ιωάννης

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΧΕΛΙΩΤΗ**

Κατεβαίνω στο μετρό του Αγίου Ιωάννη, και αφού ξοδεύω γύρω στα 10 λεπτά στην ουρά των εισιτηρίων ξεκινώ να κινούμαι προς τον συρμό. Επικυρώνω το εισιτήριό μου, σηκώνω το κεφάλι μου και βλέπω το γλυπτό με τα δακτυλικά αποτυπώματα. Στέκομαι και το χαζεύω ενώ άνθρωποι γύρω μου πάνε και έρχονται, περνάνε από μπροστά μου, σκοντάφτουν επάνω μου ενώ κοιτάνε τα κινητά τους, και με κοιτάνε παράξενα σαν να είναι ανίκανοι να αντιληφθούν γιατί είμαι ακίνητη ενώ δεν φαίνεται να περιμένω κάτι.

Υπάρχουν 8 αποτυπώματα, ή 4 τα οποία καθρεφτίζονται. Σαν 4 άνθρωποι να κοιτάζονται στον καθρέφτη. Το δακτυλικό αποτύπωμα είναι μοναδικό για τον κάθε άνθρωπο. Ακόμα και τα πανομοιότυπα δίδυμα έχουν παρόμοια αλλά όχι ολόιδια αποτυπώματα. Εκεί βρίσκεται λοιπόν η ουσία της ταυτότητάς μας, στα χέρια μας. Αρχίζω να παρατηρώ για λίγο τον κόσμο γύρω μου. Σκέφτομαι πόσοι από αυτούς έφυγαν από το σπίτι σήμερα με την «ταυτότητά» τους, και πόσοι την άφησαν κρυμμένη σ' ένα συρτάρι.

Πόσοι κάθε μέρα διαλέγουν άλλη ανάλογα με τη διάθεσή τους, όπως οι εγκληματίες που βλέπουμε στις ταινίες και έχουν ένα ντουλάπι με διαφορετικά διαβατήρια και χαρτονομίσματα από χώρες όλου του κόσμου. Το έτοιμο πακετάκι φυγής που ακολουθεί το mission abort. Πόσοι θα 'θελαν να έχουν ένα τέτοιο; Έχω «φύγει» πολλές φορές· πάντα όμως έπαιρνα το καβούκι μου μαζί. Το να το απαρνηθείς είναι μια άλλη ιστορία.

Γιατί όμως να μην είναι όλα ίδια; Τα αποτυπώματα, εννοώ. Γιατί να έχουμε 10 διαφορετικά; Ίσως γιατί τόσες είναι οι πτυχές του κάθε ανθρώπου, τα «καπέλα» που φοράμε ανάλογα με το περιβάλλον και την περίσταση. Με την άκρη του ματιού μου βλέπω κάποιον να έχει κοντοσταθεί λίγο πιο πέρα από εμένα. Νομίζω με κοιτάει, αλλά δεν είμαι σίγουρη. Τον αγνοώ και μετακινούμαι πιο κοντά στο γλυπτό.

Βλέπω ότι από κοντά έχουν μεγάλο βάθος. Το κάθε κομμάτι στηρίζεται στη βάση του γλυπτού με μια μεταλλική ράβδο. Από το πλάι αλλάζουν εντελώς μορφή, προσομοιάζοντας μικρές κορφές βουνών, αφηρημένα σχήματα, ακόμα και το γυναικείο στήθος. Από μακριά συγχωνεύονται, εισχωρούν το ένα μέσα στο άλλο, μπλέκονται αρμονικά, όπως οι άνθρωποι όταν ερωτοτροπούν. Από κοντά όμως φαντάζουν λίγο πιο τρισδιάστατα, και το καθένα από αυτά ξεχωρίζει: έχουν τη δική τους οντότητα, εξέχουν λίγο παραπάνω ή λίγο λιγότερο, όπως οι άνθρωποι γενικότερα. Αντιλαμβάνομαι ότι τα χρώματα απλά βοηθούν το μάτι να διαχωρίσει επιφανειακά και οι γήινες αποχρώσεις απλά γλυκαίνουν τη μετάβαση από το ένα στο άλλο χωρίς να δημιουργούν μεγάλες αντιθέσεις.

«Σας συναρπάζει τόσο;» ακούω μια βαριά αντρική φωνή να με ρωτάει. «Δεν θα 'πρεπε;» απαντώ γυρνώντας να τον κοιτάξω.

«Ομολογώ δεν το είχα ποτέ παρατηρήσει μέχρι που σας είδα να το κοιτάτε τόσο επίμονα, παρόλο που έχω περάσει από εδώ δεκάδες φορές». «Τείνουμε πολύ συχνά να προσπερνάμε πράγματα που είναι μπροστά στα μάτια μας» του λέω, «λίγο η καθημερινότητα, λίγο αυτά που μας απασχολούν, λίγο τα κινητά, οι παρωπίδες... μας έχουν καταστήσει τυφλούς σε πολλά επίπεδα. Υπάρχει μια ασφάλεια στο να μη βλέπεις... για πολλούς είναι ένα εκσυγχρονισμένο ένστικτο επιβίωσης. Υπάρχουν όμως και αυτοί που βλέπουν τα πάντα, και ως εκ τούτου προστατεύονται μεν, υποφέρουν δε».

Με κοιτούσε αποσβολωμένος. Νομίζω τον έχασα κάπου στις παρωπίδες και απλά δεν έφυγε μέχρι να τελειώσω το λογύδριο για να μη γίνει αγενής. Του ευχήθηκα καλή συνέχεια και κατευθύνθηκα προς τις σκάλες. Ενώ περίμενα το τρένο στεκόταν δίπλα μου ένα ζευγάρι, 40άρηδες και οι δύο, προσεγμένοι. Η γυναίκα φαινόταν να είναι εκεί, εκείνος όχι. Οι παράμεσοι του δεξιού χεριού δεσμευμένοι με μια απλή, χρυσή βέρα. Χρόνια αναρωτιέμαι γιατί οι άνθρωποι τις φοράνε ακόμα. Και άντε τις φοράνε ακόμα, γιατί παίρνουν ακόμα αυτές;

Με κοιτούσε αποσβολωμένος. Νομίζω τον έχασα κάπου στις παρωπίδες και απλά δεν έφυγε μέχρι να τελειώσω το λογύδριο για να μη γίνει αγενής.

Ένας μεταλλικός δεσμός με την ταμπέλα «ανήκω σε άλλον», φορεμένος τόσο κοντά στο μοναδικό δακτυλικό σου αποτύπωμα. Λες και σημαίνει κάτι, λες και έχει σταματήσει πολλούς, λες και αυτό ορίζει τις πράξεις ή τις προθέσεις σου. Τι ακριβώς δίνεις στον άλλον όταν του ανήκεις, όταν δεν ξέρεις καν ποιος είσαι; Πόσα δακτυλικά αποτυπώματα χάνεις στη διαδικασία παράδοσης εαυτού; Μετά από πόσα χρόνια ξεχνάς την ύπαρξή τους;

Ενώ αυτές οι σκέψεις έτρεχαν στο μυαλό μου γίναν δύο πράγματα ταυτόχρονα. Οι φωτεινοί κυκλικοί δείκτες στα πόδια μας άρχισαν να αναβοσβήνουν σημαίνοντας τον ερχομό του συρμού, ενώ την ίδια στιγμή ο σκεπτικός κύριος γύρισε στη σύζυγό του λέγοντας «σε είδα χθες. Μην προσπαθήσεις να το αρνηθείς». Εκείνη χλόμιασε, οι πόρτες άνοιξαν, εγώ μπήκα, και εκείνος ακούμπησε το χέρι του στο δικό της απαλά, σταματώντας την όμως από το να προχωρήσει. Η σειρήνα που σήμανε το κλείσιμο των θυρών, άνοιξε τις δικές τους. Είχαν μείνει πίσω. ●

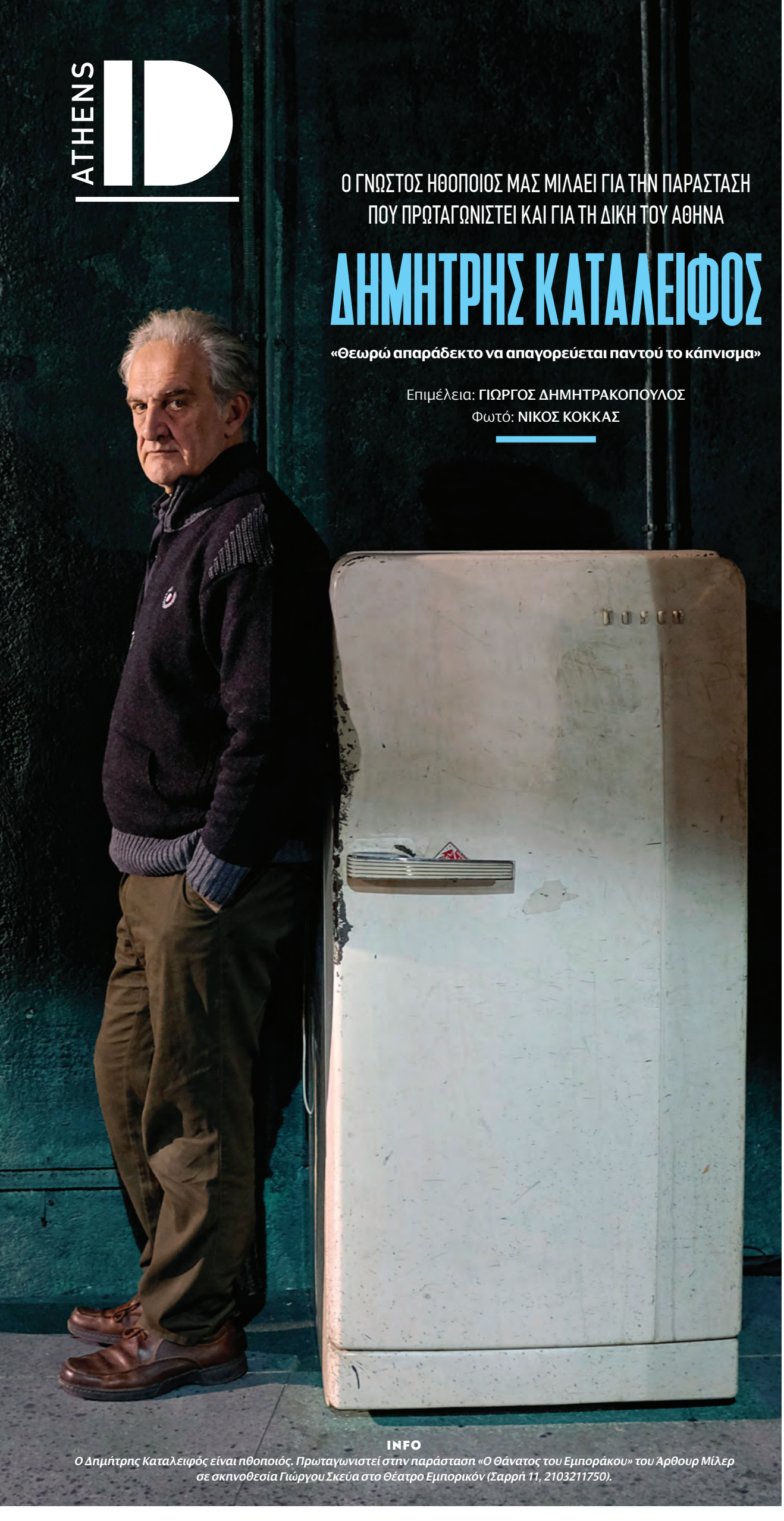
ATHENS ID

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΜΑΣ ΜΙΛΑΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΤΑΛΕΙΦΟΣ

«Θεωρώ απαράδεκτο να απαγορεύεται παντού το κάπνισμα»

Επιμέλεια: **ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ**
Φωτό: **ΝΙΚΟΣ ΚΟΚΚΑΣ**

INFO

Ο Δημήτρης Καταλειφός είναι ηθοποιός. Πρωταγωνιστεί στην παράσταση «Ο Θάνατος του Εμπόρακου» του Άρθουρ Μίλερ σε σκηνοθεσία Γιώργου Σκεύα στο Θέατρο Εμπορικόν (Σαρρή 11, 2103211750).

Σε ποιες γειτονιές της Αθήνας έχετε ζήσει; Γεννήθηκα και έζησα στη Νέα Σμύρνη. Μετά το Κολωνάκι έζησα 17 χρόνια στη Νεάπολη Εξαρχείων, Ερεσού και Μαυρομιχάλη, και 20 χρόνια τώρα στο Παγκράτι, μια γειτονιά που έχω αγαπήσει πολύ και την ξεχωρίζω. Έχει κάτι ανθρώπινο και ζεστό.

Αγαπημένα σας σημεία στο Παγκράτι; Το καφενείο του Λουκά στη Σπύρου Μερκούρη και Ευφορίωνος γωνία, που πάω κάθε πρωί. Το «Ριζάρη 22» επίσης, που είναι ένα καφέ δίπλα στο σπίτι μου. Το «Πτι Παλαί» με πολύ ωραίες ταινίες. Αλλά και στην Αρχελάου έχουν ανοίξει πολλά μαγαζιά.

Το πρώτο αθηναϊκό στιγμιότυπο που θυμάστε; Με τη μητέρα μου να ταΐζω τις πάπιες στον Εθνικό Κήπο. Ότι πήγαινα από τη Νέα Σμύρνη στην Αθήνα σε ένα πάρκο μου φαινόταν σαν εκδρομή στην εξοχή. Η έννοια της ευτυχίας.

Η πρώτη δουλειά που κάνατε στην Αθήνα; Σε ένα πολύ ωραίο βιβλιοπωλείο των εκδόσεων Ερμείας στη Βουκουρεστίου που λεγόταν «Καρτιέ Λατέν» για να πληρώνω τη δραματική σχολή.

«Αθηναϊκές» λέξεις που δεν υπάρχουν πια; Κάποτε η Πλατεία Κολωνακίου λεγόταν η πλατεία του Μπιντέ γιατί είχε αυτό το σχήμα. Το πάμε πλατεία, δηλαδή, το λέγαμε πάμε Μπιντέ.

Ποια στέκια ή χώροι που έκλεισαν σας λείπουν; Πάνω από όλα το Αττικόν και το Απόλλων, το βιβλιοπωλείο του Κάουφμαν που το λάτρευα, το βιβλιοπωλείο Εστία στη Σόλωνος, ο πενταώροφος Ελευθερουδάκης στην Πανεπιστημίου και ο Zonar's, όπως ήταν.

Ποιο βιβλίο έχει καταγράψει καλύτερα την πόλη; Το «Έξι νύχτες στην Ακρόπολη» του Σεφέρη.

Η πιο τυπική αθηναϊκή ταινία; Το «Κυριακάτικο ξύπνημα» του Κακογιάννη. Είναι τόσο γλυκιά η αίσθηση της πόλης.

Αν η Αθήνα ήταν ένα πρόσωπο, ποιο θα ήταν; Ένας συνδυασμός της Λαμπέτη και της Μερκούρη. Ζωγραφικά θα ήταν μία από τις γυναικείες μορφές στους πίνακες του Μόραλη.

Ποιος σκηνοθέτης θα θέλατε να γυρίσει μία ταινία για την Αθήνα; Ο Γούντι Άλεν και θα ήθελα πάρα πολύ να έπαιζα, έστω κομπάρσος. Τον λατρεύω και πιστεύω πως θα του ταίριαζε πολύ να κάνει μια ταινία στην Αθήνα.

Το πρώτο πράγμα που θα κάνατε, αν ήσασταν δήμαρχος για μια μέρα; Θα διαχώριζα τα καταστήματα για καπνιστές και μη καπνιστές. Και ελεύθερα να πηγαίνει ο καθένας όπου νομίζει. Θεωρώ απαράδεκτο να απαγορεύεται παντού το κάπνισμα.

Τι δουλειά θα κάνατε, αν δεν ήσασταν ηθοποιός; Σίγουρα θα είχα γίνει συγγραφέας και τώρα που μεγαλώνω μου αρέσει πολύ να ζωγραφίζω. Οπότε μπορεί να είχα γίνει κάτι μεταξύ συγγραφέα και ζωγράφου.

3 πράγματα που σας αρέσουν περισσότερο στην πόλη; Η διαδρομή από το Ηρώδειο στο Θησείο – ο ωραιότερος δρόμος του κόσμου. Η βόλτα από την Πλατεία Κολωνακίου στην Ομόνοια, περπατώντας από Σκουφά και Σόλωνος. Τα θερινά σινεμά.

3 πράγματα που, αν έλειπαν, θα έκαναν την Αθήνα λίγο ομορφότερη; Το πώς έχει καταλήξει η Ομόνοια. Το παρκάρισμα σε πολύ στενούς δρόμους του κέντρου, όπως η Σοφοκλέους. Η αποκομιδή των σκουπιδιών τη μέρα. Κατεβαίνω την Κ. Σερβίας για να πάω στο θέατρο και βγαίνουν τα απορριμματοφόρα στις 5 το απόγευμα, το θεωρώ παραλογισμό.

Ένα επίθετο που δεν τους ταιριάζει καθόλου; Δεν είναι αυτό που λέμε χαλαροί. Είναι σε ένταση. Και τώρα με τα κινητά το κακό έχει απογίνει.

Ποιος μουσικός δικαιούται να γράψει ή έχει ήδη γράψει το soundtrack της πόλης; Η Αθήνα συμβολίζεται για μένα με τη μουσική του Χατζιδάκι και τραγούδια όπως το «Μια πόλη μαγική».

Ποιος ήταν ο πρώτος θεατρικός σας ρόλος; Σε ένα θερινό κινηματογράφο στο Ν.Ηράκλειο με το τότε Ελεύθερο Θέατρο σε δύο μονόπρακτα του Μπρεχτ.

Μια παράσταση που δεν θα ξεχάσετε ποτέ; Το πρώτο θεατρικό έργο που με μάγεψε. Το «Μαμζέλ Πέπσυ» με την Έλλη Λαμπέτη στο θέατρο Διονύσια, το σημερινό Θέατρο Χορν, στην οδό Αμερικής. Παράσταση που με έκανε να γίνω ηθοποιός.

Ποιος ήταν ο πιο σημαντικός σας δάσκαλος και ποιος ο πιο ταλαντούχος μαθητής σας; Αποφοίτησα από τη Σχολή Κατσέλη, ήταν ένα σπουδαίο ζευγάρι και οι δυο τους, ο Πέλος και η Αλέκα, αλλά η αγαπημένη μου καθηγήτρια ήταν η Νίκη Τριανταφυλλίδη. Μαθητές έχουν βγει πολλοί ταλαντούχοι και από τη σχολή του Εμπρός και από το Εθνικό, που είχα περάσει. Δεν μπορώ να ξεχωρίσω έναν, αλλά κάποιοι είναι από τους καλύτερους νέους ηθοποιούς σήμερα και χαίρομαι για την πορεία τους.

Έχετε υποδυθεί σπουδαίους ρόλους, με ποιον δεθήκατε περισσότερο; Όλοι είναι παιδιά μου, αλλά θα διάλεγα όσους έπαιξα από τον Μπέκετ, είναι ο αγαπημένος μου συγγραφέας.

Παίζετε τον Γούλι Λόμαν στο κλασικό έργο του Άρθουρ Μίλερ «Ο Θάνατος του εμπόρακου». Τι είναι αυτό που καθιστά το έργο διαχρονικό; Ο ήρωας κυνηγάει ματαίως το νόημα της ζωής στην επιτυχία, την καταξίωση και το χρήμα χάνοντας άλλες, πολύ βασικότερες αξίες.

Τι έχει τελικά ο Γουίλι Λόμαν στις βαλίτσες του; Ο ίδιος ο Μίλερ δεν λέει ποτέ τι πουλάει. Όταν κάποτε τον ρώτησαν, είπε ότι πουλάει τον ίδιο του τον εαυτό καταδικάζοντάς τον σε εμπόρευμα. Το οποίο είναι τόσο σημερινό. Όλοι είμαστε με έναν τρόπο εμπόρευμα προσπαθώντας να βγάλουμε λεφτά και να γίνουμε γνωστοί, οπότε το έργο είναι πραγματικά πολύ επίκαιρο.

Τι θα σας έκανε να επιστρέψετε στην τηλεόραση σήμερα; Ένα καλό σενάριο και καλοί συνεργάτες. Θα το έκανα με μεγάλη χαρά.

Πώς ήταν αυτή δεκαετία για σας; Μια δεκαετία που δούλεψα σαν τριαντάρης, δώδεκα μήνες τον χρόνο εδώ και οκτώ χρόνια ακατάπαυστα με έργα απαιτητικά, οπότε υπάρχει μια κόπωση αλλά και μια ευχαρίστηση ταυτόχρονα γιατί δέθηκα με όλους αυτούς τους ρόλους και τους συνεργάτες των έργων.

Επόμενα σχέδια; Υπάρχει μια περίπτωση για μια ταινία που θα κάνει ο Θοδωρής Παπαδουλάκης σε μια σύγχρονη μεταφορά του έργου «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται» και μου έχει προτείνει τον ρόλο του πατέρα του Χριστού.

Dazibao

Οι χειροποίητες εφημερίδες του **Μάριου Σπηλιόπουλου**

Μία διαφορετική εικαστική ματιά και παρέμβαση στα γεγονότα και στις ειδήσεις της περασμένης δεκαετίας, μέσα από τη νέα έκθεση του **Μάριου Σπηλιόπουλου**

Του **ΜΑΝΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ**

Dazibao είναι η κινεζική λέξη για την εφημερίδα τοίχου. Κατά λέξη σημαίνει «εφημερίδα με μεγάλους χαρακτήρες». Είναι μια εφημερίδα που συντάσσεται από έναν πολίτη, πραγματεύεται ένα πολιτικό ή ηθικό θέμα και αφισοκολλείται για να διαβάζεται από το κοινό. Στην Κίνα, στην αυτοκρατορική περίοδο, τη χρησιμοποιούσαν οι δυσαρεστημένοι υπήκοοι για να ασκήσουν κριτική στη διοίκηση. Οι dazibao επανεμφανίστηκαν τα χρόνια της Πολιτιστικής Επανάστασης και χρησιμοποιήθηκαν από τους ερυθροφρουρούς για την καταγγελία και συκοφάντηση των αντιπάλων του Mao Zedong. Τη λέξη αυτή διαλέγει ο Μάριος Σπηλιόπουλος, καθηγητής στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, ως τίτλο για τη νέα του έκθεση. 114 έργα για το «εφήμερο» των εφημερίδων, μια αναστοχαστική ματιά στην επικαιρότητα των 9 τελευταίων χρόνων όπως την κατέγραψαν τα έντυπα μέσα ενημέρωσης.

Οι χειροποίητες εφημερίδες δημιουργήθηκαν μεταξύ του 2010 και του 2019. Δύσκολη δεκαετία για την Ελλάδα και τον κόσμο; Πράγματι, ήταν μια δύσκολη και παράξενη δεκαετία που κλόνισε τα αυτονόητα και τις βεβαιότητές μας. Ο κόσμος μας μπήκε σε ένα φαύλο κύκλο αβεβαιότητας όπου όλα μπορούν να συμβούν. Μέσα στον καταιγισμό των ειδήσεων, οι κακές ειδήσεις κυριάρχησαν. Η αντίδρασή μου σε αυτό τον βομβαρδισμό πληροφορίας γίνεται με αυτό που ξέρω να κάνω, με τη ζωγραφική πράξη, που με κατευνάζει και με οριοθετεί, με κάνει να σκέφτομαι με το δικό μου μυαλό. Με εργαλεία το χρώμα, το κολάζ, το σχέδιο, με διαγραφές που θυμίζουν λογοκρισία, με επισυνάψεις, με αλλαγές τίτλων και υπερθέσεις, σχολιάζω τα γεγονότα και τις αποτυπώσεις τους, αλλάζοντας μορφή και περιεχόμενο στην τυπωμένη σελίδα. Σε μια προσπάθεια να εκφράσω την προσωπική μου θέση απέναντι στα γεγονότα, δημιουργώ μια δική μου αφήγηση σε μία επανανάγνωση της ιστορίας.

Ποια είναι η θέση των εφημερίδων την εποχή του διαδικτύου; Δύο βασικές προϋποθέσεις της ενημέρωσης είναι η ταχύτητα και η εγγυρότητα. Η έκφραση «έγκαιρα και έγκυρα» στη γλώσσα μας συνιστά λογοπαίγνιο. Τις προηγούμενες δεκαετίες μάθαμε την έκφραση αυτή από τον τρόπο που το ραδιόφωνο και η τηλεόραση διαφήμιζαν τον εαυτό τους, από τη στιγμή που πήραν την πρωτοκαθεδρία από τα έντυπα, τουλάχιστον όσο αφορά την ταχύτητα. Το επίκαιρο και το αληθές της είδησης, λοιπόν, ήταν πάντα ζητούμενο στην ενημέρωση. Σε αυτή τη μεταιχμιακή εποχή, που το διαδίκτυο και τα ψηφιακά data εκτοπίζουν το τυπωμένο χαρτί σε ένα άυλο ψηφιακό σύμπαν, οι Handmade Newspapers μας μεταφέρουν στην «προ-οθονική» συνθήκη, όταν η ταχύτητα της μετάδοσης δεν ήταν καθοριστικός παράγοντας.

Τις εφημερίδες τις πετάμε, αφού τις διαβάσουμε. Σε αντίθεση με το μη εφήμερο των δικών σας χειροποίητων... Στα γαλλικά υπάρχει η λέξη jetable, που σημαίνει αναλώσιμο, διαθέσιμο για μία χρήση, κάτι που προορίζεται να πεταχτεί. Οι εφημερίδες έχουν αυτή την ιδιότητα. Η ζωγραφική μου πράξη τις μεταμορφώνει σε έργα τέχνης. Το κάθε έργο κρατάει τη μνήμη του γεγονότος, τα ίχνη και τις στιγμές της ιστορίας. «Πειράζοντας» τις εφημερίδες αναιρώ το βασικό χαρακτηριστικό τους: τον εφήμερο χαρακτήρα τους. Οι 114 Handmade Newspapers, αναρτημένες πυκνά στους τοίχους της γκαλερί, αποτελούν ένα είδος παλίμψηστου, ένα ιδιότυπο προσωπικό ημερολόγιο, όπου κάθε έργο διαβάζεται σαν το καρέ ενός κόμικ. Είναι η δική μου μυθοπλασία, ένας τρόπος να καταθέσω τη σκέψη μου και να τη μοιραστώ με τους θεατές - αναγνώστες, μεταφέροντας στο εδώ και τώρα τα παρελθόντα γεγονότα, τα εφήμερα που επηρέασαν την καθημερινότητά μας στα χρόνια της κρίσης. A

www.athens voice.gr
Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

ΜΙΚΡΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ο Μάριος Σπηλιόπουλος γεννήθηκε στον Πολύγυρο Χαλκιδικής το 1957. Σπούδασε στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών όπου και διδάσκει από το 1991. Σήμερα είναι καθηγητής στην Α.Σ.Κ.Τ. Εκπροσώπησε την Ελλάδα σε τρεις Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης (Γλασκώβη 1990, Μαδρίτη 1992 και Κοπεγχάγη 1996) και το 1989 στη 2nd Biennale της Κωνσταντινούπολης. Το 1994 βραβεύτηκε με το Grand Prix d' Alexandrie στην 18nd Biennale της Αλεξάνδρειας. Έχει παρουσιάσει έργα του σε 25 ατομικές και πάνω από 150 ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

INFO

Η έκθεση «Dazibao - Handmade Newspapers» του Μάριου Σπηλιόπουλου εγκαινιάζεται στον Εικαστικό Κύκλο ΔΛ (Ακαδημίας 6, Αθήνα), σε συνεργασία με την ENIA Gallery, την Παρασκευή 24/1 στις 20.00. Μέχρι 29/2.

Ζητείται Πρόεδρος για τη διαχείριση της Χάγης

Του **ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ**

Ωσάν περιπλανώμενος εμποράκος στην ελληνική επαρχία στα μέσα του προηγούμενου αιώνα, το στέλεχος του ΠΑΣΟΚ τριγύριζε την προηγούμενη εβδομάδα στα δημοσιογραφικά γραφεία πουλώντας την πραμάτεια του. Πρώην υπουργός, βλέπετε, ήθελε ντε και καλά να πείσει το ανύπαρκτο πια πολιτικό ακροατήριό του πως διαδραματίζει ρόλο στα γεωπολιτικά ζητήματα που αντιμετωπίζει η χώρα. Έτσι, ελαφρά τη καρδία, ο πρώην υπουργός προμήθευσε τη δημοσιογραφική αγορά με χάρτες, στοιχεία και έγγραφα σχετικά με τα εκτιμώμενα αποθέματα φυσικού αερίου και πετρελαίου νοτίως της Κρήτης. Λάδι στη φωτιά, δηλαδή, και μάλιστα χωρίς λόγο. Με ποιο πολιτικό (και εθνικό συνάμα) κριτήριο το στέλεχος του ΠΑΣΟΚ τριγύριζε ολόγυρα αποκαλύπτοντας σε μια τέτοια συγκυρία το πόσο πλούσια είναι τα εκτιμώμενα κοιτάσματα; Οι χάρτες που δημοσιεύθηκαν από έγκυρη πρωινή εφημερίδα ήταν απολύτως επίσημοι. Πρόκειται για υλικό της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων (ΕΔΕΥ). Η αστείρευτη ελαφρότητα των ανθρώπων που διαχειρίζονται τα κοινά στην Ελλάδα. Ε λοιπόν, κάτω από την Κρήτη κρύβεται ένα Eldorado. Ευχή ή κατάρα; Μάλλον κατάρα, ως φαίνεται.

Ήταν λίγο μετά την επιστροφή του κυβερνητικού κλιμακίου από την Ουάσινγκτον. Τα πάντα περιστρέφονταν γύρω από τα ελληνοτουρκικά. Η Ντόρα Μπακογιάννη μετά λόγου γνώσεως αποκαλύπτει πως ο πρωθυπουργός και αδερφός της ξεκαθάρισε στον Ντόναλντ Τραμπ ότι η Ελλάδα δεν θα κιοτέψει μπροστά στην τουρκική απειλή και θα απαντήσει όπως πρέπει σε κάθε αμφισβήτηση της εθνικής της κυριαρχίας. «Ο Τραμπ τώρα πια ξέρει» δήλωσε η Ντόρα Μπακογιάννη. Τη δήλωσή της διαδέχτηκαν διάφορα δημοσιεύματα. Το μοτίβο ήταν το ίδιο. «Η Ελλάδα θα απαντήσει. Τώρα το ξέρουν οι πάντες».

Η κουβέντα, ωστόσο, πέρασε και στην υπόθεση εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας. Στην πολιτική πασαρέλα προστέθηκαν δύο τρία ακόμη ονόματα. Κύκλοι προσκείμενοι στη Ραφήνα (Καραμανλής) ξεκαθάριζαν πως δυστυχώς για την καραμανλική πτέρυγα ο Προκόπης Παυλόπουλος δεν θα είναι υποψήφιος. Κύκλοι προσκείμενοι στην Κηφισιά (Σαμαράς) μίλαγαν με θέρμη για την ολική επαναφορά της υποψηφιότητας Βενιζέλου. Οι άλλοι κύκλοι της Πειραιώς - Μοσχάτο εξακολουθούσαν να προπαγανδίζουν τα «3Δ», όπως πολύ παλιά, με την περίφημη εταιρεία υφασμάτων με το μεγάλο κατάστημα στην Αιόλου. Όπου «3Δ», Δαμανάκη, Δήμας, Διαμαντοπούλου, αλλά πουθενά φως. Τελικά το περασμένο Σαββατοκύριακο και κυρίως τη Δευτέρα που μας πέρασε το πρωί έπεσε στην κληρωτίδα το όνομα του Αποστολάκη, του πρώην ΓΕΕΘΑ, του πρώην Υπουργού Αμύνης του ΣΥΡΙΖΑ, του συνομιλητή των Αμερικανών, του αρχιτέκτονα της στρατηγικής συμφωνίας Ελλάδας - ΗΠΑ. Εντωμεταξύ όλα έδειχναν πως η επιλογή του πρωθυπουργού ως προς τον υποψήφιο πρόεδρο θα έπρεπε να ικανοποιεί ένα βασικό κριτήριο. Ο νέος πρόεδρος θα πρέπει να διαθέτει χαρακτηριστικά που θα του επιτρέψουν να διαχειριστεί με άνεση την προσφυγή στη Χάγη για την υφαλοκρηπίδα και την ΑΟΖ. Διά της τεθλασμένης, φθάσαμε στην πηγή της αλήθειας. Το επόμενο διάστημα η Αθήνα θα επιδιώξει προφανώς με κάποιο προσυμφωνητικό την κοινή προσφυγή με την Τουρκία στο Δικαστήριο της Χάγης, πιθανώς και όχι μόνο (υπάρχει και το Αμβούργο για θέματα που σχετίζονται με το Δίκαιο της Θάλασσας). Αυτό σημαίνει πως οι εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις ευθυγραμμίζονται με την πορεία των ελληνοτουρκικών ζητημάτων.

Η λογική, λοιπόν, είναι η ακόλουθη. Η πρόταση Μητσοτάκη για Πρόεδρο Δημοκρατίας θα πρέπει να ικανοποιεί την αποτελεσματική διαχείριση εντός και εκτός χώρας της διαδικασίας προσφυγής σε διεθνές δικαστήριο για τις ελληνοτουρκικές διαφορές. Άρα ο υποψήφιος πρόεδρος πρέπει να γνωρίζει το νομικό πλαίσιο, να παρακολουθεί τους διεθνείς πολιτικούς συσχετισμούς, να αντιλαμβάνεται τις στρατιωτικές - στρατηγικές ισορροπίες, να διαθέτει την απαιτούμενη ιστορική κουλτούρα. Ελάχιστα πρόσωπα από αυτά που έχουν ήδη συζητηθεί διαθέτουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά. Ακόμη λιγότερα, αν προστεθεί και το βασικό χαρακτηριστικό της πολιτικής εμπειρίας. Ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης διαθέτει τελικά μικρό εύρος ελιγμών λόγω συγκυρίας.

Όσον αφορά την πραγματική εικόνα στο μέτωπο των ελληνοτουρκικών, τώρα. Έμπειροι διπλωμάτες αναμένουν εντός του επομένου διμήνου, ενδεχομένως και νωρίτερα, την πρώτη εκδήλωση των τουρκικών προθέσεων στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Καστελορίζου, Καρπάθου, Κάσου και νοτιοανατολικά της Κρήτης. Είναι σαφές και η τουρκική πλευρά το γνωρίζει άριστα, πως η Αθήνα δεν ακολουθεί τη λογική της διαχείρισης θερμού επεισοδίου. Αντίθετα εδώ και καιρό η ελληνική πλευρά υιοθετεί το δόγμα του «ενός επεισοδίου» στο οποίο θα υπάρξει καταιγιστική απάντηση (πλήγμα, εξουδετέρωση ή βύθιση τουρκικού ερευνητικού σκάφους ή γεωτρύπανου), διπλωματική διαχείριση του επεισοδίου, πολυεπίπεδη απάντηση σε περίπτωση τουρκικής απάντησης.

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΤΟΥΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΥΣ, ΝΑ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΤΙΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΕΣ. ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΑΠΟ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΗΔΗ ΣΥΖΗΤΗΘΕΙ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.

Έμπειροι διπλωμάτες στο ΥΠΕΞ, καθώς και στελέχη της στρατιωτικής δομής της χώρας, εξηγούν πως Α) Η όποια εμπλοκή δεν θα είναι διαρκείας, αλλά βραχύχρονη Β) Δεν πρόκειται να μας «φάνε λάχανο» Γ) Δεν θα αποτολμήσει τελικά η Τουρκία να συγκρουστεί άμεσα. Παρόλα αυτά τα ανωτέρω στελέχη αντιλαμβάνονται πως η δεκαετής κρίση σε όλα τα επίπεδα δεν άφησε αλώβητη την άμυνα της χώρας. Για τον λόγο αυτό έχει μεγάλη σημασία το εάν και κατά πόσο οι ΗΠΑ και οι κεντρικές ευρωπαϊκές δυνάμεις επιθυμούν να εμπλακούν αποτρεπτικά για να αποσοβήσουν μία σύγκρουση πολυεπίπεδη και διαρκείας. Έχει συμβεί στο παρελθόν. Είναι μάλλον λογικό να συμβεί και στο μέλλον. Τουλάχιστον όσον αφορά τις ΗΠΑ και τη Γαλλία.

Η Ουάσινγκτον προφανώς και δεν θα πάψει να αιφνιδιάζει με τις δυνατότητες παρέμβασης που διαθέτει. Η πρόσφατη αποκάλυψη πως ο στρατάρχης Χαφτάρ της Λιβύης από συμμαθητής του Καντάφι βρέθηκε να κατοικεί σε απόσταση βολής από το Λάγκλεϊ της Βιρτζίνια και να ψηφίζει Ομπάμα στις προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ. Τελικά όλα έχουν μία εξήγηση σε αυτή τη ζωή, ακόμη και όταν ένας έμπιστος των αμερικανών (Χαφτάρ) στηρίζεται από ρώσους μισθοφόρους του Πούτιν με την άδεια των στρατηγών της Αιγύπτου και με την κάλυψη των γαλλικών μυστικών υπηρεσιών. Ακούγεται σαν παραμύθι αλλά δεν είναι παρά η ωμή αλήθεια. Το ζήτημα είναι το πώς θα διασφαλιστούν τα μακροπρόθεσμα στρατηγικά συμφέροντα των ΗΠΑ και τα μεσοπρόθεσμα ενεργειακά συμφέροντα της Ευρώπης. Όλα γίνονται. Για τον λόγο αυτό χρειάζονται αποτελεσματικοί διαχειριστές της διαδικασίας διαπραγμάτευσης στα ελληνοτουρκικά. Διότι πίσω από τις φρεγάτες και τα F16 υπάρχει πάντα ο τελικός χρησμός της Χάγης. Εκεί όπου όλοι κάτι χάνουν και όλοι κάτι κερδίζουν. Όπου κανείς δεν τα κερδίζει όλα και, κυρίως, κανείς δεν βγαίνει ολοσχερώς χαμένος. A

ATHENS voice

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντσιρμάς

Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρους

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης
Αρχισυντάκτες Γιάννης Τσάκαλος, Έρρικα Ρούσσου

Συντακτική ομάδα: Ν. Αμανίτης, Ν. Αργυροπούλου, Μ. Βελέντζας, Ντ. Βλαχοπούλου, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ν. Γεωργελέ, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Α. Γκόρου, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Γ. Δημητρακόπουλος, Θ. Ευθυμίου, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καΐμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Μ. Κοντοβά, Ε. Κυριακίδου, Μ. Μαρμαρά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένες, Μ. Νομικός, Ευτ. Παλλήκαρης, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαηλιού, Γ. Παυριανός, Κ. Περρή, Μ. Προβατάς, Κ.Ρήγος, Ν. Σταμάτη, Ζ. Σφυρή, Σ. Τριανταφύλλου, Ευ. Τσαβδάρη, Σ. Τσιτσόπουλος, Σ. Χαραμή, Λ. Χουρμούζη

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
Υπεύθυνη οδηγού Δανάη Καμζόλα
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Μορφούλα Βογιατζόγλου, Sotos Anagnos
Εικονογραφήσεις Θοδωρής Μπαργιώτας, Β. Γκογκτζιλάς, art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάτσης

Advertising Manager Πέπη Κράλιοβιτς

Digital Advertising Director Εύα Βαγγέλη

Direct Market Στεφανία Μουστάκη, Βασίλης Ζαφειρούλης, Κρύστα Φωτεινοπούλου
Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα
marketing@athensvoice.gr
Digital Advertorial Coordinator Έφη Ορφανάκου
efiorfanakou@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Μαρία Καραχοντζίτη, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»
Διανομή: Free Sunday

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648. 213
Αγγελίες: 210 3617. 369
Λογιστήριο: 210 3617. 170

www.athensvoice.gr
Αν δεν βρίσκετε την Α.Ν. στα σημεία διανομής, μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα: 210 3617.360, 210 3617.369

ATHENS voice

Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ΚΑΝΕ ΚΥΚΛΟ ΣΤΟ ΕΝΤΥΠΟ

ΔΟΜ 16.500 εθελούσιες επιστροφές στην επόμενη τριετία

Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) πραγματοποιεί προγράμματα εθελούσιων επιστροφών και επανένταξης εδώ και τέσσερις δεκαετίες σε παγκόσμιο επίπεδο, έχοντας βοηθήσει δεκάδες χιλιάδες άτομα να επιστρέψουν με ασφάλεια στη χώρα καταγωγής τους. Ο ΔΟΜ διασφαλίζει ότι κάθε εθελοντική επιστροφή είναι αποτέλεσμα μιας απόφασης που λαμβάνεται ελεύθερα από τον μετανάστη και διέπεται από δύο βασικές αρχές: την ελευθερία της επιλογής και την τεκμηριωμένη απόφαση. Η απόφαση της επιστροφής είναι 100% εθελοντική και πραγματοποιείται μετά από αίτημα του μετανάστη.

Από το 2010, ο ΔΟΜ Ελλάδος έχει βοηθήσει περίπου 50.000 υπηκόους τρίτων χωρών να επιστρέψουν στην πατρίδα τους, συνεργαζόμενος με περισσότερες από 100 χώρες. Παράλληλα, έχει στηρίξει περίπου 9.000 επιστρέφοντες να υλοποιήσουν εξατομικευμένα σχέδια επανένταξης και να δημιουργήσουν συνθήκες βιωσιμότητας για τους ίδιους και τις οικογένειές τους.

Από τον Σεπτέμβριο του 2019, ο ΔΟΜ Ελλάδος υλοποιεί το πρόγραμμα «Η εφαρμογή των υποβοηθούμενων εθελούσιων επιστροφών συμπεριλαμβανόμενων μέτρων επανένταξης και λειτουργία Ανοικτής Δομής Φιλοξενίας Αιτούντων Εθελούσιας Επιστροφής στην περιφέρεια Αττικής» (AVRR/OCAVRR) και μέχρι την ολοκλήρωσή του την 31η Αυγούστου του 2022, αναμένεται να στηρίξει την εθελοντική επιστροφή 16.500 υπηκόων τρίτων χωρών στις χώρες καταγωγής τους. Η βοήθεια που παρέχεται στους επωφελούμενους του προγράμματος αφορά την προετοιμασία τους για το ταξίδι, την επιστροφή και την επανένταξη.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε υπηκόους τρίτων χωρών που δεν διαθέτουν τις νόμιμες διατυπώσεις για να παραμείνουν στην Ελλάδα ή δεν επιθυμούν να παραμείνουν, σε αιτούντες άσυλο που έχουν παραιτηθεί από το αίτημά τους για χορήγηση διεθνούς προστασίας και σε αιτούντες άσυλο των οποίων το αίτημα έχει απορριφθεί. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για μετανάστες που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, όπως τα θύματα trafficking, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι μονογονεϊκές οικογένειες, τα άτομα που χρήζουν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης κ.ά.

Επιπλέον, μέσω του προγράμματος, 4.350 επωφελούμενοι μπορούν να λάβουν εξατομικευμένη βοήθεια επανένταξης σε είδος στη χώρα καταγωγής τους. Η βοήθεια της επανένταξης μπορεί να περιλαμβάνει: α) Προσωρινή στέγαση, β) Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, γ) Βοήθεια για εύρεση εργασίας, δ) Εκκίνηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, όπως μία μικρή επιχείρηση, ε) Αγορά υλικών αγαθών και ζ) Παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών συμβουλευτικής και στήριξης (π.χ. ψυχοκοινωνική υποστήριξη). Κάθε σχέδιο επανένταξης είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες του επωφελούμενου, την οικονομική του αυτάρκεια, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του καθώς και την επανένταξή του στην τοπική αγορά εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένες ευκαιρίες και πιθανούς περιορισμούς στη κάθε χώρα καταγωγής. Ο ΔΟΜ Ελλάδος, αποσκοπώντας στη βιώσιμη επανένταξη του επωφελούμενου, ενθαρρύνει τον συνδυασμό ατομικών σχεδίων επανένταξης από διάφορους επωφελούμενους καθώς και την υλοποίηση καινοτόμων σχεδίων επανένταξης.

Σημαντικό μέρος του προγράμματος αποτελεί - το μοναδικό στην Ευρώπη - Ανοικτό Κέντρο Φιλοξενίας για μετανάστες εγγεγραμμένους στο πρόγραμμα εθελοντικών επιστροφών και επανένταξης (OCAVRR). Αυτό το Ανοικτό Κέντρο δημιουργήθηκε κοντά στο κέντρο της Αθήνας ώστε να προσφέρει διαμονή και υπηρεσίες (εταιρεία σίτισης, ασφάλεια, καθαριότητα και παροχή ψυχολογικής και ιατρικής υποστήριξης) σε μετανάστες που είναι εγγεγραμμένοι στο πρόγραμμα εθελούσιων επιστροφών και επανένταξης του ΔΟΜ Ελλάδας και δεν έχουν χώρο διαμονής μέχρι την επιστροφή τους. Οι επωφελούμενοι είναι μετανάστες που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, που για τους σκοπούς του προγράμματος ορίζονται ως: έγκυες γυναίκες, μονογονεϊκές οικογένειες, μετανάστες με ιατρικές ανάγκες, ηλικιωμένοι μετανάστες και ανέστιοι.

Το περιφερειακό προσωπικό του προγράμματος έχει μόνιμη παρουσία σε περιοχές της Αττικής, της Θεσσαλονίκης, της Λέρου, εξασφαλίζοντας ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες του προγράμματος είναι άμεσα διαθέσιμες σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η αποστολή του ΔΟΜ στην Ελλάδα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον παγκόσμιο χάρτη των προγραμμάτων εθελούσιων επιστροφών και επανένταξης, καθώς εντός της Ευρώπης υλοποιεί ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα εθελούσιων επιστροφών κι επανένταξης.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στο Γραφείο Τύπου του ΔΟΜ:
Τηλέφωνο: 210 9919040 εσωτερικά: 248, 166.
Email: iomathensmedia@iom.int

IOM UN MIGRATION

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

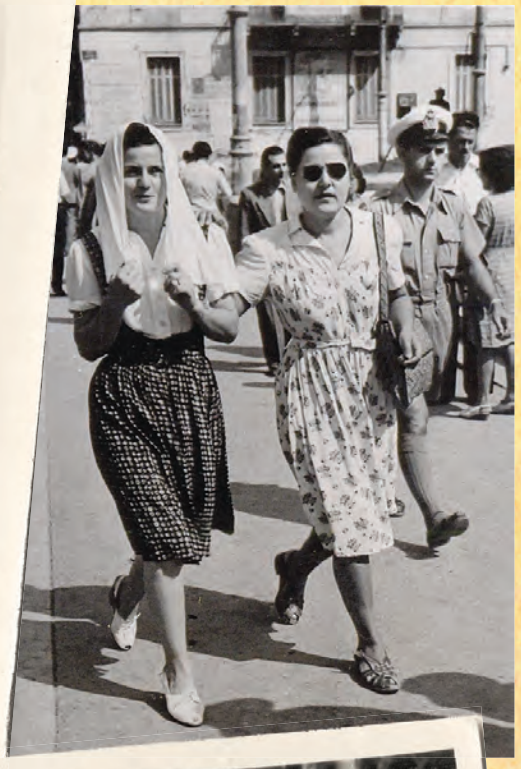
Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται 75% από Ευρωπαϊκούς Πόρους (Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης κι Ένταξης) και 25% από Εθνικούς Πόρους

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΥΛΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΙ ΕΝΤΑΞΗΣ (ΤΑΜΕ)

ADVERTORIAL A.V.

Οι φωτογραφίες είναι από το λεύκωμα «Σκηνές από έναν δρόμο» του Λάκη Παπαστάθη που φιλοξενήθηκαν στο βιβλίο *«21 υπέροχοι Έλληνες»* του Μάκη Προβατά, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις ATHENSVOICE Books.

Μια βόλτα στην ΑΣΤΙΚΗ ΑΘΗΝΑ *του 1930-1960*

Η ζωή, οι συνήθειες και τα στέκια του αποκαλούμενου «καλού κόσμου». Οι σνομπ του παλατιού, η «ιθύνουσα» τάξη των Βενιζελικών, οι κυρίες με τις φιλανθρωπίες και πολλές ακόμα ιστορίες, σε μια ξενάγηση με τον συγγραφέα **Γιώργο Κυριακόπουλο**.

Του **ΤΑΚΗ ΣΚΡΙΒΑΝΟΥ**

ΠΟΛΥ Μ' ΑΡΕΣΕΙ ΝΑ ΒΛΕΠΩ παλιές ασπρόμαυρες ελληνικές ταινίες, με τις ώρες, όπως κάποιοι άλλοι βλέπουνε Netflix. Μ' αρέσουν γιατί δείχνουν πώς ήταν η Αθήνα τις περασμένες δεκαετίες. Και η αθηναϊκή διαδρομή που ακολουθεί, μοιάζει με ελληνική ταινία. Μόνο που μιλάει για τα ρετιρέ. Γιατί η ξενάγηση του συγγραφέα, Γιώργου Κυριακόπουλου, αφορούσε τη ζωή και τις συνήθειες του «καλού κόσμου», από τη δεκαετία του 1930 έως κι εκείνη του 1960. Ένα σιντάκι που έχει από Αττικ μέχρι Μπέλλου, ένα φορτωμένο ουίσκι και πάμε.

Οι αστοί των Αθηνών

Μαζευτήκαμε καμιά 50αριά άνθρωποι στη *Δραγατσανίου 6*, στην Κλαυθμώνος, και κατεβήκαμε στο τεράστιο υπόγειο. Δεν ήξερα ότι στη θέση αυτού του μεγάλου κτιρίου βρισκόταν ένα πολυτελές σπίτι που έχτισε ο αρχιτέκτονας Κλεάνθης το 1836 και που για πολλές δεκαετίες φιλοξενούσε την πρεσβεία της Μεγάλης Βρετανίας, μέχρι που γκρεμίστηκε το 1939, επειδή το κόστος συντήρησης ήταν μεγάλο. Στην Αθήνα «καλός κόσμος» με την έννοια της ευρωπαϊκής αριστοκρατίας, δεν υπήρχε. Ήταν το παλάτι και η αυλή του, όπου κινούνταν κάποιοι πολύ σνομπ τύποι. Εκτός από αυτούς, ως «καλός κόσμος» εννοούνταν, επίσης, τα παλιά τζάκια και κάποιοι «ενθουσιώδεις» του Βενιζέλου, μια «ιθύνουσα τάξη», όπως τουλάχιστον αυτοπροσδιορίζονταν οι ίδιοι. Ήταν γιατροί, δικηγόροι, πανεπιστημιακοί, ανώτατοι δικαστικοί, στελέχη τραπεζών, βιομήχανοι, έμποροι, εκδότες, εφοπλιστές, μποέμ καλλιτέχνες και διανοούμενοι. Και στρατιωτικοί: Υπήρχε κι ένας «ταξικός» διαχωρισμός σε αυτούς. Ανώτατοι αξιωματικοί του στρατού έκαναν γάμους με καθημερινές, ας πούμε, συζύγους. Όχι όμως και οι ναύαρχοι, οι οποίοι παντρεύονταν τις πλουσιότερες. Δύο ήταν οι πόλοι όπου έμεναν όλοι αυτοί. Ο ένας η Πατησίων μέχρι την πλατεία Αμερικής (Φωκίωνος, Γ΄ Σεπτεμβρίου, Μαυροματαίων κ.λπ.) και ο άλλος το Κολωνάκι, η Βασιλίσσης Σοφίας και πέριξ του Συντάγματος (Νίκης, Βουλής κ.ά.). Υπήρχαν, επίσης, και κάποιες «καλές» οικογένειες στον Πειραιά – μία από αυτές και η οικογένεια της ηθοποιού Κατίνας Παξινού. Τους χειμερινούς μήνες όλα αυτά, γιατί το καλοκαίρι παραθέριζαν σε βουνό ή θάλασσα, ανάλογα με τη μόδα, δηλαδή μεταξύ Κηφισιάς, Νέου Φαλήρου και Γλυφάδας. Κι αν οι άντρες είχαν τις ασχολίες που είπαμε, οι γυναίκες μάλλον «δυσκολεύονταν» – άλλωστε, μέχρι το τέλος του 1960 μια γυναίκα για να γίνει έμπορος θα έπρεπε να είχε τη γραπτή συγκατάθεση του συζύγου της. Μετά, άνοιξαν επιχειρήσεις όπως μπουτίκ και ζαχαροπλαστεία, ή ασχολήθηκαν με τη φιλανθρωπία.

Τι ήταν ο καλός κόσμος; Όπως λέει ο Γιώργος Κυριακόπουλος, αυτό που σατίριζε ο Ψαθάς στα χρονογραφήματά του «Μαντάμ Σουσού», που δημοσιεύονταν σε αθηναϊκές εφημερίδες τη δεκαετία του 1930 και, τελικά, έγιναν βιβλίο το 1941. Από τον *Μπύθουλα* στην Πατριάρχου Ιωακείμ. Από τα κινηματογραφικά έργα που έχουμε δει, λέει ο Κυριακόπουλος, μάλλον μόνο ο Κακογιάννης γνωρίζει καλά τον «καλό κόσμο», όπως φαίνεται από τις ταινίες του «Κυριακάτικο ξύπνημα» και «Τελευταίο ψέμα». Εν τέλει, ο ορισμός του αστού είχε να κάνει πολύ περισσότερο με την οικονομική και κοινωνική του επιτυχία και λιγότερο με το παρελθόν του.

Το πρώτο ντελίβερι και το τραγικό τέλος του ζαχαροπλαστείου Τσίτας

Στον «καλό κόσμο» άρεσε η καλή ζωή. Σύχναζαν σε καφενεία και ζαχαροπλαστεία. Ψώνιζαν από το μπακάλικο του *Θανόπουλου* στην Αιόλου, που ήταν το πρώτο ντελικατέσεν της Αθήνας. Ο Τύπος της εποχής περιέγραφε πώς ο Θανόπουλος ταξίδευε ο ίδιος σε όλο τον κόσμο για να φέρει τα εκλεκτότερα προϊόντα. Ήταν ο πρώτος που γνώρισε στους Αθηναίους την τυποποιημένη συσκευασία, την αυτοεξυπηρέτηση (self service) αλλά και την αποστολή κατ' οίκον, ενώ από το 1931 πρόσθεσε στις υπηρεσίες του και έτοιμο φαγητό. Η *Πανεπιστημίου* ήταν για πολλές δεκαετίες το κέντρο της ζωής της αστικής τάξης. Διάσημο ήταν το ζαχαροπλαστείο-καφενείο *Ηνωμένα Βουστάσια*, το οποίο γκρεμίστηκε το 1933 για να γίνει αρχικά το σινεμά *Τιτάνια* και στη συνέχεια το ξενοδοχείο *Τιτάνια*. Δίπλα βρισκόταν το καφενείο *Ρωσσικόν*, στο πατάρι του οποίου αγωνιούσε ο Βασίλης Λογοθετίδης μήπως και τον απατούσε η Ίλυα Λιβυκού στην ταινία «Ούτε γάτα, ούτε ζημιά». Όσο για το κατάστημα *Λουκουμάδες Αιγαίον*, που έκλεισε πριν από τρία χρόνια, μπορεί να μην ήταν προορισμός του αστικού κόσμου, είχε όμως αξεπέραστους λουκουμάδες και όλες αυτές τις εικόνες τις είχε ζήσει, καθώς βρισκόταν στην Πανεπιστημίου 46 από το 1926. Δίπλα στη σημερινή *Στοά Νικολούδη* βρισκόταν το φημισμένο ζαχαροπλαστείο του *Τσίτα*. Εδώ φτιάχτηκαν τα πρώτα τσιπς στην Αθήνα κι εδώ χρησιμοποιήθηκε ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '30 το πρώτο μπλέντερ. Ο Τσίτας όμως, ο οποίος στην Κατοχή κράτησε 180 εργαζόμενους με κίνδυνο να φαλιρίσει, είχε ένα τέλος που δεν το περίμενε. Κάποια στιγμή, το 1959, ένα διπλανό του κτίριο άρχισε να ανακαινίζεται. Όμως, αυτό είχε αποτέλεσμα να φύγουν δεκάδες ποντίκια και να βρουν «καταφύγιο» στο εργαστήριο του Τσίτα. Ένας αστίατρος το ανακάλυψε το 1959, οι εφημερίδες γέμισαν σχετικές γελοιογραφίες, και ο επιχειρηματίας δεν κατάφερε να ορθοποδήσει ποτέ, μέχρι που χρεοκόπησε το 1968.

Το lifestyle και οι συνήθειες του «καλού κόσμου»

Από τη δεκαετία του 1930, η τότε «ιθύνουσα τάξη», αισθανόμενη ότι δεν καπελώνεται από τον βασιλιά, προσπαθεί να δημιουργήσει. Άρχισε η εκβιομηχάνιση, ο εξηλεκτρισμός, αυξάνει ο όγκος των εξαγωγών, ακμάζουν οι τέχνες, φτιάχνονται εκατοντάδες σχολεία. Είναι και η εποχή της πολυκατοικίας και ο «καλός κόσμος» μαθαίνει να συνυπάρχει με άλλες τάξεις. Τα διαμερίσματα είναι μοντέρνα, παρέχουν άλλες, καλύτερες ανέσεις από τις συνηθισμένες της εποχής, όπως καλύτερη θέρμανση για παράδειγμα, αλλά και οι πολυκατοικίες έχουν ταξικά χαρακτηριστικά. Άλλοι ζουν στο υπόγειο, άλλοι στα δυαράκια των πρώτων ορόφων και άλλοι στα ρετιρέ. Είναι και η εποχή του αυτοκινήτου, που έδιναν τη δυνατότητα για μια μικρή ή μεγαλύτερη εκδρομή ή για ένα πικνίκ. Η Πανεπιστημίου είναι πάντα η Μέκκα της διασκέδασης, κάθε είδους. Στο ισόγειο του *Rex*, που κατασκευάστηκε το 1937, στεγάζεται το σινεμά *Σινεάκ* που προβάλει τα πρώτα Μίκυ Μάους. Τα ίδια περίπου χρόνια εμφανίζεται το καμπαρέ *Argentina* στη Φιλελλήνων, που τα καλοκαίρια μετακομίζει στο Καλαμάκι. Εδώ γίνονται τα καλλιστεία και οι εφημερίδες διαφωνούν μεταξύ τους για το ποια κοπέλα θα έπρεπε να είναι η νικήτρια του διαγωνισμού. Στο *Μετοχικό Ταμείο Στρατού*, εκεί όπου σήμερα βρίσκεται το πολυκατάστημα *Attica*, στο κτίριο με τη μεγαλύτερη επιφάνεια στον Δήμο Αθηναίων μετά τη *βιβλιοθήκη του Αδριανού* στην Πλάκα, από το '40 θα βρούμε το *Φλόκα* (τα αδέρφια ήρθαν από τη Θεσσαλονίκη δύο χρόνια νωρίτερα) και το *Zonar's* (για το οποίο ο Σεφέρης έλεγε ότι ήταν χυδαία διακοσμημένο), ενώ οι καλύτεροι κινηματογράφοι θεωρούνταν το *Μαξίμ* και το *Παλλάς*. Η καλύτερη μέρα του Παλλάς ήταν η Δευτέρα, όταν πήγαιναν να παρακολουθήσουν τις πρεμιέρες οι βασιλείς με τα πριγκιπόπουλα και οι Αθηναίοι, κάποιοι από αυτούς, ο «καλός κόσμος», ενθουσιαζόταν στην ιδέα να βρεθεί στην ίδια αίθουσα με τη βασιλική οικογένεια. Δίπλα στο Παλλάς, το 1940 άνοιξε το περίφημο καφέ *Brazilian*, που πρώτο προσέφερε εσπρέσο και αποτέλεσε στέκι διανοουμένων. Ο συγγραφέας Κώστας Ταχτσής έγραψε το 1948 ότι στο Brazilian βρίσκονταν ανά πάσα στιγμή καμιά 10αριά άνθρωποι που θα μπορούσαν, με τα καλά και τα κακά τους, να εκπροσωπήσουν την Ελλάδα του πνεύματος. Όσο για το *Μαξίμ*, στην Αμερικής, παρέμεινε κινηματογράφος μέχρι που το πήρε και το έκανε θέατρο η Αλίκη Βουγιουκλάκη το 1971.

Διαφήμιση εποχής του περίφημου παντοπωλείου Θανόπουλος

Η καλύτερη μέρα του Παλλάς ήταν η Δευτέρα, όταν πήγαιναν στις πρεμιέρες οι βασιλείς με τα πριγκιπόπουλα και οι Αθηναίοι, ο «καλός κόσμος», ενθουσιαζόταν στην ιδέα να βρεθεί στην ίδια αίθουσα με τη βασιλική οικογένεια

Το πρώτο air condition στην Αθήνα, ο Κοκκώνης και οι πελάτες του

Στη σημερινή *Στοά του Βιβλίου*, που ονομάζεται *Στοά Αρσακείου* και είναι η μόνη στοά του αρχιτέκτονα Τσίλερ που διασώζεται σήμερα, το σινεμά *Ορφέας* ήταν το πρώτο που έφερε το air condition στην Αθήνα. Μάλιστα, το 1936 διαφήμιζε ότι η θερμοκρασία εντός του κινηματογράφου ήταν 10 βαθμούς χαμηλότερη απ' έξω. Εδώ μετακόμισε το 1954 ο Κάρολος Κουν και το *Θέατρο Τέχνης*, εδώ ο «καλός κόσμος», που συνήθιζε να στέλνει τα παιδιά του στους προσκόπους, παράγγελνε προσκοπικά ρούχα από τον *Κοκκώνη*. Βέβαια, εκείνος ο «καλός κόσμος» θεωρούσε τον Μεταξά εκσυγχρονιστή και καμιά φορά, εκτός από τους προσκόπους, έστελνε τα παιδιά του και στη φασιστική νεολαία της ΕΟΝ. Όσο για τον Κοκκώνη, είχε ήδη γίνει πάμπλουτος, πριν έρθει από τη Σμύρνη, με τη Μικρασιατική καταστροφή, όταν ανέλαβε να ράψει χιλιάδες ελληνικές σημαίες για να υποδεχτούν οι κάτοικοι της πόλης τον ελληνικό στρατό. Λίγο μετά, τη δεκαετία του 1950, οι αστοί αρχίζουν να συγκεντρώνονται περισσότερο προς το πάνω μέρος της Πανεπιστημίου, καθώς αφενός η Ομόνοια άρχισε να γίνεται κακόφημη, ενώ και οι συγκεντρώσεις για το Κυπριακό γίνονταν όλο και περισσότερες, χωρίς να λείπουν και τα επεισόδια. Κάπως έτσι την πλήρωσε και το καφενείο *Piccadilly*, στην Πανεπιστημίου, με τη μεγάλη πινακίδα με νέον. Καθώς το κίνημα ήταν ενάντια των Άγγλων για τη στάση τους στο Κυπριακό, οι φοιτητές απαίτησαν από τον ιδιοκτήτη του να το μετονομάσει σε *Κύπρος Bar*, όπως και έκανε. Ψιλά, ίσως, γράμματα για τις κυρίες της υψηλής κοινωνίας, οι οποίες αγωνιούσαν να κλείσουν ραντεβού στον καλύτερο κομμωτή της εποχής. Ήταν ο *Άγγελος*, ο οποίος εργαζόταν ήδη από το 1930 στο ξενοδοχείο *King George* και αργότερα άνοιξε δικό του κατάστημα στην Ακαδημίας και Ομήρου, εκεί όπου χτενιζόταν η Τζάκι Κένεντι.

Οι Αθηναϊκές Διαδρομές Βιβλίου

Οι Αθηναίοι αστοί μάθαιναν γαλλικά και λιγότερο αγγλικά, παρότι αγγλόφιλοι - και στη συνέχεια αμερικανόφιλοι. Είναι χαρακτηριστικό ότι από το 1931 η *Τράπεζα της Ελλάδος* αποσύνδεσε τη δραχμή από τον κανόνα της στερλίνας και τη συνέδεσε στο δολάριο. Από τα τέλη της δεκαετίας του '60 ο «καλός κόσμος» αρχίζει να φεύγει προς τα προάστια. Το πού πήγε και πού βρίσκεται σήμερα είναι μια άλλη ιστορία. Εσείς, όμως, μπορείτε να ακολουθήσετε πολλές *Αθηναϊκές Διαδρομές Βιβλίου* σαν ταινίες, σαν την προηγούμενη που ήταν βασισμένη και σε αναφορές του Γιώργου Κυριακόπουλου στο βιβλίο του «Η τρισεγγονή της Αραπίνας», από τις εκδόσεις Εστία. Κάθε μήνα γίνονται δυο τρεις τέτοιες διαδρομές, με άλλο συγγραφέα κάθε φορά, και είναι ανοιχτές για το κοινό, αλλά θα πρέπει να κάνετε κράτηση. Δείτε περισσότερα στο Facebook: *Athens Culture Net - Δίκτυο Πολιτισμού Δήμου Αθηναίων*. **Α**

Θα ήθελα ο καινούργιος δήμαρχος να δει το Μεταξουργείο ως μια πρόκληση. Να δημιουργήσει μία πρότυπη γειτονιά, με ποδηλατόδρομους, με κάδους ανακύκλωσης, με εμπορικά μαγαζιά και όχι μόνο με φαγάδικα!

Ρεβέκκα

ΚΑΜΧΗ

«Πάντα επιμένω για τις ιδέες που πιστεύω»

Η γνωστή γκαλερίστα μάς μιλάει για τη γειτονιά της, το Μεταξουργείο, για την τέχνη, την έκθεση που παρουσιάζει αυτή την εποχή, τους συλλέκτες, τους καλλιτέχνες, αλλά και την καθημερινότητα στο κέντρο της πόλης

Της ΚΙΑΡΑΣ ΣΟΥΓΚΑΝΙΔΟΥ

Φωτό: ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΔΗΣ

«Κανένας άνθρωπος δεν είναι νησί, εντελώς μόνος του. Κάθε άνθρωπος είναι ένα κομμάτι της στεριάς, ένα μέρος του όλου».
Τζον Ντον (1572-1631)

Η Ρεβέκκα Καμχή σίγουρα δεν είναι νησί. Κάθε άλλο. Είναι ένα κομμάτι της αθηναϊκής στεριάς. Είναι μια φωνή, που φέρει πολλά στοιχεία. Μαζί της δεν θα μιλήσεις μόνο για τέχνη. Θα μιλήσεις για όλα. Αλλά πάλι η τέχνη, δεν είναι όλα;
Αφορμή γι' αυτή τη συνέντευξη στάθηκε η έκθεση που διοργανώνει στην γκαλερί της στο Μεταξουργείο σε συνεργασία με το ιστορικό παλαιοπωλείο Μαρτίνος. Τίτλος: «L' appartement du collectionneur». Δηλαδή, το διαμέρισμα του συλλέκτη. Γιατί στα γαλλικά; Ίσως διότι αυτή ήταν η γλώσσα των συζητήσεων στα αθηναϊκά αστικά σαλόνια το πρώτο μισό του 20ού αιώνα. Αυτό τουλάχιστον φαίνεται στα γραπτά του Καραγάτση ή του Θεοτοκά. Και πράγματι, όταν μπήκα στην γκαλερί, που στεγάζεται σε ένα διώροφο αναπαλαιωμένο νεοκλασικό σπίτι επί της οδού Λεωνίδου, ένιωσα σαν να μπαίνω στο αστικό σαλόνι ενός συλλέκτη. Γύρω γύρω έπιπλα της Ελένης Μαρτίνου. Υπέροχα κομμάτια, διαφόρων στιλ και εποχών. Αγγλικά τραπέζια του 18ου αιώνα, ιταλικά φωτιστικά 50s, χειροποίητα χαλιά από την Ανατολή, γαλλικοί καναπέδες του 19ου αιώνα, ένα κέντημα από την Πάτμο, τουρκικά κεραμικά, μια αμερικανική πολυθρόνα αντίκα lazyboy, σκαλιστά χειροποίητα ασημικά, όλα διαλεγμένα ένα ένα. Και στους τοίχους σύγχρονοι καλλιτέχνες που εκπροσωπεί η γκαλερί. Η έκθεση είναι αποτέλεσμα προσωπικής συνεργασίας της Ρεβέκκας Καμχή με την Ελένη Μαρτίνου. Η γκαλερίστα διάλεξε τα έπιπλα και τα αντικείμενα. Η αντικέρ διάλεξε τα έργα. Σημειωτέον, στην έκθεση όλα πωλούνται (έργα, έπιπλα και αντικείμενα) και οι τιμές αρχίζουν από τα 40 ευρώ.

Πολλές ιστορίες σε ένα σπίτι

Γιατί όμως έγινε αυτή η έκθεση, εξαρχής; Και πώς επιτεύχθηκε ένα πάντρεμα τόσο απροσδόκητο, του σύγχρονου με το κλασικό, μα και τόσο ταιριαστό; «Με επιμονή» μου λέει η Ρεβέκκα Καμχή. «Στη ζωή μου επιμένω γι' αυτά που πιστεύω. Βεβαίως είχαμε άρτια συνεργασία με την Ελένη Μαρτίνου. Αυτό έχει μεγάλη σημασία. Και πρέπει να πω ότι είναι ο πιο φίνος άνθρωπος που έχω γνωρίσει…
» Η ιδέα της έκθεσης ήταν η μοναδικότητα. Όπως τα έργα είναι μοναδικά και αλλάζουν χέρια, έτσι και όλα αυτά τα αντικείμενα είναι μοναδικά και αλλάζουν χέρια. Τα έργα δεν είναι διακοσμητικά, το κάθε ένα λέει μια ιστορία. Όμως και τα συγκεκριμένα έπιπλα και αντικείμενα έχουν κατασκευαστεί από κορυφαίους τεχνίτες, έχουν ντύσει τις ζωές μοναδικών ανθρώπων και, όλα, έχουν να πουν από μία ιστορία. Από την άλλη, ήθελα να δείξω ότι η τέχνη δεν είναι απλώς κάτι που το κρεμάς στον τοίχο ή το ακουμπάς σε ένα βάθρο. Η τέχνη είναι ζωή. Είναι όλα. Βλέπουμε πολλές φορές σε σπίτια υπέροχα έργα τέχνης και απαίσια έπιπλα. Ή, το αντίθετο, υπέροχα έπιπλα και απαίσια έργα. Εκεί κάτι δεν πάει καλά. Η τέχνη μάς διδάσκει αισθητική. Η αισθητική μάς οδηγεί στην καλή τέχνη. Με την Ελένη Μαρτίνου μοιραζόμαστε ξεκάθαρα αυτή την ιδέα».
Πράγματι, μια βόλτα στα παλαιοπωλεία Μαρτίνος, στην Πανδρόσου 50 ή στην Πινδάρου 24, διδάσκει ακριβώς αυτό. Η οικογένεια Μαρτίνου, από το 1895, εμπορεύεται μοναδικά αντικείμενα διακόσμησης. Ο πατέρας της Ελένης, Γιάννης Μαρτίνος, ένας άνθρωπος με θρυλικό γούστο και γνήσιος συλλέκτης αντικειμένων και έργων τέχνης, συνεργάστηκε με ▶

ονόματα που ορίζουν την ελληνική αστική αισθητική: Μπενάκης, Σταθάτου, Κανελλόπουλος, Παπαστράτος, Οικονομόπουλος, Γουλανδρή… Από παντού ξεχειλίζει η ιστορία.

Ποια όμως είναι η ιστορία της Ρεβέκκας Καμχή; Σε ποια γωνία του δρόμου συναντήθηκε με την τέχνη; «Σπούδασα στο Παρίσι. Μεταξύ άλλων και Ιστορία της Τέχνης. Ταυτόχρονα και μετά το πτυχίο, εργαζόμουν ως stagiaire σε μουσεία σε διάφορες πόλεις της Γαλλίας. Ήταν η εποχή του Μιτεράν και τότε υπήρχε κρατικό σχέδιο να ανοίγουν μουσεία και να γίνονται σημαντικές εκθέσεις σε όλη τη χώρα. Εκεί, λοιπόν, από πόλη σε πόλη κι από έκθεση σε έκθεση, θεωρώ πως έκανα το μεταπτυχιακό και το διδακτορικό μου. Πάνω στη δουλειά. Στη διοργάνωση εκθέσεων». Τότε, αγόρασε και το πρώτο της έργο τέχνης. Έναν Μπασκιά. Κάπως έτσι αρχίζει να συντίθεται το παζλ.

Ο Τάκης ως άνθρωπος

Ένα ακόμη σημαντικό κομμάτι του παζλ είναι η γνωριμία της με τον Τάκη (1925-2019). Η μεγάλη έκθεση με γλυπτά του στην Tate Modern του Λονδίνου ολοκληρώθηκε τον περασμένο Οκτώβριο. «Στον Τάκη δούλεψα λόγω γλωσσών, είχα μεγάλη ευχέρεια, εκείνος όχι, του έκανα λοιπόν δημόσιες σχέσεις στο Παρίσι. Έμαθα πολλά απ' αυτόν. Αργότερα, στην Ελλάδα, δουλέψαμε και στο Γεροβουνό, όπου ζούσε». Καθώς μιλάμε με τη Ρεβέκκα Καμχή, βλέπω τα μεταλλικά γλυπτά του πάνω σε δύο τραπέζια αντίκες της έκθεσης.

Τι άνθρωπος ήταν από κοντά; «Δύσκολος και ανάποδος. Ανάποδος. Έξω από το κουτί. Πολύ ελεύθερο πνεύμα. Πολύ δημιουργικό. Μοναδικό. Αλλά δυσκολευόταν με τα υπόλοιπα της ζωής. Και γινόταν δύσκολος». Κάπως έτσι συμβαίνει, είναι η αλήθεια, με τους αντισυμβατικούς ανθρώπους.

Άγνοια κινδύνου

Ας επανέλθουμε όμως στα καθ' ημάς. «Μετά από δέκα περίπου χρόνια στη Γαλλία, επέστρεψα στην Αθήνα. Για μένα ήταν πλέον σαφές: ήθελα να κάνω εκθέσεις. Δεν σκεφτόμουν το εμπόριο τέχνης. Πήγαινα σε μουσεία, σε ιδρύματα, σε κέντρα πολιτισμού και έλεγα "είμαι αυτή, έχω κάνει αυτό, θα σας ενδιέφερε να συνεργαστούμε;". Δεν… Και τελικά είπα "δεν πάει άλλο, θα ανοίξω δική μου γκαλερί"».

Και άνοιξε τη δική της γκαλερί το 1995, στον τελευταίο όροφο ενός παλιού ξενοδοχείου στη Σοφοκλέους, κοντά στην Αγορά. Πρώτη έκθεση: Ρίτα Άκερμαν. Ακολούθησαν η Ναν Γκόλντιν, ο Ρος Μπλέκνερ, ο Τζούλιαν Όπι, η Τρέισι Μόφατ και άλλα ονόματα διάσημων σύγχρονων καλλιτεχνών, που τα συναντάμε στα σημαντικά διεθνή μουσεία. Μαζί με αυτούς είδαμε και Έλληνες, με αξιοσημείωτη πορεία στο εξωτερικό: πέρα από τον Τάκη, που είχε το δικό του διαμέτρημα, η Ρεβέκκα Καμχή παρουσίασε τον Κωνσταντίνο Κακανιά, την Ντιάννα Μαγκανιά, τον Ανδρέα Αγγελιδάκη, τον Άγγελο Πλέσσα, τη Μανταλίνα Ψωμά, τον Νίκο Αλεξίου, τον Μωρίς Γκανή (1973-2019).

Οι επιλογές της έχουν πάντα κάτι ιδιαίτερο και νεωτερικό. Εκφράζουν μία απόλυτα δική της άποψη. «Να φανταστείς, όταν άρχισα, δεν σκέφτηκα καν, αν ο κόσμος είχε ακουστά αυτούς τους καλλιτέχνες που ήταν πολύ νέοι. Αν θεωρούσε ότι η φωτογραφία είναι τέχνη. Δεν με απασχόλησε στιγμή κάτι τέτοιο». Αυτό το λέμε και «άγνοια κινδύνου». Αλλά μόνο έτσι μπορούν να προχωρήσουν τα πράγματα. Ένας πεπειραμένος γκαλερίστας ίσως να έκανε άλλους υπολογισμούς. Ίσως να μην τολμούσε. Το θέμα είναι ότι η Ρεβέκκα τόλμησε. Και της βγήκε.

Τα… «Σόχο της Αθήνας»

Όπως της βγήκε και η επιλογή της περιοχής, για την γκαλερί της. Αντί να πάει στο Κολωνάκι, διάλεξε μια παλιά εμπορική γειτονιά του κέντρου, που λίγο πριν το γύρισμα του αιώνα αναβαθμιζόταν, μαζί με το γειτονικό Ψυρρή, στο περίφημο «Σόχο της Αθήνας». Γιατί έφυγε από κει; Μήπως τη χάλασε που στο μεταξύ το Ψυρρή από «Σόχο» έγινε το κέντρο του μεζεδοπωλείου; «Οχι. Υπήρξε μια διαφωνία για το ενοικιοστάσιο. Εγώ υπενοικίαζα τον χώρο, που πριν ήταν αποθήκη υφασμάτων μιας επιχείρησης συγγενούς μου. Όταν προχώρησε η γκαλερί προέκυψαν παράλογες απαιτήσεις (χρηματικές και δώρο ένα έργο!), οπότε αποφάσισα

να φύγω». Πόσο ελληνικό είναι αυτό! «Το αστείο είναι πως πολλοί νόμιζαν ότι το κτίριο μού ανήκε. Έλεγα το πρόβλημά μου και ήταν σαν να άκουγα "τι ανάγκη έχεις εσύ;". Λάθος. Νοίκιαζα τον όροφο, έφυγα και άρχισα να ψάχνω!».

Και κατέληξε στο Μεταξουργείο, που το 2004 μετά την καταστροφή και του «δεύτερου Σόχο της Αθήνας» (Γκάζι), είχε αρχίσει να παρουσιάζεται σε δημοσιεύματα ως το «τρίτο Σόχο»… Αυτό έπαιξε ρόλο στην επιλογή; «Βασικά έψαχνα κάτι στο κέντρο της πόλης και ήθελα μια οικιστική και ταυτόχρονα εμπορική περιοχή με ταυτότητα. Έψαξα πολύ, κοίταξα παντού. Και κατέληξα στη Λεωνίδου». Αριθμός 9. Ένα παλιό αθηναϊκό σπίτι, με κήπο γεμάτο δέντρα στην πίσω πλευρά. Στο μπροστινό κομμάτι του κτιρίου, στον πρώτο όροφο λειτουργεί ο χώρος τέχνης και στο ισόγειο το μαγαζί στο οποίο πωλούνται ρούχα, κοσμήματα και αντικείμενα για το σπίτι. Παρεμπιπτόντως, όλα μέσα στο μαγαζί είναι χειροποίητα, διαλεγμένα από την ίδια, απευθείας από τους κατασκευαστές. Υπάρχει ιδεολογία σ' αυτό. Στο πίσω τμήμα, μέσα στον κήπο, ζει η Ρεβέκκα Καμχή, μαζί με την κόρη της και τη σύντροφό της. «Όταν αγόρασα το σπίτι χρειαζόταν πολλή δουλειά. Η οικοδομική άδεια μού επέτρεπε να το γκρεμίσω και να χτίσω μια πολυκατοικία. Έτσι ίσως μου 'βγαινε πιο εύκολα… Θα μπορούσα στο ρετιρέ να έχω την γκαλερί, να ζω σε ένα διαμέρισμα και τα υπόλοιπα να τα νοικιάζω και να πληρώνω το δάνειο…».

Όμως διάλεξε τον δύσκολο δρόμο. «Ήθελα το παλιό σπίτι και τον κήπο. Για φαντάσου, να ζεις μέσα στο κέντρο, να ανοίγεις την πόρτα και να βγαίνεις μέσα στα δέντρα! Κι έτσι αναπαλαίωσα το σπίτι. Και μετά ήρθε η κρίση». Και μετά μία ακόμη ιστορία δόσεων…

Ακτιβισμός στο Μεταξουργείο

Όμως, τι απέγιναν τα φιλόδοξα σχέδια του real estate για το Μεταξουργείο; Έγινε τελικά το «τρίτο Σόχο»; Αυτό είναι μια άλλη πονεμένη ιστορία. «Ταβέρνες, καφέ, μουσικά μεζεδοπωλεία και κρεπερί. Έχουν έρθει κάποιες γκαλερί, υπάρχει δίπλα το θέατρο Άττις του Θεόδωρου Τερζόπουλου, αλλά η ζωή της γειτονιάς χάνεται. Πάνε τα μαγαζιά. Πάνε οι τεχνίτες. Κλείνουν λόγω κρίσης, λόγω αλλαγής των συνθηκών.

»Αυτό είναι το πρόβλημα του κέντρου γενικώς. Μιλάνε για αναβίωση στις παλιές γειτονιές και εννοούν τα airbnb και τα φαγάδικα. Δεν λέω, από το να ρημάζουν τα κτίρια καλύτερα να ανακαινίζονται και να αποκτούν μια χρήση. Δεν είμαι φυσικά κατά του τουρισμού! Αλλά δεν θα φέρουν οι τουρίστες την αναβίωση. Ούτε οι περαστικοί Αθηναίοι θα τη φέρουν. Αυτοί που έρχονται εδώ από τα προάστια με τ' αυτοκίνητά τους, παρκάρουν όπου να 'ναι, πίνουν το ποτό τους και ξαναφεύγουν καταστρέφοντας τις γειτονιές του κέντρου… Το Ψυρρή έχει καταντήσει Ντίσνεϊλαντ. Η πλατεία Αγίας Ειρήνης καταστράφηκε! Το Γκάζι διαλύθηκε! Φασαρία… Εφιάλτης… Είναι κρίμα! Δεν θέλω να έχει την ίδια τύχη το Μεταξουργείο. Με αυτό που πάει να γίνει, θα φύγουν και οι ελάχιστοι κάτοικοι που μένουν εδώ.

»Πλέον κάνω ακτιβισμό! Προσπαθώ να οργανώσω και να οργανωθώ με τους γείτονες για να δράσουμε. Βγαίνουμε και καθαρίζουμε τους δρόμους. Πλένουμε τα πεζοδρόμια. Στο δικό μου έχω βάλει ζαρντινιέρες. Πηγαίνουμε και φυτεύουμε άδεια οικόπεδα. Προσπαθούμε να εκπαιδεύσουμε τους μετανάστες να σέβονται τους δρόμους. Να τους κρατάνε καθαρούς. Είναι δύσκολο. Γενικά ο κόσμος δεν βοηθάει. Ο καθένας κοιτάζει τη δουλειά του. Έτσι πρέπει, να κοιτάμε τη δουλειά μας, αλλά αν δεν ενωθούμε κιόλας, εμείς θα χάσουμε».

Ένα project για τον δήμαρχο

Έτσι χάνονται οι ευκαιρίες, γενικώς. Σκέφτομαι το Παρίσι, το Λονδίνο, τη Ρώμη… Στο κέντρο της Αθήνας, υπάρχουν ακόμα υπέροχα παλιά κτίρια που καταρρέουν από εγκατάλειψη ή γκρεμίζονται… «Σε όλες τις ωραίες πόλεις του κόσμου, τα πιο ακριβά και τα πιο όμορφα σπίτια βρίσκονται στο κέντρο και κατοικούνται. Για να ξαναζήσουν οι παλιές γειτονιές πρέπει να γεμίσουν κατοίκους, παιδιά, σκυλιά, σχολεία, μαγαζιά, παγκάκια, δέντρα…»

Πρέπει δηλαδή η αναβίωσή τους να σχεδιαστεί με σοβαρότητα και να εκτελεστεί με πρόγραμμα, κάτι που δεν είθισται να συμβαίνει στην Ελλάδα. «Θα ήθελα ο καινούργιος δήμαρχος να δει το Μεταξουργείο ως μία πρόκληση. Να δημιουργήσει μία πρότυπη γειτονιά, με ποδηλατόδρομους, με κάδους ανακύκλωσης, με εμπορικά μαγαζιά και όχι μόνο με φαγάδικα!».

Ο δρόμος με τις μαμές

Πόσες ιστορίες άραγε έχουν να διηγηθούν οι παλιές γειτονιές της Αθήνας; Για παράδειγμα, η οδός Λεωνίδου ήταν κάποτε ο φημισμένος δρόμος με τις μαμές. Εκεί γεννιούνταν τα παιδιά της πόλης. Και το σπίτι της Ρεβέκκας Καμχή, που στεγάζει την γκαλερί, ήταν ένα σπίτι με μαμές. Στον ίδιο δρόμο γεννήθηκε ο πατέρας της. Εκεί γεννήθηκε και η μητέρα της, που κατάγεται από τη Θεσσαλονίκη. «Η γιαγιά μου στην Κατοχή, όταν κυνηγούσαν τους Εβραίους στη Θεσσαλονίκη, ήρθε στην Αθήνα έγκυος για να γλιτώσει. Και γέννησε τη μητέρα μου εδώ, στη Λεωνίδου. Εγώ δεν είχα ιδέα όταν πήρα το σπίτι. Μετά το έμαθα και μου φάνηκε πολύ παράξενο».

Η σημασία του να είσαι συλλέκτης

Παράξενες συμπτώσεις. Το παλιό σπίτι με τις μαμές αλλάζει χέρια και για χάρη της έκθεσης μετατρέπεται σε διαμέρισμα ενός συλλέκτη.

Αλήθεια, τι γίνεται με τους συλλέκτες τώρα; Περνάει κρίση το εμπόριο τέχνης; Μειώθηκε η πελατεία; Δημιούργησε κενό η φτωχοποίηση της μεσαίας τάξης; Αναγκάζονται οι καλλιτέχνες να παράγουν πιο ευπώλητα έργα; «Η μεσαία τάξη, οι άνθρωποι που είχαν έναν μισθό, ποτέ δεν αγόραζαν έργα τέχνης. Εκείνοι που αγόραζαν, οι αστοί, κάποια στιγμή, λόγω της κατάστασης, έχασαν το κέφι τους. Σήμερα, σιγά-σιγά το ξαναβρίσκουν».

Ναι, αλλά η γκαλερί είναι μαγαζί. Πώς βγαίνουν τα έξοδα; Πάει μόνο του, όταν η αγορά παγώνει; «Εγώ λειτουργώ και ως σύμβουλος ιστορικός τέχνης. Γνωρίζω καλλιτέχνες, κινούμαι στη διεθνή αγορά και συμβουλεύω αγοραστές και συλλέκτες, σε τι πρέπει να επενδύσουν και πότε ακριβώς πρέπει να το κάνουν. Κανονίζω την αγοραπωλησία και εισπράττω ένα ποσοστό. Για τη σωστή επιλογή ενός έργου δεν αρκεί μόνο η προσωπική αισθητική του αγοραστή. Σε πολλές περιπτώσεις τους γλιτώνω από παγίδες. Όσο για τους καλλιτέχνες, τους σημαντικούς, δεν άλλαξαν κατεύθυνση λόγω κρίσης. Συνέχισαν να κάνουν ό,τι έκαναν πριν. Ίσως και πιο έντονα».

Η Αθήνα και η «διαφορετικότητα»

Οι καλλιτέχνες, λοιπόν, δεν συμβιβάζονται… Η τέχνη απαιτεί θυσία. Στα δύσκολα δουλεύουν και σερβιτόροι σε μπαρ. Καθώς πλησιάζουμε στο τέλος της κουβέντας με τη Ρεβέκκα Καμχή, την κοιτάζω και σκέφτομαι ότι η ίδια, ούτε στην προσωπική ζωή της συμβιβάστηκε. Πρόσφατα ήρθε η Άννα Γουίντουρ, η ισχυρή διευθύντρια της αμερικανικής Vogue στην Αθήνα, και μίλησε σε εκδήλωση στο Μέγαρο Μουσικής για τη νέα μοντέρνα λέξη: «Διαφορετικότητα». Είναι μια χώρα η Ελλάδα που σέβεται τη διαφορετικότητα; Είναι μια «ανοιχτή» κοινωνία η αθηναϊκή; Η ίδια πώς βιώνει την επιλογή της; «Ο καθένας πρέπει να ζει τη ζωή του, όπως τη νιώθει. Δεν μπορούμε να συζητάμε το 2020 το θέμα της επιλογής ενός ανθρώπου. Ή το θέμα του χρώματος, της εθνικότητας, της θρησκείας».

Ναι, μια βόλτα στο Μεταξουργείο είναι μια βόλτα στην καρδιά της διαφορετικότητας. Πολλά χρώματα, πολλές εθνικότητες, πολλές θρησκείες, πολλά ήθη και έθιμα. Πώς συνυπάρχουν όλα αυτά σε μια γειτονιά; «Υπάρχει χώρος για όλους και για όλα. Αρκεί ο ένας να μην ενοχλεί τον άλλο. Να μην πλήττει τον ζωτικό χώρο του διπλανού του. Όλοι οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα».

«Αχ μωρή μη μου λες…»

Κάνω άλλη μια βόλτα στο σαλόνι του συλλέκτη. Κοιτάζω τα έργα της Γκόλντιν, του Μανέτα, του Ακριθάκη, του Τάκη, του Αλεξίου… Το μάτι μου σκαλώνει στο «Αχ μωρή μη μου λες…», το έργο του Κακανιά πάνω στον κίτρινο τοίχο. Έχει πλάκα! Είναι μια ευχάριστη ανάσα. Η Ρεβέκκα με πλησιάζει. «Σου αρέσει το κίτρινο; Ήταν ιδέα του Κακανιά. Μιλούσαμε στο τηλέφωνο για την έκθεση και μου λέει "χρυσό μου, βάψε έναν τοίχο κίτρινο!"». Η ίδια ποιο από τα έργα θα ξεχώριζε; Περπάτησε έναν γύρο την έκθεση. «Μου είναι δύσκολο να ξεχωρίσω…». Στο τέλος άπλωσε το χέρι της σε δύο σχετικά μικρά. «Αυτά, του Μωρίς Γκανή. Τον σκέφτομαι πολύ. Πέθανε τον περασμένο Σεπτέμβριο… Για συναισθηματικούς λόγους, αυτά θα διάλεγα».

Φεύγοντας, κοιτάζω τα βιβλία που είναι διάσπαρτα. Όλα διαβασμένα. Φαίνεται. Μόνο αυτά δεν πουλιούνται στην έκθεση. Διακρίνω δύο Φράνζεν («Οι διορθώσεις» και η «Ελευθερία»), δύο Ροθ (Η «Ταπείνωση» και ο «Καθένας»), Τανιζάκι («Το εγκώμιο της σκιάς») και την «Καρένινα» του Τολστόι. Είχα διαβάσει κάπου ότι ο αγαπημένος της μυθιστορηματικός ήρωας είναι ο Λέβιν. Τη ρωτάω: γιατί σου αρέσει ο Λέβιν; «Για την καθαρότητα της σκέψης και του χαρακτήρα του. Γιατί είναι αληθινός. Μπεσακλής!».

INFO

Η έκθεση «L' appartement du collectionneur» θα διαρκέσει ως τις 30 Ιανουαρίου. Αίθουσα τέχνης Ρεβέκκα Καμχή (Λεωνίδου 9, Μεταξουργείο, 2105233049), gallery@rebeccacamhi.com

ΜΠΑΚΙΡΙΑ και ΧΡΥΣΑΦΙΑ

Με αφορμή κοντινό πρόσωπο που πούλησε ενάμιση κιλό ασήμι προς 40 ευρώ, κάναμε μια δεύτερη βόλτα *(για να το πάρουμε πίσω)* σε Ενεχυροδανειστήρια και Αγορές Τιμαλφών. Ακολουθούν παρατράγουδα.

Της ΜΑΝΙΝΑΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

Ιταλίδα φίλη πούλησε κολιέ της γιαγιάς της (στην Ιταλία) και με τα λεφτά που πήρε, 4.000 ευρώ, πήγε στη Βραζιλία. Άμα πουλήσεις αντίστοιχο κολιέ στην Ελλάδα, με τα λεφτά που θα πάρεις, ζήτημα είναι να πας μέχρι την Καλαμάτα για καμιά ελιά. Και μάλιστα με ΚΤΕΛ.

Αφορμή για την έρευνα: Κοντινό μου πρόσωπο (στην Αθήνα) ξεπούλησε ασημικό-τέρας απροσδιορίστου χρήσης με χερούλια, αγγελούδια, λουλούδια και ποδαράκια… προς 40 κακόμοιρα ευρώ. *«Είχα βαρεθεί να το βλέπω»*, είπε το κοντινό πρόσωπο όταν το πιάσαμε από τον λαιμό, που τσάκισε τέτοιο κειμήλιο, χωρίς να πρέπει να πληρωθεί η αποκλειστική/ΔΕΗ/Εφορία άμεσα. Το κειμήλιο ζύγιζε ενάμισι κιλό. Αν ήταν καθαρό ασήμι, «χιλιάρι» όπως τα αποκαλούν οι έμποροι, θα έπιανε 450 ευρώ… Ή όχι;

Όχι, διότι η τιμή του καθαρού ασημιού επίσημα είναι 300 ευρώ το κιλό, αλλά όταν πας να πουλήσεις το σαμοβάρι της γιαγιάς σου ελπίζεις στα 150 ευρώ, μιας και το σαμοβάρι τα έχει τα χρονάκια του. Έχει φθορές, γρατζουνιές, στραβά ποδαράκια ή ό,τι άλλο ζαβό μπορεί να κάτσει σε ένα σαμοβάρι. Και τίποτα να μην έχει, ο αγοραστής θα του βρει κουσούρια, ή θα ρίξει την τιμή επειδή τον παίρνει. Όχι άξιουαλι ο αγοραστής, απλώς έχει περιθώρια (να ρίξει) επειδή καίγεται ο απ' αυτός σου, έχεις ανάγκη τα μετρητά, και το ξέρει…

Τα τελευταία δέκα χρόνια οι «αγοραπωλησίες χρυσού και κοσμημάτων» και τα αδερφάκια τους τα ενεχυροδανειστήρια, εξαπλώθηκαν ΠΑΝΤΟΥ, ξεκινώντας από την πατρίδα τους την Ομόνοια. Υπάρχουν επίσημα, κυριλέ «μαγαζιά», με παπά και με κουμπάρο, και ανεπίσημα ντιπ για ντιπ, όλα κρυμμένα πίσω από χρυσά αυτοκόλλητα στόρια, πίσω από τυφλές βιτρίνες με τεράστιες επιγραφές ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ και ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ, τα πάντα όλα πολύτιμα: χρυσές λίρες κρατών που δεν τα πιάνει το μάτι σου, κοσμήματα, ασημικά, συλλογές, αλλά και ρολόγια από Χ φίρμα και πάνω, όπως και επώνυμες τσάντες επίσης από Χ φίρμα και πάνω. Όχι μόνο κειμήλια δηλαδή, αλλά και όσα αγόρασες στα Νάιντις, με την πεποίθηση ότι θα δεξιωνόσουν τον Δάκη (Ιωάννου) τουλάχιστον…

Επιστρέφω στο όχι-πάρα-πολύ-κυρίζι κατάστημα, στο οποίο το κοντινό πρόσωπο, που χάνει στροφές, το γκάγκα άτομο λοιπόν, πούλησε ενάμισι κιλό ασήμι προς 40 ευρώ. Ένας κύριος κάθεται πίσω από γκισέ, με κρυμμένο τασάκι στην αγκαλιά του. Στην οποία έχει και κινητό που κοιτάζει, ίσως αγώνες τένις, γιατί ακούγεται ΤΣΙΠ-ΤΣΙΠ-ΤΣΙΠ, όπως Τσιτσιπάς. *«Θα ήθελα να πάρω πίσω ένα σκεύος που σας πούλησε μια κυρία το πρωί»* λέω ευγενικά. *«Ποια κυρία το πρωί, εκατό κυρίες ήρθανε από το πρωί»*, μουρμουράει ο κύριος χωρίς να με κοιτάξει. «*Είναι ένα μεγάλο… πράγμα»* λέω, *«με ποδαράκια, αγγελάκια και λουλουδάκια. Ασήμι καθαρό. Της δώσατε 40 ευρώ, σας τα έφερα για να το πάρω πίσω»*. Δείχνω τα 40 ευρώ, για του λόγου το αληθές. Εξακολουθεί να μη με κοιτάζει, εμένα ή τα 40 μου ευρώ. *«Απόδειξη συναλλαγής;»* ρωτάει. Βγάζω το χαρτάκι του, που γράφει απάνω ακατάληπτα, με ένα νούμερο «40» στη μέση και κάτι τζίφρες από κάτω. *«Αυτό»*, λέει περιφρονητικά, *«μπορεί να το φτιάξατε μόνη σας. Δεν είναι επίσημο δικό μας». «Πώς είναι τα επίσημα δικά σας;»* Με κοιτάζει καχύποπτα. *«Είναι επίσημα. Και δικά μας».*

Ο χώρος είναι άδειος (με δύο κάμερες, που η μία με σημαδεύει, σε περίπτωση που θέλω να του κλέψω το κινητό, ή το τασάκι, μιας και δεν υπάρχει τίποτε άλλο στο μαγαζί). Πίσω του είναι μια πόρτα, φαντάζομαι ότι βγάζει στη Σπηλιά του Αλαντίν ή των 40 Κλεφτών, με χρυσαφικά και διαμάντια να ξεχειλίζουν από πιθάρια. *«Ξέρετε»*, δοκιμάζω άλλο τρικ, *«είμαι δημοσιογράφος και κάνω ένα θέμα…» «Εξω!»* φωνάζει και σηκώνεται όρθιος, ρίχνει το κινητό του στο πάτωμα, και το τασάκι, και φεύγω, μην τυχόν και πάρει φωτιά το μπατζάκι του.

Στο επόμενο ΑΓΟΡΑ ΧΡΥΣΟΥ, ο νεαρός υπάλληλος είναι ευγενέστατος, *«δημοσιογράφος;»* ρωτάει με γουρλωμένα μάτια, *«ξέρετε τον Μπράτη που είναι το Τζι-Εν-Τι-Εμ; Τον Άγγελο Μπράτη; Αχ είναι καταπληκτικός, ο λόγος που βλέπω τηλεόραση – αλλιώς δεν θα έβλεπα πο-τέ-μου!»* Απαντάω διφορούμενα (τον ξέρω, άσχετα που δεν θα με θυμάται, και δεν είναι αυτό το θέμα), βγάζω βέρα προηγούμενου γάμου και του τη δείχνω. Του πέφτουν τα φτερά, αλλά την εξετάζει προσεκτικά. Τη βάζει σε ένα μηχάνημα και τη βγάζει, τη γυρίζει από δω και από κει. *«22 καράτια, ε;»* μου λέει, ευγενικά ακόμα, πλην όμως με τη βαθιά απογοήτευση του ανθρώπου που ξέρει ότι δεν έχω ιδέα περί Τζι-Εν-τζιτζι. *«Τα 22 είναι μεσαία τιμή, τις έχετε τις τιμές, σωστά; Υπάρχουν κατάλογοι στο ίντερνετ, 34, 50 ευρώ το γραμμάριο, αν ήτανε 24 καράτια θα πιάναμε τα 41 ευρώ. Το γραμμάριο. Βέβαια είναι στενή βέρα, ελαφριά…»* Τη ζυγίζει σε μίνι ζυγαριά πολύ κιουτ, *«είκοσι ευρώ»*, μου λέει. *«Είκοσι; Μα είναι 22 καράτια!» «Ε, δεν είναι και 24. Σας είπα, ελαφριά. Βέβαια, πόσο να ζυγίζει μια βέρα, μισόκιλο; Δυσκολεύει στην κίνηση μετά».* Βγάζει ένα βελουτέ συρτάρι κοσμηματοπώλη κάτω από το γραφείο και μου δείχνει καμιά διακοσαριά βέρες, σε όλα τα μεγέθη, από ψιλές/τσίπικες μέχρι μπαμπατζάνικες/λαιμουριές. Είναι θλιμμένος που δεν καταθέτω για τον Μπράτη, οπότε παίρνω την πρώην βέρα μου και φεύγω.

Η ίδια βέρα, άλλη μέρα, σε άλλο ΑΓΟΡΑ ΧΡΥΣΟΥ, πιάνει 30 ευρώ. *«Μπορείτε, ξέρετε, να τσεκάρετε τις τιμές στο ίντερνετ»*, μου λέει μια επίσης ευγενική πιτσιρίκα, που ανεβάζει και κατεβάζει φωτογραφίες στο ίνσταγκράμ της όσο σκέφτομαι, και καλά, αν θα πουλήσω τη βέρα. *«Το λέω άμα κάποιος είναι, ξέρετε, πιο λίγο νέος, ξέρετε, εννοώ όχι πολύ πολύ πλικιωμένος, που μετά ξέρω ότι δεν έχει ζμάρτφον να το ψάξει, ξέρετε, οπότε ναι, δεν λέω ότι είστε πολύ πολύ νέα, ξέρετε…»*. Η αλήθεια είναι ότι δεν είμαι και οκτώ χρονών, όπως η ίδια, που είναι ολοκαίνουργια. *«Να σας στείλω αλλού για λίρες όμως ξέρετε»*, λέει στο τέλος, όταν, σαν να μην έφτανε το ζόρι της, ρωτάω και πόσο αγοράζονται οι λίρες.

Σε παραπέρα ΑΓΟΡΑ ΧΡΥΣΟΥ, κύριος μουστάκιας εξπέρ στο λιρούάρ, μου εξηγεί ότι λίρα από λίρα έχει διαφορά: άλλη η ελληνική, άλλη η εγγλέζικη, η ελβετική, η μεξικάνικη (!) κ.λπ. Μια χρυσή λίρα Αγγλίας έχει επίσημη τιμή 300 ευρώ, αλλά δύσκολα θα πάρεις τόσα λεφτά. *«Με κάποιον συλλέκτη θα χτυπήσεις βεβαίως υψηλότερη τιμή»*, μου κλείνει το μάτι. *«Υπάρχουν φόρουμ στο ίντερνετ, να το ψάξεις, μη βιαστείς. Όταν ο πελάτης βιάζεται, επειδή χρειάζεται χρήματα, έχει άνθρωπο στο νοσοκομείο, ή νοίκια, χρέη, υποθήκες… τότε γίνονται λάθη»*. Τι εννοεί «λάθη;» Σηκώνει τους ώμους, *«κακές συμφωνίες. Με κακούς επαγγελματίες, που μας βγάζουν κακό όνομα… Είναι άλλη η πώληση όμως και άλλο το ενέχυρο, μην τα μπερδεύεις, αν φέρεις μια λίρα για ενέχυρο, ο εκτιμητής σου δίνει προσφορά γύρω στο μισό της αντικειμενικής αξίας (της τιμής του χρυσού), κάνετε ένα συμβόλαιο για 1 μήνα ή για όσο, σου δίνει χρήματα να κάνεις δουλειά σου, αν δεν τα επιστρέψεις στο διάστημα που συμφωνήσατε –γραπτώς, εννοείται– η λίρα, ή το κόσμημα, περνάει στον ενεχυροδανειστή. Κανονικά και με τον νόμο, με συμβόλαιο, αποδείξεις, τα πάντα όλα. Ο επαγγελματίας θα σου προτείνει συμβόλαιο, ο… άλλος… θα το κάνει προφορικά. Καταλαβαίνεις τη διαφορά».* Οι πιο παλιές ελληνικές λίρες είναι οι χρυσές δραχμές που κόπηκαν το 1884 με την προτομή του Γεωργίου Α΄. Οι πιο πρόσφατες είναι οι συλλεκτικές χρυσές λίρες των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Συμπέρασμα: Κάνετε έρευνα αγοράς πριν πουλήσετε το σαμοβάρι της γιαγιάς, όσο κι αν πιέζεστε. Οι τιμές παίζουν, όχι μόνο από μήνα σε μήνα, αλλά και από μέρος σε μέρος. Τα μαγαζιά που φαίνονται πιο αξιοπρεπή, συνήθως είναι. Οι άνθρωποι που δείχνουν απατεώνες, συνήθως είναι. Και το ίντερνετ είναι πολύ χρήσιμο προκειμένου να τσακίσετε σωστά τα τιμαλφή σας: αν μη τι άλλο, τσεκάρετε τις αντικειμενικές τιμές πριν ζαλωθείτε την προίκα σας και πάρετε τους δρόμους. Κυρίως, όπως είπε ο κύριος μουστάκιας, μη βιάζεστε… καταλαβαίνουμε ότι δεν τα πουλάτε καθόλου για πλάκα τα τιμαλφή σας, σας έχουνε ζώσει τα φίδια, περνάτε ώρες δύσκολες – αλλιώς θα το κρατούσατε το σαμοβάρι όπως όλος ο κόσμος… Αν και όλος ο κόσμος πουλάει, από ό,τι φαίνεται, από τη διαρκή άνθηση των ανάλογων μαγαζιών: κανένας υποψήφιος αγοραστής δεν με ρώτησε για ποιο λόγο πουλάω τη βέρα, ή τις υποτιθέμενες λίρες μου (κι ΑΝ έχουν ακούσει λυπητερές ιστορίες, δεν έχουνε καμιά όρεξη να λουστούνε τον πόνο σου).

Παρόλα αυτά, όταν βγείτε στο δρόμο με το ρημαδιασμένο σαμοβάρι σε σακούλα σουπερμάρκετ, μακάρι να χτυπήσετε σούπερ τιμή και να πάτε στη Βραζιλία. Και η Καλαμάτα όμως δεν είναι άσχημη τέτοια εποχή… A

ΟΛΙΒΙΕ ΠΥ

«Ο Βότσεκ είναι ένας μοντέρνος Χριστός»

Ο διευθυντής ενός από τα σημαντικότερα φεστιβάλ του κόσμου έρχεται στη Εθνική Λυρική Σκηνή για να ανεβάσει το αριστούργημα του Άλμπαν Μπεργκ

Της ΛΕΝΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΑΝ, ΛΕΝΕ, 137 ΠΡΟΒΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΕΒΕΙ το 1925 στην Κρατική Όπερα του Βερολίνου. Άξιζε όμως τον κόπο γιατί ο «Βότσεκ» του Άλμπαν Μπεργκ, η πρώτη όπερα που γράφτηκε ποτέ σε ατονική μουσική, άλλαξε για πάντα τα δεδομένα στο λυρικό θέατρο. Στο παρθενικό της ανέβασμα από τη Λυρική τη σκηνοθεσία υπογράφει ο Ολιβιέ Πυ, μια γοητευτική προσωπικότητα με πολυδιάστατη καλλιτεχνική ταυτότητα: ανατρεπτικός σκηνοθέτης, βαθύς γνώστης του θεάτρου και της όπερας, δοκιμιογράφος, θεωρητικός της τέχνης και μυθιστοριογράφος, ηθοποιός –τον γνωρίσαμε στο Φεστιβάλ Αθηνών με την περσόνα της «Miss Knife»– και βέβαια, διευθυντής ενός από τα σημαντικότερα φεστιβάλ του κόσμου, της Αβινιόν. Ο ταλαντούχος κύριος Ολιβιέ Πυ βρίσκεται εδώ και ένα μήνα στην Αθήνα και εργάζεται πυρετωδώς. Τον συναντήσαμε σε ένα διάλειμμα από τις πολύωρες πρόβες του και του ζητήσαμε να μας «συστήσει» τον «Βότσεκ».

Έχουμε τον «Βόιτσεκ» του Γκέοργκ Μπίχνερ και τον «Βότσεκ» του Άλμπαν Μπέργκ; Τι είναι αυτό που κάνει αυτά τα δύο έργα σπουδαία; Και οι δύο δημιουργοί, μέσα από το συγκεκριμένο έργο μιλούν προφητικά, ο ένας για τον 19ο αιώνα και ο άλλος για τον 20ό. Ο Μπίχνερ έγραψε ένα αριστούργημα, μια ιστορία όπως δεν είχε ειπωθεί ποτέ πριν, σε ηλικία μόλις 23 χρόνων – μόνο αυτός και ο Ρεμπό έχουν καταφέρει κάτι τέτοιο. Για πρώτη φορά ο ήρωάς του, ο Βότσεκ, δεν είναι ένας υπερήρωας, ένας βασιλιάς, αλλά ένας δυστυχισμένος, απλός άνθρωπος. Ο Μπίχνερ ζει σε μια επαναστατική στιγμή. Ελπίζει ότι ο λαός της Γερμανίας θα ξεσηκωθεί, όπως συνέβη στη Γαλλική Επανάσταση – ας μην ξεχνάμε ότι βρίσκεται στο Στρασβούργο, μια πόλη ανάμεσα στις δύο χώρες. Είναι όμως και χριστιανός. Δεν μπορεί να αποδεχτεί το γεγονός ότι οι Γάλλοι σκότωσαν μεν τον βασιλιά τους αλλά θέλησαν να σκοτώσουν και τον Θεό. Νιώθει να διχάζεται ανάμεσα στην επιθυμία της επανάστασης για τον απλό λαό και στην αδυναμία του να αποδεχτεί τον ενδεχόμενο θάνατο του Θεού. Αυτόν τον διχασμό του βλέπουμε στον θεατρικό Βόιτσεκ.

Εκατό χρόνια αργότερα έρχεται ο Μπεργκ με τον Βότσεκ, ένα αριστούργημα του λυρικού θεάτρου. Ζει κι αυτός σε ταραχώδεις καιρούς, ελπίζει κι αυτός σε ένα καλύτερο κόσμο, αλλά βρίσκεται μπροστά στην Αποκάλυψη, υφίσταται τη βία του πολέμου –η σύνθεση της όπερας ξεκίνησε πριν το ξέσπασμα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και ολοκληρώθηκε μετά το τέλος του– και διαισθάνεται την επερχόμενη απώλεια του ανθρωπισμού. Γι' αυτό ο «Βόιτσεκ»/«Βότσεκ» παραμένει ένα τόσο δυνατό έργο μέχρι σήμερα – γιατί κι εμείς ελπίζουμε σε έναν καλύτερο κόσμο.

Ο Βότσεκ παρουσιάζεται σαν ένας άνθρωπος που υποφέρει από ψυχικά τραύματα. Στο μυαλό του επικρατεί χάος, έχει παραισθήσεις, φτάνει στην τρέλα και το έγκλημα. Γιατί, πιστεύετε, του συμβαίνουν όλα αυτά; Τα τελευταία πέντε χρόνια κάνω workshops με φυλακισμένους. Κάποιοι από αυτούς είναι εγκληματίες, οι περισσότεροι όμως είναι αποδιοπομπαίοι τράγοι, εξιλαστήρια θύματα μιας κοινωνίας που τους έσπρωξε σε μια παράνομη πράξη. Ο Βότσεκ, λοιπόν, είναι ένας αποδιοπομπαίος τράγος. Η μιλιταριστική βία, η κοινωνία, τον οδηγούν στην παραφροσύνη. Εκεί καταλαβαίνεις γιατί ο Μπίχνερ είναι ιδιοφυής. Βλέπει τον Βότσεκ, τον απλό άνθρωπο του δρόμου, τον ανώνυμο εργάτη, σαν ένα μοντέρνο Χριστό που βαδίζει τον κοινωνικό Γολγοθά του. Συμπάσχει με τον ήρωά του, έστω κι αν φτάνει στο έγκλημα. Μια προσέγγιση μοναδική και απόλυτα νεωτεριστική. Στον Μπίχνερ το μεταφυσικό μυστήριο είναι έντονο, στην όπερα όχι τόσο γιατί ο Μπεργκ αντιμετωπίζει τον χαρακτήρα του Βότσεκ διαφορετικά, μέσα από το μαρξιστικό πρίσμα της εποχής του. Το ιντερλούδιο της τρίτης πράξης, το ωραιότερο ίσως σημείο της όπερας, γράφτηκε, σύμφωνα με τον συνθέτη για την πάσχουσα ανθρωπότητα.

Έχετε σκηνοθετήσει τη «Λούλου» του Άλμπαν Μπεργκ. Με τον «Βότσεκ» καταπιάνεστε για πρώτη φορά. Βρίσκετε ότι οι δύο όπερες έχουν κοινά σημεία; Και οι δύο έχουν πολύ ενδιαφέρον θέμα. Ονειρευόμουν να δουλέψω πάνω στον «Βότσεκ» εδώ και πολύ καιρό. Είναι για μένα μια λογική συνέχεια μετά τη «Λούλου». Είναι δύο έργα που αγαπώ και τα οποία, σε αντίθεση με τους περισσότερους ανθρώπους, ακούω πάντα με μεγάλη ευχαρίστηση! Λατρεύω τη μουσική του Μπεργκ, έστω κι αν μερικές φορές ακούγεται στριφνή. Έχουν περάσει 100 χρόνια από τότε που γράφτηκε και ακόμα είναι το εντυπωσιακότερο δείγμα μοντερνισμού! Κανένας συνθέτης του 20ού αιώνα δεν έφτασε τόσο μακριά σε σχέση με την ατονική μουσική και ούτε πιστεύω ότι θα φτάσει ποτέ κανείς.

Η σκηνοθετική προσέγγιση σας δυσκόλεψε; Ο «Βότσεκ» είναι η 41η όπερα με την οποία ασχολούμαι. Και είναι τόσο καλογραμμένη που δεν είναι ιδιαίτερα δύσκολο να τη σκηνοθετήσεις – όπως δεν είναι δύσκολο και να την ακούσεις. Σε άλλα έργα, και πιο πολύ στη μεγαλόπρεπη γαλλική «grand opera», οι δυσκολίες δεν τελειώνουν ποτέ. Συχνά περιέχουν πολύ αδύναμες ή πολύ βαρετές σελίδες. Με τον «Βότσεκ» δεν έχεις τέτοια θέματα. Είναι ένα έργο τεράστιο...

Οι σκηνοθεσίες σας στην όπερα είναι πάντα εντυπωσιακές, ανατρεπτικές, προκλητικές... Μήπως είναι ένας τρόπος να

«διορθώσετε» τις αδυναμίες τους ή τις βαρετές σκηνές τους; Σκηνοθετώ όπερα γιατί τη λατρεύω. Δεν προσπαθώ να τη διορθώσω, δεν είμαι τόσο δυνατός... Αυτό που κάνω είναι να διαβάζω και να ξαναδιαβάζω το λιμπρέτο, να ακούω τη μουσική και να κινώ τα σωστά νήματα, ώστε να δείξει τη δύναμή της στο σήμερα. Αλλά πάντα μένοντας πιστός σε αυτό που είναι.

Το λιμπρέτο ή η μουσική σάς βοηθούν περισσότερο να βρείτε τα σωστά νήματα; Η μουσική. Κρύβει τόσα πολλά μέσα της... Πρέπει να δουλέψεις πάνω της, να την καταλάβεις. Μερικές φορές, βρίσκεις το λιμπρέτο αδύναμο, ακούς όμως τη μουσική και αντιλαμβάνεσαι ότι σου αφηγείται μια άλλη ιστορία. Και τότε καταλαβαίνεις αμέσως τι εννοεί. Οφείλεις να σκηνοθετείς τη μουσική, όχι απλώς τον λόγο. Τουλάχιστον έτσι λειτουργώ εγώ.Ένα pianissimo της ορχήστρας δεν θα μπορέσει να ακουστεί σωστά, αν το φως μου στη σκηνή είναι εκτυφλωτικό. Αν όμως είναι χαμηλό, τότε το pianissimo θα ακουστεί σαν μυσταγωγία. Στον «Βότσεκ», το μόνο που είχα να κάνω ήταν να ξεχάσω όλα όσα ξέρω –έχω δει πολλά ανεβάσματα της όπερας–, να βουτήξω βαθιά μέσα στη μουσική και να την καταλάβω. Γιατί εδώ ο Μπεργκ αλλάζει «κλειδί»; Γιατί μια μουσική φράση τραγουδιέται με φωνή σοπράνο και όχι από μέτζο; Όλα έχουν τη σημασία τους, ακόμα και η παραμικρή λεπτομέρεια. Αλλά και μέσα στο λιμπρέτο του υπάρχουν πτυχές που δεν έχουν ακόμα αποκαλυφθεί. Αν τις εντοπίσεις, όλα μπορεί να αλλάξουν.

Η όπερα γράφτηκε πάνω σε αποσπάσματα από το έργο του Μπίχνερ. Χρειάστηκε να ανατρέξατε στο πρωτότυπο κείμενο για να αντλήσετε επιπλέον πληροφορίες; Δεν χρειάστηκε, γιατί γνωρίζω πολύ καλά το θεατρικό του Μπίχνερ, είναι... παλιός μου φίλος. Με τις 15, σοφά δραματουργικές σκηνές του έργου που επέλεξε ο Μπεργκ για το λιμπρέτο της όπεράς του, έγραψε μια νέα, υπέροχη ιστορία. Το ίδιο είχε κάνει και με το λιμπρέτο της «Λούλου» – παρεμπιπτόντως τη θεατρική παράσταση του Γιάννη Χουβαρδά την είδα και μου άρεσε πολύ, προσεγγίζει πολύ την εκδοχή του Μπεργκ.

Ο Μπεργκ χρησιμοποιεί το λεγόμενο Sprechgesang, ένα συνδυασμό τραγουδιού και πεζού λόγου. Η ιδιαιτερότητα αυτή παρουσιάζει δυσκολίες; Για μένα δεν υπάρχει διαφορά, με τους τραγουδιστές δουλεύω με τον ίδιο τρόπο που θα δούλευα αν ανεβάζαμε Βέρντι. Η τεράστια δυσκολία βρίσκεται στην ερμηνεία. Σε αντίθεση με τη «Λούλου», που έχει περισσότερα τραγουδιστικά μέρη, ο «Βότσεκ» δεν είναι τόσο λυρικός. Μπορεί σαν όπερα να έχει μικρότερη διάρκεια και φωνητικά να μην παρουσιάζει μεγάλες απαιτήσεις, ερμηνευτικά όμως είναι ένας εφιάλτης για τους τραγουδιστές. Ο τρόπος που χρησιμοποιεί ο Μπεργκ όλο το φάσμα, κάθε φωνής, είναι εξοντωτικός. Ο βαρύτονος που ερμηνεύει τον Βότσεκ, τραγουδά, μιλά, κάνει φαλτσέτι (ψεύτικες φωνές), κατεβαίνει από μεσαίες σε μπάσες νότες, μετά φωνάζει... Η σοπράνο που κρατά το ρόλο της Μαρί, χρειάζεται να ουρλιάζει διαρκώς. Αληθινό «σκότωμα» για τη φωνή τους. Εξίσου δύσκολος είναι και ο ρόλος του μαέστρου που θα πρέπει να διευθύνει μια τεράστια, τερατώδη, θα έλεγα, ορχήστρα, σε ένα τρομακτικών απαιτήσεων ατονικό έργο.

Όταν οι τραγουδιστές επωμίζονται τόσο δύσκολους ερμηνευτικά ρόλους, ενώ δεν είναι ηθοποιοί, χρειάζονται ιδιαίτερη καθοδήγηση από εσάς; Λατρεύω τους τραγουδιστές της όπερας ακόμα και όταν μιλούν. Αυτή η λυρική φωνή με μαγεύει – γι' αυτό δεν μου αρέσουν τα μικρόφωνα, γιατί «συρρικνώνουν» την αύρα της φωνής τους. Ποτέ μα ποτέ δεν σκέφτηκα ότι είναι κακοί ηθοποιοί. Για να καταλάβετε, στο θέατρο, που δουλεύω με ηθοποιούς, προσπαθώ να τους κάνω να παίξουν σαν τραγουδιστές όπερας, όχι το αντίστροφο!
Όλοι τους είναι φανταστικοί ηθοποιοί, αλλιώς δεν θα μπορούσαν να σταθούν στη σκηνή. Άρχισα να πηγαίνω στην όπερα στο Παρίσι στα τέλη της δεκαετίας του '80 και πρόλαβα να δω κάποιες από τις μεγάλες σοπράνο της εποχής. Καμιά τους δεν μου έδωσε την εικόνα της άκαμπτης, βαρετής πριμαντόνας. Απλώς έχουν ένα δικό τους τρόπο ερμηνείας, που διαφέρει από τη ρεαλιστική ερμηνεία του σινεμά ή του θεάτρου, γιατί και ο ρόλος τους έχει ιδιαιτερότητες. Ο τραγουδιστής που βρίσκεται στη σκηνή πρέπει να προσέχει τη φωνή του και συγχρόνως να παρακολουθεί τον μαέστρο. Δεν μπορώ επομένως να του ζητήσω να τρώει πίτσα την ώρα που τραγουδά ή να ανεβοκατεβαίνει σκάλες πριν από μια μεγάλη, δύσκολη άρια. Ωστόσο, οι νέοι τραγουδιστές είναι πάντα πρόθυμοι να πειραματιστούν, να κάνουν τρέλες πάνω στη σκηνή...

Πώς γεννιέται το σκηνοθετικό concept μιας όπερας; Έχετε από την αρχή δίπλα σας τον συνεργάτη και συνοδοιπόρο σας Πιερ Αντρέ Βάιτς; Με τον Πιερ Αντρέ δουλεύουμε μαζί 30 χρόνια.Έχουμε ανεβάσει σχεδόν 100 παραστάσεις. Είναι αυτός που με βοηθά στην όπερα γιατί, εκτός από αρχιτέκτονας είναι και τραγουδιστής όπερας, συνεπώς γνωρίζει πολύ καλύτερα τους μηχανισμούς του λυρικού θεάτρου από μένα, που είμαι απλώς φαν της όπερας. Συνήθως δουλεύουμε 1-2 χρόνια πριν φτάσουμε στις πρόβες. Κάνω στην αρχή μερικά σκίτσα, εκείνος επιστρέφει με κάποια μοντέλα σκηνικών σε μικρή κλίμακα, ή κοστουμιών, συζητάμε ατέλειωτες ώρες, τσακωνόμαστε, έρχονται νέες ιδέες... Η δημιουργία είναι μια συλλογική προσπάθεια. A

Λατρεύω τη μουσική του Μπεργκ. Έχουν περάσει 100 χρόνια από τότε που γράφτηκε και ακόμα είναι το εντυπωσιακότερο δείγμα μοντερνισμού.

Gourmet στο χέρι

Η μεγάλη τάση της δεκαετίας είναι ασυναγώνιστα νόστιμη

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ

Ο τυφώνας «street food» ήρθε στην Αθήνα ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης, σαρώνοντας κάθε ιδέα που είχαμε για το τι σημαίνει «φαγητό στον δρόμο». Από όλες τις πλευρές, όμως, αυτή ήταν μια καλή... συνέπεια. Το street food αγαπήθηκε αστραπιαία και αναδείχθηκε γρήγορα ως «η νέα μεγάλη τάση» γιατί είναι «ταξιδιάρικο», νόστιμο, μπορεί να γίνει υγιεινό (άλλο μεγάλο food trend), πάνω απ' όλα οικονομικό. Με (το πολύ) €5 μπορείς να βρεις επικά σάντουιτς με αφράτο ψωμάκι, πίτες με χειροποίητο χωριάτικο φύλλο, noodles ή pasta που τρως συνεχίζοντας τη βόλτα σου, πίτσα με άφθαστη ζύμη, λαχματζούν με πολίτικη καταγωγή και tacos από την άλλη άκρη της γης. Κι όλα αυτά είναι μόνο η αρχή.

Όσο το street food κερδίζει έδαφος και μια ξεχωριστή θέση στην καρδιά των foodies, τόσο εμφανίζονται καινούργιες ιδέες. Χαβανέζικο sushi, τζαμαϊκανό κοτόπουλο, ποντιακοί γκιοζλεμέδες, ταϊλανδέζικες σούπες, μακαρόνια ή και ψαράκια σε χωνάκι, λουκουμάδες, κρέπες, παγωτά. Ως «street food» ορίζεται οτιδήποτε μπορείς να φας στον δρόμο περπατώντας. Ακόμα και υψηλή γαστρονομία.

Δεν είναι λίγοι οι σεφ που «είδαν» την ευκαιρία. Ο Γιώργος Βενιέρης στο **Mr. Pug's Canteen** έκανε θραύση με τα bao buns, ο Βασίλης Καλλίδης έκανε στέκι το μια σταλιά **Pink Flamingo**, πρόσφατα ο εξαιρετικός Αλέξανδρος Φουρούλης άνοιξε το μανιάτικο food truck **Dirty Μάνη** στο Κουκάκι κι έβαλε τον μουσακά σε τυλιχτό. Και φυσικά, οι βραβευμένοι σεφ της Cookoovaya έγραψαν μια ωδή στο σουβλάκι υπογράφοντας το νέας γενιάς σουβλατζίδικο **Hoocut**.

Το αθηναϊκό street food στη συντριπτική πλειοψηφία του είναι γρήγορο, αλλά όχι πρόχειρο, παραμένει άκρως φιλικό προς την τσέπη μας και πλέον έχει χίλια πρόσωπα – ένα για κάθε γούστο. Από άψογο σουβλάκι μέχρι βιετναμέζικα spring rolls με χειροποίητα φύλλα ριζάλευρου κατευθείαν από το Hanoi. Διάλεξε και απόλαυσε περπατώντας μέχρι την επόμενη street food γωνιά, που θα βρεις κάτι άλλο να σου ανοίξει την όρεξη.

STREET FOOD lovers

Εσύ πόσα ξέρεις για το φαγητό του δρόμου;

Της ΝΕΝΕΛΑΣ ΓΕΩΡΓΕΛΕ

1. **Αχ, οι λουκουμάδες του Κτιστάκη... Πόσους βάζει στη μερίδα;**
Α. 10, μικρούς σοροπιαστούς
Β. 20, άμα σε δει με μεγάλη όρεξη
Γ. 5, μεγάλους από αυτούς με την τρύπα στη μέση

2. **Samosa, μια εξωτική νοστιμιά. Ποια είναι η προέλευσή της;**
Α. Ιαπωνία, τα δικά τους τυροπιτάκια
Β. Ινδία, από τον 11ο αιώνα τα φτιάχνουν
Γ. Περού, κάτι με πολλές πιπεριές

3. **Τι προέλευση έχει το jerk chiken και που θα το βρεις;**
Α. Από την Τζαμάικα, στο Str. Eaters-κοτοπουλάρα!
Β. Από την Ινδία, στο Mirch
Γ. Από τη Χαβάη, στο Poke Hawaiian Sushi

4. **Πώς λένε το μαγαζί με τα ρώσικα πιροσκί στη Σόλωνος;**
Α. Τσιτσόρνια
Β. Μπαμπούσκα
Γ. Καλίνκα Μαλίνκα

5. **Πού θα βρεις τυλιχτό σουβλάκι με vegan γύρο (από μανιτάρια);**
Α. Στο Kalamaki Kolonaki. Πού αλλού; Όλα τα μοντέρνα εκεί τα φτιάχνουν
Β. Στο Cookoomela Grill, όλα vegan τα κάνουν εκεί
Γ. Στο Νεοκλασικό στη Μητροπόλεως

6. **Όλοι έχουμε φάει κουρού τυρόπιτα στη Βουλής. Πότε όμως άνοιξε το περίφημο Άριστον-Λομποτέσης;**
Α. Το 1910 για να εξυπηρετεί την ελίτ που ζούσε τότε γύρω από τα Ανάκτορα
Β. Το 1945, αμέσως μετά τον πόλεμο
Γ. Το 1976, μέσα στα μαύρα χρόνια της χούντας

7. **Σε ποιο σουβλατζίδικο θα φας γύρο προβατίνας;**
Α. Στον Κώστα στην Αγίας Ειρήνης
Β. Στο Λεμόνι στη Γλυφάδα
Γ. Στο Hoocut, είναι το σουξέ τους

8. **Πού θα φας το burrito που «ξέρει πολλά και μιλάει λίγο» (un burrito que sabe mucho y hable un poco);**
Α. Στο Po Boys
Β. Στη Migada
Γ. Στο Coyoacan

9. **Πώς το λένε το καινούργιο streetfoodάδικο του Ηλία Σκουλά στο Σύνταγμα;**
Α. NoChef
Β. YeChef
Γ. BravoChef

10. **Είσαι στο Etnico (Κολοκοτρώνη) και τρως υπέροχα chimichanga. Τι είναι;**
Α. Τηγανητά αυτιά γουρουνιού, μεζές της Χιλής
Β. Τορτίγιες με διάφορες γεμίσεις, τις λατρεύουν στο Μεξικό
Γ. Chimi ο δυόσμος, changa οι πίτες. Με καταγωγή από την Ινδία

11. **Εξαιρετική pizza al taglio στη Romatella στο Κουκάκι. Δηλαδή;**
Α. Πίτσα με απ' όλα, για τους αναποφάσιστους
Β. Πίτσα στο κουτί, για τους βιαστικούς
Γ. Πίτσα με το κομμάτι, για να δοκιμάσεις πολλές γεύσεις

12. **Σε ποιο μαγαζί θα φας food street από 8 χώρες;**
Α. Στο Pink Flamingo
Β. Στο Pat Pong
Γ. Στο Str. Eaters

13. **Πού θα βρεις σάντουιτς με αρνί σούβλας;**
Α. Στον Μπαρμπαδήμο στο Σύνταγμα
Β. Στον Λευτέρη στη Σατωβριάνδου
Γ. Στο Talking Breads στα Εξάρχεια

14. **Τι είναι το χατσαπούρι;**
Α. Ρόφημα από αγελαδινό γάλα, τούρκικο
Β. Ο πατσάς των βαλκανικών χωρών
Γ. Η τυρόπιτα της Γεωργίας

15. **Πού θα βρεις κοκορέτσι τυλιχτό σε σουβλάκι;**
Α. Στο Νεοκλασικό στο Σύνταγμα
Β. Στον Τηλέμαχο στην Πανεπιστημίου
Γ. Στον Καλύβα στο Κουκάκι

16. **Τρως χωνάκι παγωτό τυλιχτό με μαλλί της γριάς. Πού είσαι;**
Α. Στο Dickie Dee στη Βουλής και δεν ξέρεις ποια γεύση να διαλέξεις
Β. Στη Χαρά, το παλιό ζαχαροπλαστείο που εκσυγχρονίστηκε
Γ. Στο Da Vinci και τραβάς φωτό που θα σκίσει στο ίνσταγκραμ

17. **Περπατάς τρώγοντας την αγαπημένη σου μακαρονάδα. Από πού την πήρες;**
Α. Από το Pasta on the go της Θεμιστοκλέους
Β. Από το Milo's της Π. Ιωακείμ
Γ. Τώρα από το The Pasta Shop της Καλαμιώτου, αλλά συχνά και από τα παραπάνω

18. **Τσιμπολογάς καλαμαράκια κι αθερίνες από το χωνάκι. Από πού;**
Α. Από τον Ατλαντικό στου Ψυρρή
Β. Από το ουζερί της Ψαραγοράς
Γ. Από του Ζήση στην Αθηναΐδος

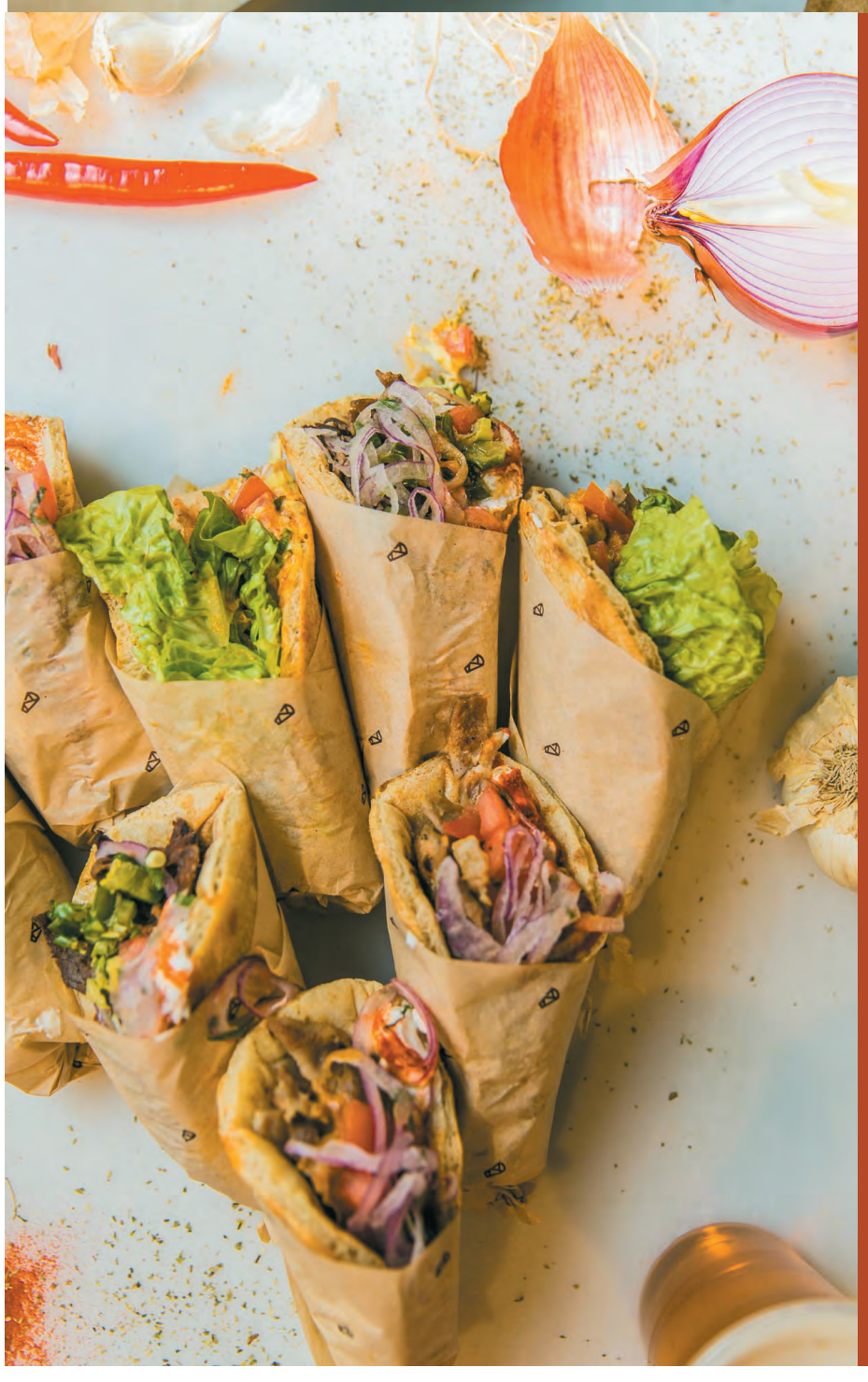
19. **Έκοψες το κρέας και τώρα τρως «τυλιχτό» με χέλι καπνιστό και φάβα. Πού είσαι;**
Α. Στο Προδόρπιον, έχει και τέτοια
Β. Στον Πρίγκιπα, και είναι εξαιρετικής ποιότητας
Γ. Στον Διόνυσο στην Κυψέλη, και κάθεσαι στα παγκάκια της πλατείας Αγίου Γεωργίου

20. **Chomolungma στην Καρύτση, τι σημαίνει και τι τρως εκεί;**
Α. «Στα γρήγορα» και έχει ταϊλανδέζικο
Β. «Κάτι να καίει» και έχει ινδικό
Γ. «Θεά, μητέρα της Γης» και έχει θιβετιανό

Μέχρι 7 σωστές απαντήσεις
Κάτι που σ' αρέσουν τα σουβλάκια, κάτι που σου σφύριξαν οι φίλοι, με το ζόρι την έπιασες τη βάση...
Μέχρι 14 σωστές απαντήσεις
Εντάξει, μπερδεύεις λίγο το ταϊλανδέζικο με το θιβετιανό, αλλά κάτι μεξικάνικα, κάτι ινδικά τα παίζεις στα δάχτυλα. Συνέχισε, μπορείς και καλύτερα.
Από 14 σωστές απαντήσεις και πάνω
Είσαι ένας τολμηρός εξερευνητής και σου αρέσει να ταξιδεύεις στον κόσμο μέσα από τις κουζίνες των λαών. Μόνο σου, «όλα είναι δρόμος», εξάλλου περπατώντας και τις θερμίδες της πίτσας al taglio.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
1 Α, 2 Β, 3 Γ, 4 Γ, 5 Β, 6 Α, 7 Γ, 8 Β, 9 Β, 10 Β, 11 Γ, 12 Γ, 13 Γ, 14 Γ, 15 Γ, 16 Α, 17 Α-Β-Γ, 18 Γ, 19 Β, 20 Γ

HOOCUT

True Pitta

Γιατί όλοι μιλάμε για αυτό το σουβλάκι;

Δεν νομίζω ότι υπάρχει Έλληνας που να μην έχει το σουβλάκι καταχωρημένο στις μνήμες της παιδικής του ηλικίας. Πιθανότατα αυτός είναι ο λόγος που του κρατάμε μια ξεχωριστή θέση-βάθρο, πολύ διαφορετική από οποιοδήποτε άλλο έδεσμα. Όλοι έχουμε το αγαπημένο μας σουβλάκι. Ποιο είναι, όμως, το τέλειο σουβλάκι; Εκείνο που όλοι αντικειμενικά συμφωνούμε ότι είναι αψεγάδιαστο; Εδώ, δεν χωράνε πολλές απαντήσεις. Από τη στιγμή που 4 βραβευμένοι σεφ φοράνε την ποδιά του ψήστη, του τυλιχτή ή πιο απλά του «μάστορα», η ιστορία του εθνικού μας street food γράφεται από την αρχή.

Ο Σπύρος και ο Βαγγέλης Λιάκος, ο Περικλής Κοσκινάς και ο Κλεομένης Ζουρνατζής άνοιξαν το Hoocut πριν από δύο χρόνια πετυχαίνοντας να επαναπροσδιορίσουν το εθνικό μας street food. Τίποτα περίεργο ή φλύαρο ή άγνωστο. Απλώς, το σουβλάκι στην καλύτερη δυνατή του εκδοχή. Στο Hoocut βασική αρχή είναι η πρώτη ύλη (κορυφαία και μόνο). Έπειτα έρχονται οι τεχνικές, δηλαδή η εμπειρία των μεγάλων σεφ και η μαγειρική σκέψη. Όλα αυτά σημαίνουν ότι οι πίτες είναι φρέσκιες και χειροποίητες, ανοίγονται μπροστά στα μάτια σου στο αρτοποιείο του Hoocut. Στο μανάβικο φτάνουν μόνο τα πιο φρέσκα λαχανικά, στο χασάπικο τα εξαιρετικής ποιότητας κρέατα από όλη την Ελλάδα. Μπορείς να επιλέξεις ανάμεσα σε χοιρινό, κοτόπουλο, βοδινό, πρόβατο (το βάζεις στα οπωσδήποτε) και βοδινό μπιφτέκι. Αφού το κρέας ψηθεί, κόβεται σε λεπτές φέτες και στη συνέχεια ψιλοκόβεται με ένα ειδικά σχεδιασμένο, κυρτό μαχαίρι, τη λεγόμενη "Mezzaluna", ώστε να δημιουργηθεί ο γύρος. Στη συνέχεια όλα τα υλικά μεταφέρονται στο κέντρο του Hoocut: στον μεγάλο, θερμαινόμενο μαρμάρινο πάγκο που περιμένει πάντα ζεστός. Εδώ μπαίνουν απλόχερα και οι πικάντικες σάλτσες, η πάπρικα και τα κόκκινα πιπέρια, τα μυρωδικά. Και εν τέλει συναρμολογείται το πιο σωστό, νόστιμο και μερακλίδικο σουβλάκι που έχεις φάει ή θα φας ποτέ.

Όχι, δεν το λέμε εμείς. Το αποδεικνύουν οι μαρτυρίες των φανατικών του οπαδών...

Θέμης Καραμουρατίδης, *συνθέτης*

Στη μάχη για το καλύτερο, το πιο «βρώμικο», το πιο γνήσιο, «το πιο» όλα σουβλάκι της πόλης, το Hoocut μένει εκτός. Και μένει εκτός γιατί αντί να προσπαθήσει να μας θυμίσει το καλύτερο σουβλάκι που φάγαμε ποτέ (που στην τελική για όλους είναι διαφορετικό) φέρνει το σουβλάκι στα δικά του μέτρα και στα μέτρα των δημιουργών του: ανθρώπων με γνώση της υψηλής κουζίνας, αγάπη στην πρώτη ύλη και λάτρεις του ωραίου φαγητού. Και κερδίζει χωρίς καν να διαγωνιστεί!

Θοδωρής Κανελλόπουλος, *δημοσιογράφος*

Μαστόρικο, κλασικό, παραδοσιακό, με τον συνδυασμό πίτας, ψιλοκομμένου κρέατος, λαχανικών και σάλτσας που ήταν, είναι και θα είναι ακαταμάχητος. Η εξέλιξη της δικής μας street food νοστιμιάς ονομάζεται Hoocut.

Νικολέτα Κοτσαπλίδου, *ηθοποιός*

Το κρέας του είναι εμπειρία. Αυτό τα λέει όλα, νομίζω.

Άρης Κεφαλογιάννης, *Διευθύνων Σύμβουλος της Legendary Food*

Πρώτα από όλα η εξαιρετική γεύση, μετά η ποικιλία επιλογών σε κρέατα, σάλτσες και σαλάτες και τέλος η γνώση ότι η πίτα είναι φρεσκοφουρνισμένη, το κρέας φρεσκοψημένο και τα λαχανικά φρεσκοκομμένα.

Φώτης Βαλλάτος, *food and travel editor*

Μου αρέσει γιατί ανανεώνει υποδειγματικά (τόσο ως concept όσο και ποιοτικά/γευστικά) την πολύπαθη κατηγορία του ελληνικού σουβλακιού, δείχνοντας τον δρόμο για την επόμενη εποχή του – που επιτέλους πρέπει να έρθει.

Πλατείας Αγίας Ειρήνης 9, 2103240026, www.hoocut.com, Fb: @hoocut ,Insta: Hoocut

ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ

Τέτοιο τυλιχτό δεν έχεις ξαναφάει!

Μου φαίνεται απίθανο να μην έχεις δοκιμάσει ήδη το σουβλάκι του Πρίγκιπα. Όλη η Αθήνα περνάει από τη Χαριλάου Τρικούπη για να γευτεί το λουκάνικο Τζουμαγιάς, τα κεμπαπάκια Φλωρίνης με σάλτσα Άιβαρ ή το καλαμάκι μαύρου χοίρου. Η εξαιρετική ποιότητα των υλικών του δεν είναι μυστικό, το μυστικό είναι ότι όλα τα κρέατα έρχονται από μικρές φάρμες της Ελλάδας, ακολουθώντας τη λογική "farm to table". Άσε που ενώ απολαμβάνεις το πιο νόστιμο τυλιχτό της πόλης, μπορείς να γεμίσεις το ποτήρι σου και με «το καλύτερο τσίπουρο του κόσμου» για να απογειώσεις τη γευστική εμπειρία. Και θα σου πω και κάτι ακόμη, που μάλλον δεν ξέρεις... Ο Πρίγκιπας ετοιμάζεται να αποκτήσει πριγκιπόπουλα και σε άλλες γειτονιές της Αθήνας μέσω franchise. Πρώτος σταθμός ο Άλιμος και το κατάστημα στη Λεωφόρο Βουλιαγμένης 560 που ετοιμάζεται να ανοίξει τις πόρτες του τον Φεβρουάριο. Ανυπομονούμε!

● ***Χαριλάου Τρικούπη 23, 2114050070, www.prigkipas.gr, Fb: Prigkipas.Exarcheia***

ΠΙΑΤΣΑ ΚΑΛΑΜΑΚΙ

Για τους αληθινούς καλοφαγάδες!

Αν πραγματικά λατρεύεις το εθνικό μας φαγητό, τότε πρέπει οπωσδήποτε να βάλεις στο πρόγραμμά σου να επισκεφτείς τα καταστήματα Πιάτσα Καλαμάκι στη Νέα Σμύρνη και στο Χαλάνδρι. Μιλάμε για πραγματική νοστιμιά, για άριστη ποιότητα (τα κρέατα έρχονται από μικρούς παραγωγούς της Λάρισας), ενώ value for money είναι και η σχέση ποιότητας και τιμής. Οι επιλογές που δίνονται είναι ατελείωτες και λαχταριστές, καθώς πέραν του περιεχομένου του τυλιχτού, έχεις να αποφασίσεις με τι θα τυλιχτεί: παραδοσιακή πίτα, πίτα σάντουιτς, κυπριακή πίτα, πίτα ολικής άλεσης, πίτα καλαμποκιού ή πίτα ζέας με δάκρυα σοκολάτας; Ή μήπως προτιμάς να απολαύσεις το σουβλάκι σου μέσα στο τεράστιο θρακόψωμο ή σκεπαστή; Και δίπλα σε όλα αυτά, βάλτε τις μαμαδίσιες τηγανιτές πατάτες, τα χορταστικά burger, τα φαλάφελ, τις μερίδες extra large, τα μπιφτέκια και τα φιλετάκια και μπουτάκια κοτόπουλου στα κάρβουνα, την t-bone μοσχαρίσια μπριζόλα γάλακτος και άλλα πολλά! (hot tip: δοκιμάστε και τα εξαιρετικά μαγειρευτά!)

Τα καταστήματα Πιάτσα Καλαμάκι, όμως, δεν ξεχωρίζουν μόνο για το μενού τους, καθώς οι χώροι τους είναι ιδιαίτερα προσεγμένοι, λειτουργικοί και μοντέρνοι. Πολλά συν παίρνει και το ευρύ ωράριο του delivery (μέχρι τις 4.00 το πρωί!) που εξυπηρετεί ακόμα και τις μεταμεσονύχτιες λιγούρες μας. Extra tip: Σύντομα ένα νέο κατάστημα θα ανοίξει και στον πασίγνωστο πεζόδρομο της Φωκίωνος Νέγρη.

● ***Νέα Σμύρνη, 2ας Μαΐου 34 (κεντρική πλατεία), 2109343023, piatsakalamaki-neasmirni.gr / Χαλάνδρι, Ηρακλείου 2 (πεζόδρομος),2106801555, piatsakalamaki-chalandri.gr / Κυψέλη: Φωκίωνος Νέγρη 17 (coming soon)***

ROMATELLA

Αυθεντική πίτσα al Taglio, όπως ακριβώς την απολαμβάνουν στη Ρώμη

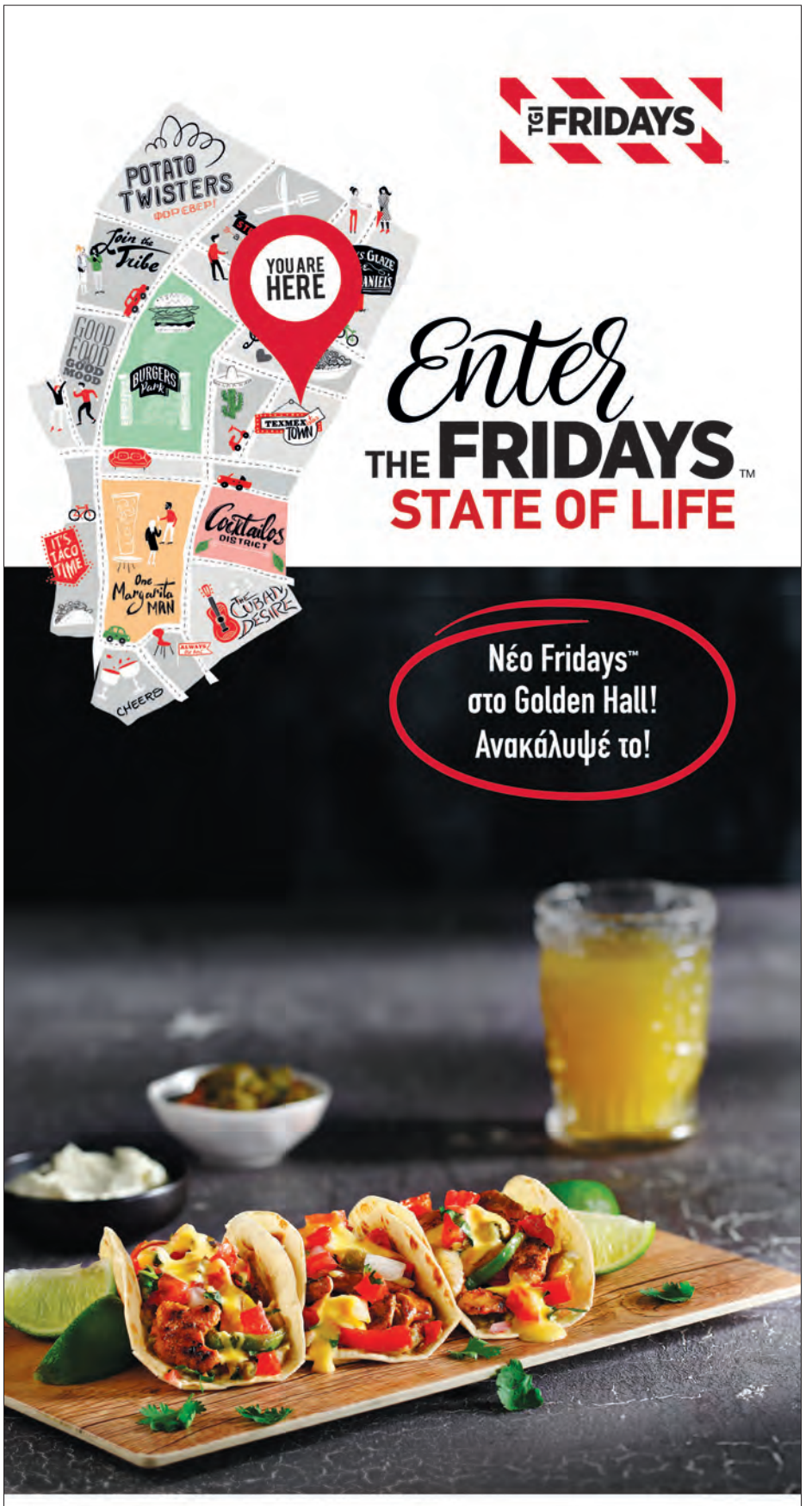
Νέα άφιξη στο Κουκάκι και ήδη πολυσυζητημένη, καθώς η Romatella σερβίρει μία από τις πιο νόστιμες πίτσες της πόλης και πιο συγκεκριμένα την αυθεντική Pizza al Taglio! Που σημαίνει πίτσα που ψήνεται σε μεγάλο ορθογώνιο δίσκο και ύστερα πωλείται σε μεγάλα κομμάτια των 20 επί 10 εκατοστών, για να καταναλωθεί επιτόπου, όπως ακριβώς συμβαίνει και στη Ρώμη.

Η Romatella, που έχει πλημμυρίσει τη γειτονιά με την υπέροχη μυρωδιά της φρεσκοψημένης πίτσας, διεγείροντας όλες μας τις αισθήσεις, ετοιμάζει περισσότερες από 40 διαφορετικές συνταγές, για όλα τα γούστα, και είναι όλες η μία καλύτερη από την άλλη. Υπάρχουν επιλογές για χορτοφάγους, προτάσεις με κρέας ή ψάρι, ακόμα και γλυκές πίτσες με μήλο, αχλάδι ή ακόμα και σοκολάτα. Οι περισσότερες συνταγές προέρχονται από την Ιταλία, αρκετές όμως έχουν προσαρμοστεί στις ελληνικές γεύσεις.

Όσο για τη ζύμη, είναι στ' αλήθεια αξεπέραστη. Ενώ η παραδοσιακή πίτσα (π.χ. η στρογγυλή πίτσα Napolitan) γίνεται με ζύμη που ωριμάζει 8-12 ώρες, η ζύμη της Pizza al Taglio ζυμώνεται πέντε μέρες πριν ψηθεί, κάτι που την κάνη πολύ πιο εύπεπτη. Να θυμάστε, ότι εκτός από τις συνταγές που μπορείτε να βρείτε καθημερινά, ο εξαιρετικός σεφ, ανάλογα με τα φρέσκα υλικά που θα βρει στην αγορά, αποφασίζει κάθε πρωί ποια νέα πίτσα θα ψήσει κατά τη διάρκεια της ημέρας! Extra tip: Όλα τα ωραία της Romatella μπορείτε να τα απολαύσετε και με delivery.

● ***Φαλήρου 4, Κουκάκι, 2109239901, Fb: Romatella - Pizza al taglio***

Είσαι αληθινός Texmexistas;
Ώρα να ανακαλύψεις τον προορισμό σου.
Στη διασταύρωση spicy και juicy σε περιμένουν
nachos, burritos, tacos, fajitas και άλλες γεύσεις
που μιλάνε στη δική σου γλώσσα.

Όλα είναι εδώ. Στα TGI FRIDAYS™

ΑΘΗΝΑ: ΚΗΦΙΣΙΑ • ΓΛΥΦΑΔΑ • ΚΟΛΩΝΑΚΙ
ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ • ΜΑΡΙΝΑ ΦΛΟΙΣΒΟΥ • ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ • MEDITERRANEAN COSMOS

GOLDEN HALL NEW!

www.fridays.gr TGI Fridays Greece TGIFridaysGR TGIFridaysGR

BUNSIS

Εδώ τα buns είναι οικογενειακή υπόθεση

Κάτι η μυρωδιά των χειροποίητων buns που ψήνονται καθημερινά μοσχοβολώντας τη γειτονιά, κάτι ο καλός καφές, κάτι τα χαμόγελα των δύο αδερφών-ιδιοκτητριών, και με μια επίσκεψη θα το ερωτευτείς το Bunsis. Ένας μικρός, cosy χώρος που περιμένει να σου φτιάξει την ημέρα με τα λαχταριστά γλυκά ρολά κανέλας ή να ικανοποιήσει τη λιγούρα σου με τα αλμυρά buns φέτας, πίτσας και κοτόπουλου. Εδώ θα βρεις ακόμα νόστιμα σνακ και χειροποίητα γλυκά, όπως καρυδόπιτα, μηλόπιτα, brownies και κέικ που ετοιμάζονται κάθε πρωί.

● ***Αιόλου 46 & Κολοκοτρώνη, 2103311616, fb: Bunsis***

STR.EATERS

Ένα εστιατόριο σωστό... street food festival

Φαντάσου ένα street food festival με δεκάδες γεύσεις και τις πιο λαχταριστές κουζίνες του κόσμου. Αυτό είναι το Str. Eaters με τη διαφορά ότι δεν λειτουργεί μόνο μερικές μέρες τον χρόνο, αλλά σε περιμένει κάθε μέρα στο κέντρο της πόλης. Στον αριθμό 7 της πλατείας Καρύτση θα ανακαλύψεις 8 διαφορετικά περίπτερα-καρότσια με όλες τις street food λιχουδιές που ονειρεύεσαι. Στο Cool Jerk θα φας αυθεντικό τζαμαϊκανό κοτόπουλο, στο El Chapo's μεξικάνικο, στο Deep Dish τη φημισμένη πίτσα του Σικάγου, στο Kazoku ασιατικό, στο Food Truck πεντανόστιμους ποντιακούς γκεζλεμέδες και στο Chop Chop Burger burgers και hot dogs όπως τα φτιάχνουν στην Αμερική. Εννοείται πως το γλυκάκι δεν λείπει... το Vaflaki με τα φρεσκοψημένα βαφλάκια του έχει φροντίσει για αυτό. Την επόμενη φορά, λοιπόν, που δεν θα μπορείς να συμφωνήσεις με την παρέα σου αν θα πάτε για pizza, burger ή sushi απλά βρείτε τη θέση σας στα τραπέζια του Str. Eaters. Tip: Το Str. Eaters είναι pet friendly και ιδανικό για οικογένειες (υπάρχει ειδικός χώρος όπου τα παιδιά μπορούν να απασχοληθούν με διάφορες δραστηριότητες).

● ***Πλατεία Καρύτση 7, 2103314420, www.streaters.gr, Fb: @TheStreatersGR***

ΓΛΥΚΟ ·ΚΑΜΙΝΑΔΑ·

Όλη η γλύκα του street food σε ένα αφράτο καραμελωμένο ζυμάρι

Αν ποτέ ταξιδέψεις στη Βουδαπέστη ή στην Πράγα, τότε σίγουρα η μύτη σου έσπασε από τη μυρωδιά γλυκού ζυμαριού που ψήνεται και στη συνέχεια πασπαλίζεται με ζάχαρη και κανέλα. Το παραδοσιακό γλυκό «Καμινάδα» (ή «Kürtoskalacs» όπως το λένε στην Ουγγαρία) κάνει ολόκληρη την πόλη να μοσχομυρίζει και είναι 100% αδύνατον να του αντισταθείς. Βέβαια δεν χρειάζεται καν να φύγεις από την Αθήνα για να το δοκιμάσεις στην καλύτερη εκδοχή του, χάρη στο λαχταριστό Γλυκό Καμινάδα.

Με δύο καταστήματα στο Περιστέρι και στη γειτονιά του Ψυρρή, το πιο μυρωδάτο street food joint της πόλης προσφέρει εδώ και πέντε χρόνια τις δικές του, χειροποίητες Καμινάδες και τα αποτελέσματα είναι αμαρτωλά εύγευστα. Φυσικά, όπως κάθε προϊόν street food που σέβεται τον εαυτό του, το Γλυκό Καμινάδα δεν μένει ποτέ σταθερό. Ταξιδεύει σε πανηγύρια, φεστιβάλ και συναυλίες από άκρη σε άκρη της Ελλάδας, στήνοντας πάγκους, ψήνοντας τα ζαχαρένια αριστουργήματα και γλυκαίνοντας τους πάντες.

Απέραντη νοστιμιά, εξαιρετικά χαμηλές τιμές και τόσες παραλλαγές του γλυκού που σίγουρα θα δυσκολευτείς να αποφασίσεις (δηλαδή θα χρειαστεί να επιστρέψεις για δεύτερη μερίδα). Προσωπικό αγαπημένο η απίστευτη πραλίνα σοκολάτας φουντουκιού συνδυασμένη με σπασμένο πουράκι και η καραμέλα βουτύρου με καρύδα και μπισκότα digestive. Αν θέλεις να πας την όλη εμπειρία ένα επίπεδο πιο πάνω, πρόσθεσε και παγωτό. Και σε περίπτωση που θέλεις να απολαύσεις την καμινάδα σε μικρότερες δόσεις, έχεις τη δυνατότητα να την παραγγείλεις σε μπουκίτσες και να τη στολίσεις με όποιο topping βάλει ο σατανικός σου νους. Extra tip: Σύντομα θα μας ετοιμάσουν και εξίσου νόστιμες αλμυρές γεύσεις.

Ψυρρή, Μιαούλη 9, 2100103349, Περιστέρι, Αιμιλίου Βεάκη 34, 2130413157, fb: Γλυκό Καμινάδα, insta: glikokaminada

PIZZA YESS

Η πίτσα των ονείρων σου

Είναι μία από τις καλύτερες πιτσαρίες της πόλης και λόγος για να πας μέχρι το Χαϊδάρι, γιατί αυτή την πίτσα θα τη λατρέψεις. Τα καλύτερα «μυστικά» διαδίδονται στόμα με στόμα, να, κάπως έτσι: «Ξέρεις που έφαγα τέλεια πίτσα;», «να σου πω πού θα πας για πίτσα που θα σου μείνει αξέχαστη;» – και τα υπόλοιπα είναι μια νόστιμη ιστορία. Μια ιστορία που έχει την αφετηρία της στην αγάπη των ανθρώπων της Pizza Yess για την ίδια την πίτσα. Όλα αρχίζουν με την επιλογή των καλύτερων υλικών και μετά πρωταγωνιστικό ρόλο παίρνει η φαντασία στην κουζίνα, με τον τόπο να γεμίζει από αυτή την ανεπανάληπτη μυρωδιά της πίτσας, όταν αυτή βγαίνει φρέσκια-φρέσκια από τον φούρνο. Πίτσες με λεπτή ζύμη, με κλασική, με αφράτη, ή την ανεπανάληπτη γεμιστή, η οποία στο στεφάνι της, στο ακριανό πιο χοντρό σημείο της ζύμης δηλαδή, είναι γεμιστή με διάφορα νόστιμα και ωραία! Και μαζί με αυτές τις υπέροχες πίτσες θα βρείτε και κάποια άλλα πολύ γευστικά και αγαπημένα πιάτα, όπως ζυμαρικά, burgers, κλαμπ σάντουιτς, πεϊνιρλί, τα οποία μπορείτε να απολαύσετε είτε στον άνετο και φιλόξενο χώρο της Pizza Yess, μέσα ή έξω, είτε με ένα τηλέφωνο στο σπίτι ή στο γραφείο.

● ***Αγωνιστών Στρατοπέδου Χαϊδαρίου 106, Χαϊδάρι, 2105812624, fb: Yess Pizza***

Επιμέλεια:
ΤΑΝΙΑ ΔΕΛΗ

Samsung Galaxy XCover Pro

Τι παραπάνω μπορεί να κάνει για σένα το smartphone σου;

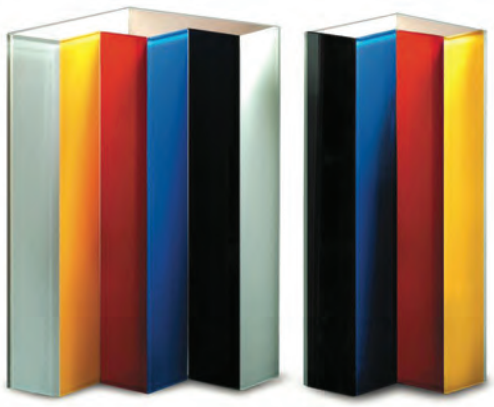
Με την πρώτη ματιά φαίνεται απλά μια κομψή συσκευή smartphone. Μόλις όμως το ξεκλειδώσεις και αρχίσεις να ανακαλύπτεις τις δυνατότητές του, θα δεις ότι πρόκειται για το νέο σου εταιρικό συνεργάτη. Το **Samsung Galaxy XCover Pro** είναι το ιδανικό εργαλείο για επαγγελματίες αφού, εκτός από εντυπωσιακή οθόνη και κομψό design, είναι ανθεκτικό στο νερό, έχει λειτουργία **Walkie Talkie** με το πρόγραμμα **Microsoft Teams**, σου δίνει τη δυνατότητα να πληρώνεις εύκολα και γρήγορα με το **Samsung POS** και, σε περίπτωση που χρειάζεται, η μπαταρία μπορεί να αντικατασταθεί από μια δεύτερη για να μη χρειαστεί να διακόψεις ό,τι κάνεις.

samsung.com/gr

Style

NEW CULT
Αθλητικά παπούτσια
New Balance €126

GALLERIES ZOUMBOULAKIS
Βάζο 2 κομματιών €75

JEANIOUS
Μπουφάν Guess με έκπτωση 30% από €149,90 στα €104,90

INTIMISSIMI
Εσώρουχα με λεπτομέρεια δαντέλα και έκπτωση 50%, σουτιέν από €39,90 στα €19,95, σλιπ από €17,90 στα €8,95

JEANIOUS
Φούστα Guess με έκπτωση 30% από €129,90 στα €90,90

IKEA
Τραπέζια ζιγκόν, σετ 2 τμχ. €199

APIVITA
Μάσκα λάμψης με ρόδι

«Το σκυλάκι του Andy Warhol ήταν ένας μεγάλος δανέζικος που το έλεγαν Σέσιλ. Σήμερα βρίσκεται βαλσαμωμένος στο Μουσείο του Andy Warhol»

(Άχρηστη πληροφορία)

SWATCH
Ρολόι Cheese! Squeak Squeak!, από τη σειρά Chinese New Year Special

SOPHIA ENJOY THINKING
Τράπουλα Bauhaus €12

YAMAMAY
Κορσές με 50% έκπτωση, από €49,99 στα €24,98

EMPORIO ARMANI
Ανδρικό άρωμα Stronger with you Freeze

MAHJONG BOUTIQUE
Moleskine σημειωματάριο με την Wonder Woman €20,72

MASTIHA SHOP
Χειροποίητα σαπούνια σε κασετίνα €22,20

GLAMAZON

Η Ριάνα και ο Πρόεδρος

Ποιος θα είναι καινούριος Πρόεδρος; Προτιμώ να ασχοληθώ με τον Δούκα και τη Δούκισσα.

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Χαζεύοντας τα τέλεια μολύβια για τα φρύδια, της Ριάνα, σκέφτομαι πόσο θεϊκό βουρτσάκι έχουν. Τι design! Από την άλλη, εγκαταλείποντας αυτή τη ρηχότητα της ματαιοδοξίας και των καλλυντικών, πιάνει το αυτί μου μια συζήτηση. Για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Μια αγωνία. Και ένα ζωηρό ενδιαφέρον για το θέμα στο μικρό «πηγαδάκι».

Αφήνω τη Ριάνα και τα καλλυντικά της και με τον καπουτσίνο στο χέρι σκέφτομαι κι εγώ το θέμα του Προέδρου. Άκουσα κάποια ονόματα. Έχω διαβάσει πολύ περισσότερα. Κάπου είδα και τα new entries. Σκέφτομαι ότι κακώς δεν έβαλα γάλα αμυγδάλου στον καφέ. Αυτά κάνω και δεν θα γίνω ποτέ «φέτες».

Το μυαλό μου είναι στο Fucking Fabulous του Tom Ford. Και οι σκέψεις μου γυρίζουν σαν σβούρα γύρω από τους λογαριασμούς, τις δουλειές, τις υποχρεώσεις, τα δικά μου. Ο καθένας έχει τα δικά του. Παιδιά, σκυλιά, γονείς. Ο δικός μου χαμός.

Πειράζει που δεν με ενδιαφέρει καθόλου το θέμα; Πειράζει που δεν με νοιάζει ποιος ή ποια θα είναι ο επόμενος/επόμενη Πρόεδρος της Δημοκρατίας; Δεν νιώθω ότι με επηρεάζει σε τίποτα και πιστεύω ότι είναι τόσο διακοσμητικός ο ρόλος του, που βρίσκω ακόμα και το Megxit πιο συναρπαστικό. Εντάξει θα μου άρεσε να είναι γυναίκα, για συμβολικούς καθαρά λόγους.

Αλλά προτιμώ να ασχοληθώ με τον Δούκα και τη Δούκισσα. Τον Χάρι και τη Μέγκαν. Αυτό το καφέ μονοχρωματικό συνολάκι της, σατέν φούστα - κασμιρένια μπλούζα, της πήγαινε τρέλα. Σαν άγαλμα, η άτιμη. Κι εγώ εθισμένη στη συγκεκριμένη φίρμα ρούχων. Ακόμα και οι πριγκίπισσες επιλέγουν low cost κάποιες φορές.

Ποιος θα είναι καινούριος Πρόεδρος; Μια ταγκίλα με χτυπά μπαίνοντας στο Μετρό. Να μην ξεχάσω τον λογαριασμό του φυσικού αερίου. Και των κινητών. Δεν υπάρχει μήνας χωρίς λογαριασμούς. Ούτε ένας, ούτε μια μικρή εξαίρεση. Έτσι, για το γμτ. Η ταγκίλα γίνεται λιγάκι ψαρίλα. Σε 10 κατεβαίνω. Να πάρω ανάσα. Κοντεύω να σκάσω. Θα το πάρω το μολύβι της Ριάνα.

CITY GUIDE

Εξημέρωση στη Στέγη

Ο ιστορικός και συγγραφέας **Δημοσθένης Παπαμάρκου** (θυμάστε το εξαιρετικό βιβλίο του «Γκιακ») με διδακτορικό από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, δύο βραβεία Λογοτεχνίας και αρκετούς ακόμη τιμητικούς τίτλους, στην πρώτη του συνεργασία με τη Στέγη γράφει την *«Εξημέρωση»* (2019). Το έργο, μια παραβολή για το πώς ο ανθρώπινος λόγος εξημερώνει και υποτάσσει την πραγματικότητα σκηνοθετεί η **Γεωργία Μαυραγάνη**. Η «Εξημέρωση» είναι η τρίτη τους συνεργασία (η πιο πρόσφατη ήταν στην παράσταση *«Ευμενίδες»* του Αισχύλου, στο πλαίσιο της *«Ορέστειας»* του Εθνικού Θεάτρου (Φεστιβάλ Επιδαύρου, 2019) και ξεκίνησε ως μια σύντομη σκηνή, διάρκειας 24 λεπτών, που ήταν το 2018 η επίσημη συμμετοχή της Πειραματικής Σκηνής του Εθνικού Θεάτρου στο Διεθνές Φεστιβάλ Θεάτρου *«The Future of Europe»*, το οποίο διοργάνωσε το Θέατρο της Στουτγάρδης. Στο έργο, μύθοι και ιστορικά γεγονότα –η Ομηρική *«Οδύσσεια»*, η *«Αινειάδα»* του Βιργιλίου, ο Αισχύλος, ο Ηρόδοτος, ο λόγος της νεκρής Σίβυλλας προς τον Όντιν αλλά και μαρτυρίες σύγχρονων προσφύγων– μπλέκονται επισημαίνοντας τη διάθεσή μας να μεταχειριστούμε το «πένθος» ως υλικό καλλιτεχνικής δημιουργίας και αντικείμενο αισθητικής τέρψης, αφού τον θάνατο κανείς στ' αλήθεια δεν τον γνωρίζει γι' αυτό και παραμένει πάντα αδάμαστος από τον χώρο, τον χρόνο και τον λόγο. Ερμηνεύουν οι Νίκος Γιαλελής, Μάνος Πετράκης, Κωνσταντίνα Τακαλού και συμμετέχουν η αγαπημένη Ξένια Καλογεροπούλου, ο Ηλίας Κατέβας και η Ελίνα Ρίζου. Να σας πούμε ότι στην παράσταση θα συμμετέχετε και εσείς. Λίγο πριν την έναρξη θα γίνεται λήψη μιας φωτογραφίας του «κοινού της ημέρας», που θα προβάλλεται στην οθόνη της σκηνής κατά τη διάρκεια της παράστασης και θα διαγράφεται μετά.

INFO
Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών Ιδρύματος Ωνάση 16-26/1.
Διάρκεια: 80΄

ΦΩΤΟ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ**

critic's **CHOICE**

Η αλήθεια (LA VERITE) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Χιροκάζου Κόρε-εντα ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Κατρίν Ντενέβ, Ζιλιέτ Μπινός, Ίθαν Χοκ

Όταν η φτασμένη γαλλίδα σταρ Φαμπιάν αποφασίζει να εκδώσει τα απομνημονεύματά της, η είδηση γίνεται πρώτο θέμα στα μέσα ενημέρωσης όλου του πλανήτη. Μάλιστα το περιεχόμενο του βιβλίου ετοιμάζεται να γυριστεί σε ταινία, με την κόρη - σεναριογράφο της σταρ να αναλαμβάνει τη μεταφορά του στο πανί. Όμως, οι σχέσεις των δύο γυναικών δεν είναι και πολύ θερμές...

Ο ιάπωνας σκηνοθέτης Χιροκάζου Κόρε-εντα, που άφησε πέρυσι ανεξίτηλο το στίγμα του χάρη στους αριστουργηματικούς *«Κλέφτες καταστημάτων»*, υπογράφει το πρώτο του μη ιαπωνικό φιλμ. Η επιλογή του όμως δεν δικαιώνεται. Αν και η ιστορία είναι σαφέστατα ταγμένη στο αυστηρό προκαθορισμένο σύμπαν του Ιάπωνα, που είναι χτισμένο γύρω από κάποιες εύθραυστες οικογενειακές σχέσεις –από τη δραματική *«Ψευδαίσθηση»* του 1995 έως τα κορυφαία *«Κανείς δεν ξέρει»*, *«Πατέρας και γιος»* και φυσικά τους *«Κλέφτες καταστημάτων»*– η ματιά του Κόρε-εντα δυστυχώς εδώ μοιάζει να είναι πιο θαμπή από ποτέ.

Ίσως φταίει η λάμψη της Κατρίν Ντενέβ που δεν του επιτρέπει να μπει βαθιά στο μυαλό και την ψυχοσύνθεση της ηρωίδας του. Ίσως ακόμη ο σκηνοθετικός δισταγμός του να οφείλεται στο ολοφάνερο δέος του απέναντι στο γαλλικό σινεμά. Όπως και να 'χει η αλήθεια είναι πως το φιλμ –το οποίο αποτελεί έναν συμπαθητικό αλλά ανώδυνο σαρκασμό για το σταρ σίστεμ και τους εκκεντρικούς ηθοποιούς– δεν καταφέρνει ποτέ να βρει απόλυτα τον στόχο του. Έχει κάποια διασκεδαστικά ιλαροτραγικά επεισόδια, πετυχαίνει σε αρκετά σημεία να είναι εκφραστικό ή συναισθηματικό, δίνει εύστοχα την ανταγωνιστική σχέση των δύο γυναικών με τη χημεία των Ντενέβ - Μπινός να λειτουργεί απρόσμενα ρεαλιστικά. Αλλά ως εκεί.

Με την «Αλήθεια» αποδεικνύεται ότι ο Κόρε-εντα δεν μπορεί να ενσωματώσει σε μια ξένη (στα γυρίσματα στη Γαλλία είχε διερμηνέα που τον βοηθούσε στη διεύθυνση των ηθοποιών) παραγωγή τις βασικές του ιδέες πάνω στην έννοια της οικογένειας. Η προβληματική του ξεφεύγει από τα γνωστά ουμανιστικά επίπεδά της και μεταλλάσσεται σε ένα πικρό σχόλιο για το τίμημα της επιτυχίας ή την αβάσταχτη μοναξιά των διασημοτήτων. Πάλι καλά που φρόντισε να ελαφρύνει κάπως το δράμα των δύο γυναικών, επιστρατεύοντας μερικές αιχμηρές και άκρως σινεφιλικές –όπως στη σκηνή που η Ντενέβ «αδειάζει» τον ηθοποιό γαμπρό της, που τον υποδύεται ο Ίθαν Χοκ– σεναριακές σφήνες, με τις οποίες εκτονώνεται η ένταση με απαράμιλλη δεξιοτεχνία και γαλλική... φινέτσα.

JUST THE FACTS

Η αλήθεια (½)**
Ο ιάπωνας δημιουργός του «Κλέφτες καταστημάτων» μιλά γαλλόφωνα

Η Μπαλάντα του Ρίτσαρντ Τζούελ (**)
Η αμήχανη αντιπρωσική ματιά του Κλιντ Ίστγουντ

Ντούλιτλ (*½)
Ο «Ironman» σε αλλαγή καριέρας

Μια λευκή, λευκή μέρα (***)
Ζητήματα ερωτικής εμμονής

Aga (***)
Ο νέος Νανούκ του Βορρά

Bad Boys for Life (*)
Τα κακά παιδιά δεν μεγαλώνουν ποτέ

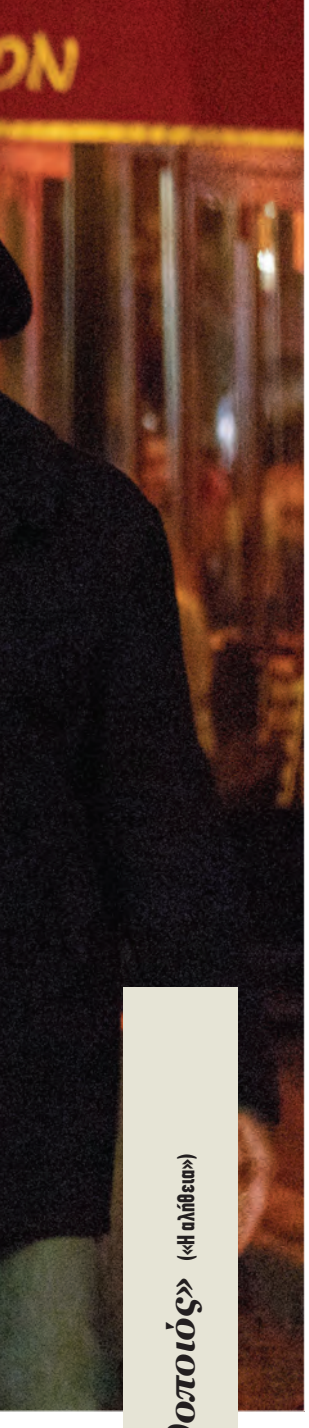
Το λουλούδι της ευτυχίας (-)
Η Τζέσικα Χάουσνερ αγναντεύει το μέλλον

ΑΚΟΜΗ

▶ Το λιτό και συγκινητικό **«Aga» (***)** με θέμα την καθημερινότητα ενός ζευγαριού Εσκιμώων είναι ξεκάθαρος φόρος τιμής στο κλασικό ντοκιμαντέρ «Ο Νανούκ του Βορρά» και μαζί η πρόταση της Βουλγαρίας για το ξενόγλωσσο Όσκαρ.

▶ Στο **«Bad Boys for Life» (*)** οι Γουίλ Σμιθ και Μάρτινς Λόρενς επιχειρούν να επαναλάβουν τη μεταξύ τους πετυχημένη συνεργασία στο προ 25ετίας φιλμ του Μάικλ Μπέι «Badboys» που είχε σπάσει τα ταμεία, αλλά η σοβαροφανής απόπειρα να δοθεί μελό διάσταση στο παρελθόν του Σμιθ πριονίζει το ψυχαγωγικό κομμάτι της δράσης.

▶ Το **«Λουλούδι της ευτυχίας» (-)**, πρώτο αγγλόφωνο φιλμ της αυστριακής Τζέσικα Χάουσνερ («Προσκύνημα στη Λούρδη») παρουσιάζει το μυστήριο της ύπαρξης μέσα από την περιπέτεια μιας επιστήμονος που ειδικεύεται πάνω στην ανάπτυξη νέων ειδών φυτών για λογαριασμό μιας εταιρείας.

«Προτιμούσα να ήμουν κακή μητέρα αλλά καλή ηθοποιός» («Η αλήθεια»)

«Η Μπαλάντα του Ρίτσαρντ Τζούελ»

«Ντούλιτλ»

«Μια λευκή, λευκή μέρα»

* ΑΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

☛ *Ένας Τζάκερ για 11 Όσκαρ*

Μια λευκή, λευκή μέρα (A WHITE, WHITE DAY) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Χλίνουρ Πάλμασον
ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ίνγκβαρ Σίγκουρντσον, Ίντα Μέκιν Χλινσντότιρ, Χίλμιρ Σνερ Γκούντνασον

Σε μια απομονωμένη πόλη της Ισλανδίας, ένας αστυνομικός πενθεί για την απώλεια της γυναίκας του. Όταν όμως υποψιάζεται πως η μακαρίτισσα είχε εραστή, αποφασίζει να μάθει την αλήθεια με κάθε κόστος.

Η δεύτερη ταινία του Ισλανδού Χλίνουρ Πάλμασον («*Winter Brothers*») μοιάζει με ένα σιωπηλό ψίθυρο που σταδιακά μεταβάλλεται σε κραυγή απόγνωσης. Η οδυνηρή ιστορία εκδίκησης που «πνίγει» τον ήρωα, τον οδηγεί σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις. Η πάλη μεταξύ έρωτα και θανάτου διαμορφώνει πλέον το τοπίο στο οποίο ζει κι αναπνέει ο χήρος αστυνομικός που προσπαθεί μάταια να ελέγξει τη συμπεριφορά του. Όταν όμως η ψύχωση που αναπτύσσει απειλεί να διαλύσει τα πάντα γύρω του και να θέσει σε κίνδυνο τα αγαπημένα του πρόσωπα, η κατάβαση στην κόλαση μοιάζει πλέον μη αναστρέψιμη. Μια σκληρή ταινία γύρω από την απώλεια και τη διαχείρισή της, ειδικά από τη στιγμή που το μικρόβιο της αμφιβολίας απειλεί να δηλητηριάσει το μέχρι πρότινος αψεγάδιαστο lovestory. Πολύ σοφά αναρωτιέται ο ισλανδός δημιουργός «ποιο είναι το νόημα να ρισκάρεις να βρεις την αλήθεια, όταν αυτή μπορεί να σε οδηγήσει σε ένα αβάσταχτο και οδυνηρό ψέμα», ερώτημα το οποίο μοιάζει να συνοδεύει τον ήρωα σε κάθε βήμα του. Βραβείο καλύτερης ερμηνείας στην Εβδομάδα Κριτικής του 72ου Φεστιβάλ των Καννών για τον καταπληκτικό Ίνγκβαρ Σίγκουρντσον.

Η Μπαλάντα του Ρίτσαρντ Τζούελ (RICHARD JEWELL) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Κλιντ Ίστγουντ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Πολ Γουόλτερ Χάουζερ, Κάθι Μπέιτς, Σαμ Ρόκγουελ, Ολίβια Γουάιλντ

Ο Ρίτσαρντ Τζούελ ήταν ο φύλακας που ανακάλυψε ένα βομβιστικό μηχανισμό και ενημέρωσε άμεσα τις αρχές κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων της Ατλάντα το 1996 σώζοντας πολλές ζωές. Όμως μέσα σε λίγες μέρες έγινε από ήρωας ο υπ' αριθμόν ένα ύποπτος τρομοκράτης.

Η πραγματική ιστορία του Τζούελ εμπνέει τον Ίστγουντ σε άλλη μια παραβολή για τον ηρωισμό στην καθημερινότητα, αλλά και την αδικία που γεννιέται όταν ένας αθώος πολίτης στοχοποιείται από την αμερικανική κυβέρνηση και τα ΜΜΕ. Η ταινία παρακολουθείται με ζωηρό ενδιαφέρον, καθώς ο Ίστγουντ γνωρίζει καλά τους μηχανισμούς του θεάματος και της στρωτής αφήγησης. Όμως στην «Μπαλάντα» του δείχνει κάπως αμήχανος τόσο απέναντι στον κεντρικό πρωταγωνιστή του, όσο και στο τι μετατρέπει κάποιον σε ήρωα. Η θεμιτή αμφισημία που συνοδεύει την πλοκή στο πρώτο μισό του φιλμ, δυστυχώς μετατρέπεται σε μια άτσαλη συρραφή κλισέ στο δεύτερο μέρος. Οι ερμηνείες, όπως σε κάθε ταινία του Ίστγουντ, είναι τουλάχιστον προσεγμένες (εξαιρετικός ο πρωταγωνιστής Πολ Γουόλτερ Χάουζερ) με την Κάθι Μπέιτς στον ρόλο της αφελούς μητέρας του Τζούελ να δίνει μια δυνατή παράσταση λίγο πριν από το φινάλε, χάρη στην οποία έφτασε και μέχρι τις φετινές οσκαρικές υποψηφιότητες.

Ντούλιτλ (DOLITTLE) *½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Στίβεν Γκέιγκαν ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ρόμπερτ Ντάουνι Τζούνιορ, Αντόνιο Μπαντέρας, Μάικλ Σιν, Τζιμ Μπρόουντμεντ

Επτά χρόνια μετά τον χαμό της συζύγου του, ο εκκεντρικός Δόκτορ Ντούλιτλ έχει απομονωθεί στην κατοικία του, με μοναδική συντροφιά τα εξωτικά του ζώα. Όμως θα αναγκαστεί να ταξιδέψει σε ένα άγνωστο νησί για να βρει το αντίδοτο στην αρρώστια που απειλεί τη βασίλισσα Βικτώρια.

Το κομμάτι της φαντασίας που θέλει τον ήρωα να επικοινωνεί με τα ζώα χάρη στο μοναδικό χάρισμά του αξιοποιείται κατάλληλα χάρη στην πειστική κοινή παράσταση που δίνει ο... «Ironman» Ρόμπερτ Ντάουνι Τζούνιορ πλάι στα πανέξυπνα κατοικίδιά του, με όπλο τα ειδικά ψηφιακά εφέ. Επίσης το κατά διαστήματα εύστοχο κράμα της δράσης με το χιούμορ οδηγούν τον νέο «Ντούλιτλ» (το 1967 ο Ρεξ Χάρισον στον πρώτο ρόλο που επανέλαβε στα 00s ο Έντι Μέρφι) καθιστούν το φιλμ, αν μη τι άλλο, ευχάριστο ακόμη κι αν η ιστορία δεν γίνεται να κριθεί με όρους λογικής. Ας πούμε ότι είναι ένα παραμυθάκι για όλες τις ηλικίες και κυρίως για φιλόζωους. Οι τελευταίοι ίσως να εκτιμήσουν περισσότερο τη σκιαγράφηση του χαρακτήρα του κάθε ζώου. Η δική μας αδυναμία πάντως είναι ο απολαυστικός γορίλας που απεχθάνεται τη βία.

Νάνος Βαλαωρίτης
Σωτήρης Γκορίτσας
Νίκος Δήμου
Μαρία Ευθυμίου
Ζυράννα Ζατέλη
Άλκη Ζέη
Πέγκυ Ζουμπουλάκη
Γιώργος Καμίνης
Μανόλης Κορρές
Μιχάλης Μυτακίδης
Λίνα Νικολακοπούλου
Λευτέρης Παπαδόπουλος
Λάκης Παπαστάθης
Τίτος Πατρίκιος
Γιάννης Πετρίδης
Κατερίνα Αγγελάκη Ρουκ
Διονύσης Σιμόπουλος
Θεόδωρος Τερζόπουλος
Κωνσταντίνος Τζούμας
Κώστας Τσόκλης
Σταμάτης Φασουλής

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

ΒΙΒΛΙΟ

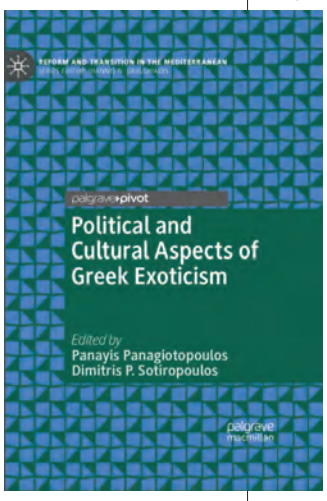
Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

Ο ΕΞΩΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ**

Οι εικόνες από τα φλεγόμενα κτίρια και τα σπασμένα μαγαζιά, οι βίαιες συγκεντρώσεις και οι αγανακτισμένοι της πλατείας Συντάγματος, κυριάρχησαν το πρώτο μισό της προηγούμενης δεκαετίας. Λίγο νωρίτερα, ο Δεκεμβρίος του 2008 είχε εγκαινιάσει μια νέα περίοδο για τη χώρα, κατά την οποία ένα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού θα ενσωμάτωνε μια κουλτούρα αντίστασης και ανυπακοής. Κι από την άλλη, ένας λαός που βρέθηκε να κατηγορείται και έπειτα να αποθεώνεται, αντιμέτωπος με ένα πρωτόγνωρο καθεστώς απώλειας του βιοτικού του επιπέδου, εγκλωβισμένος ανάμεσα στον φόβο της χρεοκοπίας και την ψευδαίσθηση ότι βρίσκεται στο στόχαστρο διεθνούς συνωμοσίας.

Στη βάση αυτή της εικόνας της Ελλάδας ως ανυπότακτης χώρας στα γεμάτα αντιφάσεις χρόνια της κρίσης, ο **Παναγής Παναγιωτόπουλος** και ο **Δημήτρης Σωτηρόπουλος**, επιμελητές του βιβλίου *«Political and Cultural aspects of Greek Exotism»*, εντοπίζουν την απρόσμενη αναβίωση ενός παλιότερου φαινομένου και ανοίγουν τη συζήτηση για τους μηχανισμούς που οδήγησαν σε αυτό που ονομάζουν **«νέος ελληνικός εξωτισμός»**. Το βιβλίο αποτελεί συλλογικό τόμο μιας συμπερίληψης 11 επιστημονικών άρθρων που προήλθαν από το συνέδριο *«Έλληνες και άλλα παράξενα πουλιά - Πολιτικές και πολιτισμικές διαστάσεις του ελληνικού εξωτισμού»*, που διοργανώθηκε το καλοκαίρι του 2018 στο πλαίσιο μιας ερευνητικής εργασίας να ειδωθεί ο εξωτισμός της κρίσης στις διαφορετικές του όψεις. Κεντρική θέση του προβληματισμού των επιμελητών και των περισσότερων επιστημόνων που συμμετέχουν, είναι ότι νέος εξωτισμός ενεργοποίησε την παράδοση του φιλελληνισμού, έναν ειδικό τύπο οριενταλισμού ο οποίος αφορούσε σε πολιτισμικές προβολές των δυτικών με πολιτικές προεκτάσεις που επηρέαζε την εικόνα της χώρας στο εσωτερικό και το εξωτερικό.

Panayis Panayiotopoulos, Dimitris P. Sotiropoulos, **«Political and Cultural aspects of Greek Exotism»,** *Στη σειρά «Reform and transitionin the Mediteranean», Plagrave Macmillan, 2019, που επιμελείται ο Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης, σελ. 170, € 53,49*

Η ιστορική διαδρομή ενός διττού βλέμματος

Η ιστορικότητα του φαινομένου, λιγότερο ή περισσότερο εστιασμένα, διατρέχει τις περισσότερες προσεγγίσεις. Μια περιοδολόγηση του ελληνικού εξωτισμού αναπτύσσει ο **Δ. Σωτηρόπουλος** αποτυπώνοντας τους πιο σημαντικούς σταθμούς του στην ιστορία του ελληνικού κράτους, πριν ακόμα από την ίδρυσή του – όταν ο ευρωπαϊκός ρομαντισμός εμπνεύστηκε από τον αγώνα των Ελλήνων για ανεξαρτησία από τους Οθωμανούς σε περιβάλλον άνθισης των κλασικών σπουδών. Ήδη από τότε, όπως και στις μετέπειτα «μάχες» για τη συγκρότησή του σε εθνικό κράτος που θα μοιάζει με «δυτικό» –στη δίνη ευρύτερων ιστορικοπολιτικών εμπλοκών εξαιτίας της γεωπολιτικής του θέσης–, άλλοτε ανέδυε γοητεία και άλλοτε απογοήτευση, ενώ συχνά τα δύο αυτά συναντιούνταν. Όπως υπογραμμίζει ο **Δημήτρης Τζιόβας**, υπήρχε πάντα μια διττή διάσταση στις *«επαναπροκαλύψεις»* της Ελλάδας. Από τη μία, μια φαντασιακή ιδεαλιστική κατασκευή, η αρχαία Ελλάδα ως τόπος που γέννησε τη δημοκρατία δίνοντας τα φώτα στον ευρωπαϊκό πολιτισμό, κι από την άλλη μία πραγματιστική κριτική αρνητικών αναπαραστάσεων. Ήδη οι πρώτοι ταξιδευτές στις αναζητήσεις τους ενός ιδανικού στα πρότυπα του κλασικισμού, εντόπιζαν το χάσμα που χώριζε *«τη νεωτερική Ευρώπη από την προνεωτερική Ελλάδα»* και ενοχλούνταν από τη αφέλεια και τις προκαταλήψεις των κατοίκων, που τους καθιστούσαν στα μάτια τους ανάξιους συνεχιστές της αρχαίας κληρονομιάς.
Όπως σημειώνουν οι επιμελητές στην *Εισαγωγή*, κάθε φορά που ο ιδεαλιστικός φιλελληνισμός έρχεται αντιμέτωπος με την ελληνική πραγματικότητα, ματαιώνεται και γίνεται απαξιωτικός. Κι όταν το δεύτερο μισό του 20ού αι. το ενδιαφέρον στρέφεται στους ανθρώπους και τις φυσικές ομορφιές της χώρας, είναι η αναζήτηση ενός πρωτόγονου δυτικού εαυτού που κυριαρχεί και όχι τα πραγματικά διακυβεύματα. Γράφει ο Δ. Σωτηρόπουλος: *«Οι Δυτικοί επισκέπτονται επί τρεις αιώνες την Ελλάδα για να συναντήσουν "Βαλκάνιους", στο όνομα ενός γοητευτικού εξωτισμού που ειδάλλως δεν θα έβρισκε κανένα πολιτισμικό ενδιαφέρον στον τόπο αυτό. Τη δεκαετία του '60 η Ελλάδα έχει πετύχει ένα αναπτυξιακό θαύμα, μετά από μια ξένη κατοχή και έναν εμφύλιο που άφησαν πρωτοφανείς καταστροφές. Κι όμως, κανείς δεν ενδιαφερόταν να αναδείξει αυτή την πλευρά, η κυρίαρχη εικόνα της, που έκτοτε λίγο έχει αλλάξει, ήταν οι εξωτικοί "ιθαγενείς", το συρτάκι και ο ήλιος».* Είναι η εποχή που η Ελλάδα γίνεται τουριστικός προορισμός, διανοούμενοι και καλλιτέχνες ανακαλύπτουν στο φως της ελληνικής υπαίθρου τη συνέχεια της ελληνικότητας, έναν τόπο αυθεντικότητας και απολαύσεων, και ο **«Ζορμπάς ο Έλληνας»** ανακυρήσσεται νέος ήρωας του μοντέρνου φιλελληνισμού. *«Εξωστρεφής, γλεντζές, γυναικάς, υπερήφανος, μπαγαπόντης, ανορθολογικός και ξεροκέφαλος. Ζούσε το "τώρα" και προκαλούσε καθημερινά τον Θεό και τον θάνατο. Ποιος δεν θα τον ερωτευόταν;»*

Πολιτικός ζορμπαδισμός

Το νήμα που συνεχίζει την παράδοση του εξωτισμού στα χρόνια της κρίσης μεταφέρει τα χαρακτηριστικά του Ζορμπά στο πεδίο της πολιτικής. Από το συρτάκι στο Eurogroup, ο Γιάνης Βαρουφάκης με τα παρδαλά πουκάμισα εκφράζει όπως και το icon της δεκαετίας του '60 *«έναν επινοημένο, εξαγώγιμο τύπο ελληνικότητας, με μάτσο, ακατέργαστα χαρακτηριστικά, επιτηδευμένη αυτοπεποίθηση, διδακτισμό του ξερόλα και ημιμάθεια, σύνδρομο ανωτερότητας και αδιαφορία για τις συνέπειες των πράξεων»* σημειώνουν ο **Κώστας Καραββίας** και ο **Γιάννης Παπαθεοδώρου**.
Ο *«πολιτικός ζορμπαδισμός»* ως διαπραγματευτικό χαρτί δοκιμάζει τα όρια του ευρωπαϊκού πολιτικού και οικονομικού συστήματος, ενεργοποιώντας τις δύο παραδόσεις: την ιδεαλιστική-φιλελληνική, που γοητεύτηκε από τη ριζοσπαστική αντισυμβατικότητα, και την οριενταλιστική-υποτιμητική, για μια χώρα που αρνιόταν να μεταρρυθμιστεί. Η Ελλάδα ως αποτυχημένο, αναξιόπιστο κράτος – για κάποιους· ουτοπία αντίστασης που θα άλλαζε την Ευρώπη, μια δημοκρατία που ξεσηκώνεται ενάντια στον ζυγό της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης – για άλλους.
Ο νέος εξωτισμός περιέβαλε με αίγλη την εγχώρια αντιμνημονιακή «εξέγερση» και την ανατροφοδότησε. Όσο αυτή κλιμακώνονταν μέσα από σημεία-σταθμούς όπως τα εκτεταμένα επεισόδια του 2012, με τον αντιγερμανισμό να δυναμώνει στο πνεύμα του αντιαμερικανισμού του '80 και στους δρόμους να αντηχεί «η Χούντα δεν τελείωσε το '73», εκτός χώρας εδραιωνόταν ένα νέο φαντασιακό. Στην επισφαλή συνθήκη ενός κράτους που απειλούνταν η δομή και η κυριαρχία του –με υπαρκτό τον κίνδυνο εξόδου από την Ένωση– πάτησε η δημιουργία μιας νέας περσόνας, όπως παρατηρεί ο **Π. Παναγιωτόπουλος**, αυτής του Έλληνα που αμφισβητώντας τη δυτική ταυτότητα της χώρας του, αμφισβητούσε τη δυτική ταυτότητα καθεαυτή. *«Ο νέος εξωτισμός, πολύ περισσότερο από μια εικόνα που φτιάχνουν οι ξένοι για εμάς ή εμείς για τον εαυτό μας, αφορά σε διεργασίες που έχουν να κάνουν με τη θέση του έθνους κράτους στον σύγχρονο καπιταλισμό».* Οι παγκοσμιοποιημένες ελίτ ταύτισαν τον καπιταλισμό με τη Δύση και είδαν στην ελληνική χρεοκοπία τη χρεοκοπία του δυτικού μοντέλου. *«Μια απόδειξη της ευθραυστότητας της αποικιοκρατικής συνθήκης»*, έναν νέο *«τόπο αντι-εξουσίας και αντι-κουλτούρας»*. Αν η χρεοκοπία και το χρέος ήταν αποικιακές κατασκευές, όπως υποστήριζαν οι έλληνες κυβερνώντες, η Ελλάδα δεν ήταν παρά μία επικράτεια της δυτικής καπιταλιστικής αυτοκρατορίας.

Το θεματικό πάρκο της κρίσης

Οι νέοι ταξιδευτές δεν αναζητούσαν μία εσωτερική ουτοπία, όπως οι παλιοί φιλέλληνες, αλλά μία δυστοπία του σύγχρονου κόσμου. Δεν απογοητεύονταν, στις επισκέψεις τους, αντίθετα έβρισκαν πεδίο έκφρασης του πολιτικού και πολιτισμικού τους ακτιβισμού.
Η μεγάλη αντίφαση, ωστόσο, της εξιδανίκευσης του ριζοσπαστικού εξωτισμού δεν εξαντλούνταν στο ότι ουδεμία επαφή είχε με την πραγματικότητα της χώρας· αλλά πρωτίστως στο ότι ενώ πρέσβευε μία αντιαποικιακή θεώρηση εκκινούσε από ένα βλέμμα εγγενώς αποικιοκρατικό. Η ευρωπαϊκή Αριστερά και οι αμερικανικοί φιλελεύθεροι, δημοσιογράφοι, διανοούμενοι, πανεπιστημιακοί και εκφραστές κάθε είδους αντισυστημικότητας καθρέφτισαν στην ελληνική κρίση δικές τους πολιτικές ανάγκες. Η ευρωπαϊκή νεολαία είδε στην Αθήνα μια εναλλακτική πρωτεύουσα όπου είχαν διαραταχθεί οι βαρετές συμβάσεις της ειρηνικής ζωής, γοητεύτηκε από τη θυμωμένη τέχνη του δρόμου, τα γκράφιτι και κάθε μορφή εναλλακτικότητας, από την ντεκαντάνς ατμόσφαιρα μιας μεταμοντέρνας πόλης διακοσμημένης με tags και ερείπια, έκθετης σε ένα είδος αστικής κοινωνικοπολιτικής βίας **(Βασίλης Βαμβακάς)** – ιδανικό πεδίο εφαρμογής των μεταποικιακών της θεωρητικών και πολιτισμικών αναζητήσεων, ανάδυσης νέων ταυτοτήτων, νέων συλλογικοτήτων. Αλλά και πεδίο πραγμάτωσης ενός *«αφηρημένου ανθρωπισμού»*, όπως συνέβη με την πρόσληψη της προσφυγικής κρίσης του 2015. Εκεί το βλέμμα του εξωτισμού, επισημαίνει ο **Γιώργος Ρακκάς**, έβλεπε πρόσφυγες και μετανάστες ως παθητικούς δέκτες ενός τοπικού και υπερ-τοπικού –τροφοδοτούμενου και από το διεθνές jet-set– μηχανισμού συμπόνιας, και την Ελλάδα μια *«φιλόξενη ουτοπία ανοιχτών συνόρων»* που πρόσφερε διέξοδο στη μεγάλη ανθρωπιστική κρίση. Μόνο που η χώρα στην πραγματικότητα λειτουργούσε ως ζώνη αποκλεισμού ανθρώπων σε απάνθρωπα στρατόπεδα όπως η Μόρια, διαψεύδοντας με τον πιο κυνικό τρόπο τις δυτικές φαντασιώσεις και αναπαραστάσεις οι οποίες δεν κάμπτονταν, το αντίθετο.
Η αύξηση των επισκεπτών της Αθήνας τα χρόνια αυτά ήταν εντυπωσιακή. Εναλλακτικοί καλλιτέχνες θα συνέρρεαν στα πλαίσια της **Documenta**, ενός θεσμού της σύγχρονης τέχνης που υπό τον τίτλο *«Learning from Athens»* συμπύκνωνε την αισθητικοποίηση του εξωτισμού της κρίσης, μιας μητρόπολης αντιδυτικής αλλά ευρωπαϊκής, που συνδύαζε τα αρχαία πλάι στα μοντέρνα χαλάσματα μαζί με τη φτώχεια των κατοίκων της, λειτουργώντας ως ατραξιόν και φτηνός τουριστικός αντικαπιταλιστικός προορισμός. Το πιο εκκωφαντικό παράδειγμα ήταν το ταξίδι που διοργάνωσε ο προοδευτικός *Guardian* τον Μάρτιο του 2018 (7 νύχτες, 2.500 λίρες/το άτομο) όπου οι σύγχρονοι περιηγητές θα μπορούσαν να συναντήσουν ντόπιες οικογένειες και πρώην υπουργούς, να περιεργαστούν άστεγους, παρηκμασμένες γειτονιές, προσφυγικά καμπ. Μετά, θα επέστρεφαν στη ασφαλή καπιταλιστική ζωή τους με τις νέες εμπειρίες που θα είχαν συλλέξει από την εξωτική Ελλάδα της κρίσης. Το πρότζεκτ φυσικά ματαιώθηκε μετά τις έντονες αντιδράσεις και την κατακραυγή.

Η Ελλάδα ως εξαίρεση;

Η προβληματική που θέτει το βιβλίο είναι ότι αυτά τα δύσκολα χρόνια ξαναζήσαμε συμπυκνωμένα κομμάτια της ιστορίας μας. Η ελληνική κρίση πρόσφερε ένα σύγχρονο μείγμα ιδεαλισμού, στερεοτύπων και εξωτισμού, επαναφέροντας την έννοια του *«εξαιρετισμού»* ως στοιχείο πολιτικής και πολιτισμικής ταυτότητας. Από την πλευρά μας, ανταποκριθήκαμε ενθουσιωδώς στον ρόλο του εξωτικού πουλιού, *«ως ανώριμοι ψευτοαναλυτές χωρίς αυτοπεποίθηση και χωρίς να καταλαβαίνουμε την παγίδα της αυτο-υποτίμησης»* (Δ. Σωτηρόπουλος). Ο λαός με την αρχαία αίγλη, που οι ξένοι τον τον φθονούν, οι αδικημένοι της ιστορίας, οι «ζορμπάδες» του δυτικού κόσμου, που μέσα στην επαναστατημένη ανεμελιά τους έδειξαν στην κάλπη του δημοψηφίσματος πως στ' αλήθεια δεν φοβήθηκαν να εξαιρεθούν από τον καπιταλιστικό κανόνα. Το Grexit ως φαντασίωση χειραφέτησης και αυθεντικότητας, αποκομμένο από οποιαδήποτε πραγματική του συνέπεια, μια ακολουθία προσποιήσεων - ύστατη *«απελευθερωτική performance»*. (Π. Παναγιωτόπουλος)
Προβολές και πολιτισμικές αναπαραστάσεις παρήγαγαν αποτελέσματα επί του πραγματικού, ενθάρρυναν ή απέτρεψαν πολιτικές, υπαγόρευσαν συμπεριφορές, έφτιαξαν συλλογικές αφηγήσεις. Τα στερεότυπα του αριστερού αντικαπιταλισμού συναντήθηκαν με εκείνα του δεξιού ρομαντισμού –η χώρα που πάει κόντρα στο ρεύμα και παθαίνει τελικά όσα της αξίζουν– εμποδίζοντάς μας να βγούμε έγκαιρα και συντεταγμένα από την κρίση και να επιθυμήσουμε μια ισότιμη εικόνα χειραφέτησης, αυτή ενός σύγχρονου ευρωπαϊκού κράτους.
Μια σημαντική ερευνητική εργασία που μπαίνει σε ένα διεθνή διάλογο για τη σχέση της Δύσης με τον υπόλοιπο κόσμο και τους μηχανισμούς αναπαράστασης των άλλων πολιτισμών, χρησιμοποιώντας με προσφυή τρόπο την εργαλειοθήκη των «αντιαποικιακών σπουδών» (διάλογος που ξεκίνησε το 1978 με το έργο *«Οριενταλισμός»* του Έντουαρντ Σαΐντ ως κριτική μελέτη της δυτικής αντίληψης για το «εξωτικό»). Αλλά και μια πολύτιμη ερμηνευτικά ιστορική αποτύπωση των πιο κρίσιμων χρόνων της μεταπολιτευτικής μας ιστορίας, που ελπίζουμε να μεταφραστεί και να εκδοθεί και στα ελληνικά. **Α**

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ / ΕΚΔΟΣΕΙΣ / ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ / ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η Λένα Διβάνη και τα «Ζευγάρια που έγραψαν την ιστορία της Ελλάδας»

Μία συζήτηση για το βιβλίο που συζητιέται πολύ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ *(panikoval500@gmail.com)*

Η Λένα Διβάνη ήρθε μέσα στις κρύες χειμωνιάτικες μέρες και μας έφερε το ιδανικό βιβλίο: τα *«Ζευγάρια που έγραψαν την ιστορία της Ελλάδας»* (εκδόσεις Πατάκη). Οκτώ ιστορίες Ανδρών που είχαν δίπλα τους μία δυναμική, ενδιαφέρουσα Γυναίκα. Διηγήσεις πολιτικής ιστορίας και ανθρώπινων σχέσεων με το λογοτεχνικό ύφος, τη διορατικότητα, τη μοντέρνα γλώσσα, το χιούμορ και τη γνώση της ιστορικού - συγγραφέως. Ένα βιβλίο που σύντομα θα δούμε και σε σειρά ντοκιμαντέρ στο κανάλι της Cosmote History. Όσο απολαυστικό είναι το βιβλίο, άλλο τόσο και η συζήτηση μαζί της – στον ενικό.

ΦΩΤΟ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ
/ ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ
/ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Στον πρόλογο του βιβλίου αναφέρεις μία συνέντευξη που έκανες στα νεανικά σου χρόνια με τον Παναγιώτη Κανελλόπουλο η οποία στάθηκε αφορμή για να καταλάβεις ότι όλα είναι σχετικά στην πολιτική και ότι οι χαρακτήρες και η προσωπική ζωή των πολιτών επηρεάζουν τις αποφάσεις τους. Πιστεύεις ότι έχουν σταθεί μοιραίες για τη ζωή της χώρας κάποιες από αυτές τις περιπτώσεις; Εκ των υστέρων δεν μπορεί κάποιος να χαρακτηρίσει κάτι μοιραίο, αν δεν έχει συμβεί. Όπως και εμείς, δεν μπορούμε να πούμε ποιος συνδυασμός ανθρώπων, συμβάντων, σκέψεων και δικών μας χαρακτηριστικών έφερε τη ζωή μας στο μονοπάτι που είναι. Θα σου πω κάποια χαρακτηριστικά: αν ο Γεώργιος Παπανδρέου δεν είχε τόσο μεγάλη ανάγκη να τον αγαπούν οι πολλοί, ενδεχομένως να μην είχε γίνει ο εμφύλιος, λέω εγώ. Γιατί έτσι όπως ενορχηστρώθηκε στον Λίβανο το τύλιγμα σε ένα χαρτί της Αριστεράς, ήταν σχεδόν αναπόφευκτο αυτό που έγινε. Εγώ διαφωνώ ότι η Αριστερά ήθελε να πάρει την εξουσία, γιατί δεν ήξερε τι να την κάνει.

Κολακεύτηκαν απλώς, δηλαδή; Ήθελαν την αποδοχή των αστών, αυτή είναι η δικιά μου εκτίμηση. Και την ξέρω καλά την ιστορία γιατί επάνω σε αυτήν έκανα το διδακτορικό μου. Θα μπορούσαμε λοιπόν να έχουμε μία διευρυμένη δημοκρατία με την Αριστερά μέσα, με όλους. Αλλά η επιθυμία του να τα καταφέρει, να διακριθεί, να τον αγαπήσουν, να πάρει μπράβο, προκάλεσε τον Λίβανο – όχι μόνο αυτό βέβαια, έτσι; Ήταν και όλη η κατάσταση της εποχής, η σύγκρουση των Μεγάλων Δυνάμεων που ετοιμαζόταν κ.λπ., αλλά πάντα χρειάζεται και ένας άνθρωπος. Κάποιοι λένε ότι οι Άγγλοι θα το κάνανε αυτό έτσι κι αλλιώς. Αλλά όχι, κανείς δεν μπαίνει σπίτι σου, αν δεν ανοίξεις εσύ την πόρτα. Ένα παράδειγμα ήταν αυτό.

Χρειάστηκε να επιστρατεύσεις και γνώσεις ψυχολογίας για να περιγράψεις πράξεις και αποφάσεις; Ή ήταν κάπως αυταπόδεικτοι οι χαρακτήρες; Ναι, χρειάστηκε. Νομίζω πως έγινα συγγραφέας επειδή από μικρό παιδί, και μέχρι τώρα, παρατηρούσα τους ανθρώπους. Δεν κάνω άλλη δουλειά παρά να παρατηρώ τους ανθρώπους, να ρωτάω άγνωστους ανθρώπους για την ιστορία τους. Με ενδιαφέρει πάρα πολύ. Στην ορειβασία που κάνω, που κυκλοφορώ με αγνώστους σε ορειβατικές ομάδες, οι άνθρωποι που με βλέπουν να σκύβω με τρομερό ενδιαφέρον πάνω από την ιστορία του καθενός νομίζουν ότι κάνω κάποιου είδους πλάκα. Δεν κάνω όμως. Αυτό είναι το πιο ενδιαφέρον κομμάτι της ζωής μου, οι ιστορίες των αγνώστων. Μάλιστα, όταν ήμασταν μικρές, λέγαμε με τις αδερφές μου "Για πες καμιά ιστορία με αγνώστους". Δηλαδή δεν κάναμε κουτσομπολιό για γνωστούς, λέγαμε για αγνώστους, αλλά μαγευόμασταν από αυτό. Άρα, μπορώ να πω ότι είμαι ασπούδαχτη ψυχολόγος. Και μάλιστα σκέφτομαι, στην παρουσίαση του βιβλίου, να φέρω κι έναν ψυχαναλυτή. Πράγματι χρειάζεται μία τέτοια γνώση. Γιατί τα προαισθήματα που είχα για αυτούς τους ανθρώπους του βιβλίου πρέπει να σου πω ότι βγήκαν όλα αληθινά. Η έρευνα τα επιβεβαίωσε.

Είσαι και φυσιογνωμίστρια; Νομίζω ότι όλοι, μέσα στα πρώτα πέντε λεπτά, ξέρουμε τι είναι ο άλλος. Αυτό που λέμε ένστικτο είναι μια πληθώρα πληροφοριών που παίρνει ο εγκέφαλος, που δεν συνειδητοποιούμε ότι τις επεξεργάζεται και βγάζει ένα συμπέρασμα.

Το χρησιμοποίησες αυτό και στους χαρακτήρες του βιβλίου – όπου ήταν δυνατόν, βέβαια; Ναι, αλλά δεν είναι βέβαια όπως μία live συνάντηση. Γιατί άλλο είναι η γλώσσα του σώματος, τα μάτια που σε κοιτάνε, κι άλλο οι παγωμένες φωτογραφίες. Στα πρόσωπα ενός βιβλίου πάντως παίζει και αυτό τεράστιο ρόλο γιατί βλέπω, ας πούμε, από την πολιτική του ότι ο Γεώργιος Παπανδρέου έχει τεράστια ανάγκη να τον αγαπούν, να τον αποδεχτούν, να πετύχει. Κι εδώ έρχεται η γνώση της ψυχολογίας: όποιος έχει τρέλα να πετύχει, έχει μία οικογένεια που του έχει βάλει blue chip «πρέπει να πετύχεις, πρέπει να πετύχεις». Γιατί είναι κοπιώδες να πετύχεις, αν δεν γίνει στην τύχη, μόνο του. Είναι χτικιό. Ή έχεις αυτό το chip ή κάποια άλλη ανάγκη δική σου συμπληρώνεις. Ο Γεώργιος Παπανδρέου, λοιπόν, δεν είχε κάποια οικογένεια τρελά φιλόδοξη. Ο πατέρας του, ο παπα-Αντρέας, θα ήταν ευχαριστημένος με κάτι καλύτερο από αυτόν. Άρα κάτι άλλο τον κινούσε. Κάτι που δεν ήξερα, ήταν ότι μέχρι τα 19 του είχε χάσει τη μητέρα του και όλους τους συγγενείς του. Κάτι λέει αυτό. Ήταν καταπληκτικό αυτό το γράμμα προς τη Σοφία που βρήκα, κι εκεί βεβαιώθηκα, που λέει: «Σοφία μου, ακούμπησα τον ουρανό». Που τι έκανε; – είπε απλώς έναν ωραίο επικήδειο! Δηλαδή, έλεος.

Την επιλογή των ζευγαριών και τη διάταξή τους μέσα στο βιβλίο πώς την έκανες; Η σειρά τους είναι χρονολογική. Πάει ανάποδα. Έβαλα πρώτο τον πιο πρόσφατο (Γεώργιος Παπανδρέου - Σοφία Μινέικο - Κυβέλη) γιατί ήθελα να κάνω μια φιλική χειρονομία προς τον αναγνώστη. Να αρχίσει από κάτι που ξέρει, που έχει ακουστά, που είναι πιο οικείο προς αυτόν, και να φτάσει πίσω μέχρι τη Μαντώ Μαυρογένους που την έχουν ξευτελίσει τα σκετς του σχολείου, ενώ έχει μία από τις πιο ωραίες ιστορίες, τις πιο τρελές, τις πιο προχωρημένες. Και τη σκεφτόμαστε με ένα τσεμπέρι, λίγο Καραγκιόζη, την κακομοίρα.

Από όλη αυτή την έρευνα τι ήταν αυτό που σε εντυπωσίασε περισσότερο; Ή σε σόκαρε; Ή σου προκάλεσε δυσφορία; Χμ... Τίποτα δεν με σόκαρε. Με εξέπληξε περισσότερο, μου φάνηκε κυνικό, ότι όταν γεννήθηκε ο μικρός Γιωργάκης Παπανδρέου, στην Ελβετία, δήλωσαν για μητέρα του τη Σοφία, την κερατωθείσα σύζυγο δηλαδή. Αυτό με πείραξε, μπήκα λίγο στη θέση της Σοφίας η οποία ήταν μία ευγενέστατη γυναίκα, πιστή Πηνελόπη που πάντα τον περίμενε και έφαγε πολλά χαστούκια στη διαδρομή. Αν ήμουν στη θέση της θα απογοητευόμουν από το ανθρώπινο είδος.

Ποιές ήταν οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετώπισες στη συγγραφή του βιβλίου; Το ότι δεν υπήρχαν πηγές για την ιδιωτική ζωή των ανθρώπων αυτών. Μάλιστα, είναι ταμπού. Θεωρείται κουτσομπολιό. Ενώ στις αγγλοσαξωνικές χώρες ανθεί το είδος. Και μάλιστα έχουν την υποχρέωση οι πολιτικοί να έχουν διάφανο προσωπικό βίο. Εγώ συμφωνώ με αυτό. Είναι κομμάτι της προσωπικότητάς τους, τους ψηφίζουμε και γι' αυτό. Δηλαδή εγώ θα ήθελα να ξέρω αν έχει καταδικαστεί για κλοπή κάποιος υπουργός. Ή αν έχει τρεις οικογένειες. Είναι κομμάτι της προσωπικότητας που θα έρθει να με διοικήσει.

Στην Ελλάδα και στη Γαλλία γιατί, όπως γράφεις, δεν υπάρχουν πηγές για την προσωπική ζωή των πολιτικών; Γιατί είναι φαλλοκρατικές χώρες. Αυτό πιστεύω. Γιατί ως σήμερα οι ηγέτες είναι άντρες πολιτικοί. Και όλες οι γυναίκες δεν διανοούνται να έχουν προσωπική ζωή. Θυμόσαστε η Δαμανάκη τι τράβηξε; Που έκανε τι; Πήρε διαζύγιο! Ποιο ήταν το κακό; Τι γράφανε, τι εξώφυλλα της κάνανε... Το θυμάμαι και φρικιώ. Οπότε καμία γυναίκα που θα ήθελε να ανεβεί σε κάποια εξουσιαστική θέση δεν θα τολμούσε να κάνει κάτι πέραν των κανόνων. Οι άντρες όμως μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν. Όπως μας είπαν μια πολύ ωραία μαρτυρία στην Κρήτη για τον Βενιζέλο, ο οποίος τα είχε με την Παρασκευούλα, πολύ προχωρημένο για την εποχή γιατί μάλιστα ήταν και γυναίκα φίλου του. Οι γυναίκες ήταν κάπως δυσαρεστημένες με αυτό αλλά οι άντρες έλεγαν ότι, εντάξει μωρέ, στο κάτω κάτω χήρος είναι. Όλο το blame το πήρε η Παρασκευούλα, λοιπόν. Όπως και με τον Μπελογιάννη και την Έλλη Παππά. Το blame το έπαιρναν οι γυναίκες. Σε ηγετικές θέσεις, το ίδιο έγινε και στην Αριστερά όπως μανθάνουμε. Τα τοπ στελέχη μπορούσαν να κάνουν ό,τι θέλουν, όχι οι γυναίκες όμως.

Πώς διαχειρίστηκες τις βιογραφίες και πώς τις αυτοβιογραφίες και τις προσωπικές σημειώσεις; Όπως και τους ανθρώπους. Δηλαδή, αν έρθει κάποιος και αρχίσει να μου μιλάει για τον εαυτό του, αμέσως καταλαβαίνω ποιο είναι μούφα και ποιο δεν είναι. Πού έχει προσθέσει λίγο και πού έχει αφαιρέσει λίγο. Ίσως δεν ξέρω ποιο «λίγο», αλλά λειτουργώ με το ένστικτο. Και φυσικά διασταύρωνα και επιβεβαίωνα συνεχώς. Πολύ χτικιό.

Γράφεις ότι σταματάς στα μέσα των 60s για ευνόητους λόγους. Πιστεύεις ότι στην ιστορική γραμμή σου εκείνο ήταν ένα όριο που έχει να κάνει με τα ήθη, με τις σχέσεις των ζευγαριών; Όχι. Σταμάτησα γιατί κάπου έπρεπε να σταματήσω. Δεύτερον, η ιστορία από εκεί και πέρα είναι λίγο πολύ γνωστή, την έχουμε ζήσει οι περισσότεροι. Οι ιστορικοί δεν τη θεωρούμε ιστορία, ακόμα δεν έχουμε πηγές, αρχεία κ.λπ. Άρα εγώ αισθανόμουν την ανάγκη να ξαναζωντανέψω την ιστορία της Ελλάδας μέσα από τα ζευγάρια, αρχίζοντας από την αρχή. Μοιραία κάπου θα σταματούσα. Διάλεξα να σταματήσω στη χούντα που είναι ορόσημο. Από εκεί και πέρα αρχίζει η σύγχρονη Ελλάδα που την ξέρουμε. Επίσης ήταν πολύ πιο προκλητικό για μένα να αναπαραστήσω, ας πούμε, την Ελλάδα του Όθωνα. Για να κάνω τον αναγνώστη να καταλάβει, πέραν των ιστορικών που διαβάζει συνήθως, πώς ήτανε. Γι' αυτό γράφω τόσες λεπτομέρειες όπως ότι οι δρόμοι της Αθήνας είχαν χώμα και φέρνανε σαμαρωμένους μαύρους για να πατάνε επάνω τους και να μη λασπώνονται τα παπούτσια και τα φορέματά τους κ.λπ.

Υπέκυψες στον έρωτα αυτών των ζευγαριών; Υπήρξαν στιγμές που ο έρωτάς τους, στα μάτια σου, τους δικαίωνε για τις πολιτικές τους πράξεις; Α ναι, βέβαια. Και μάλιστα, επειδή ως ιστοριογράφος έχω εκπαιδευτεί να μπαίνω μέσα στον καθένα ήρωα, ξέχασα και τις πολιτικές μου τοποθετήσεις. Δηλαδή όταν μιλούσα για το κάθε ζευγάρι ήταν σαν να ξαναγεννιόμουνα και το αφιέρωνα σ' αυτούς. Κι έτσι δεν ήμουν εχθρική απέναντί τους. Γι' αυτό θα παρατηρήσει ο αναγνώστης –φαντάζομαι– ότι ενώ γράφω για τον Νίκο Μπελογιάννη και την Έλλη Παππά και βλέπει τις πολιτικές μου τοποθετήσεις, όταν γράφω για τον Παύλο και την Φρειδερίκη δεν το κάνω φτύνοντάς τους πάντως. Είπα να τους δώσω λάσκο όλους. Εγώ μεγάλωσα βλέποντας και ακούγοντας για τη Φρειδερίκη, η «Φρίκη, η στρίγγλα» κ.λπ. και μετά, ψάχνοντας, είδα ότι ήταν μια νέα γυναίκα – όλα τα λεφτά. Απλώς με το μυαλό της καταστράφηκε μόνη της. Αλλά είχε μια προδιαγραφή πάρα πολύ καλή. Ήταν γοητευτικότατη, πανέξυπνη, δραστήρια, το εκτιμώ αυτό.

Σε οδήγησε το βιβλίο σε μία αθηναϊκή βόλτα; Βέβαια γιατί ταυτόχρονα γυριζόταν και η τηλεοπτική σειρά. Είδα με πολύ άλλο μάτι τον Εθνικό Κήπο. Ήξερα ότι τον έφτιαξε η Αμαλία αλλά δεν είχα συνειδητοποιήσει πώς το έκανε. Σκεφτόμουνα, όπως λέμε ότι η άλλη βασίλισσα έφτιαξε τον Ευαγγελισμό και ξέρουμε ότι δεν είχε πάει με το μυστρί να χτίζει, μια διαταγή θα έδωσε, έτσι θα έκανε και η Αμαλία. Αμ όχι. Αυτή φύτευε τα φυτά, πήγαινε και τα πότιζε. Είδα με πολύ διαφορετικό μάτι τον Κήπο, τα μεγάλα εκείνα φυτά που έχει φυτέψει στην είσοδο που τα λάτρευε, πήγαινε και τα κοίταζε. Έπειτα στην Κηφισιά, στη βίλα της Πηνελόπης Δέλτα, σκεφτόμουν τον Βενιζέλο να πηγαίνει μετά την ήττα του εκεί και να λέει «τόσο κακό πια, τους έκανα τους Έλληνες;». Έτσι, πολλά σημεία ζωντάνεψαν μέσα μου.

Και φθάνουμε στην τηλεοπτική παραγωγή του βιβλίου. Λοιπόν, το βιβλίο οφείλεται στην Cosmote. Με την οποία κάναμε πρώτα τη σειρά «Τα σύνορα της Ελλάδας» που είναι το βιβλίο που διδάσκω στη Νομική. Η Cosmote ενθουσιάστηκε με τη συνεργασία μας και με το αποτέλεσμα και με φωνάζουνε οι υπεύθυνοι μία μέρα, πριν τρία χρόνια, και μου λένε «θέλουμε κι άλλες ιδέες, σε ακούμε». Ζήτησα μία μέρα να σκεφτώ, κατεβαίνω με τέσσερις ιδέες – οι τρεις ήταν πιο συντηρητικές, πιο ντοκιμαντερίστικες και έχω μία, λέω, που δεν θα θέλετε να την κάνετε γιατί θα σας φανεί τολμηρή: Ζευγάρια που έγραψαν την ιστορία της Ελλάδας, κι ευχαριστώ που χάρη σε σας το σκέφτηκα γιατί θα το κάνω βιβλίο. Και μου λένε, αχ ναι, είναι καταπληκτική ιδέα αλλά δεν μπορούμε γιατί είναι πολύ προχώ. Δεν πειράζει, λέω, και πέφτω με τα μούτρα κι αρχίζω να το ετοιμάζω. Κι έλεγα πώς δεν το σκέφτηκα νωρίτερα, καταπληκτική ιδέα. Μόνο τούρτα που δεν τους έστειλα. Χτικιό, όμως, η έρευνα. Και σκέψου ότι τα υπόλοιπα, τα ιστορικά δηλαδή, τα ήξερα ήδη. Μόνο τα προσωπικά τους έψαχνα. Τελικά την ξανασκεφτήκανε την ιδέα στην Cosmote και τη ζητήσανε. Ομολογουμένως είναι τολμηροί γιατί το προχώρησαν χωρίς ακόμα να ξέρουν πώς θα προχωρήσει το βιβλίο, μόλις το είχα αρχίσει. Ενώ το προηγούμενο το ξέρανε, υπήρχε. Την κάνανε, λοιπόν, την ιδέα σειρά και νομίζω ότι είναι πολύ χαρούμενοι γι' αυτό. Η Cosmote είναι πολύ συνεπής παραγωγός. Και λειτουργούνε όπως στο εξωτερικό: πρώτα τελειώνουν τα γυρίσματα και μετά αρχίζει η προβολή. Η σειρά ξεκινάει στις 14 Φεβρουαρίου. A

Τη Μαντώ Μαυρογένους την έχουν ξευτελίσει τα σκετς του σχολείου, ενώ έχει από τις πιο ωραίες ιστορίες, τις πιο τρελές, τις πιο προχωρημένες. Και τη σκεφτόμαστε με ένα τσεμπέρι, λίγο Καραγκιόζη, την κακομοίρα...

www.athens voice.gr
Διαβάστε όλη τη συνέντευξη στο site

SELFIES

Η επιστροφή της δημόσιας ζωής

*(εκδόσεις **Το Μέλλον**)*

Ο **Βόλφγκανγκ Ούλριχ** διακηρύσσει ότι η εποχή της «εικονικής στροφής» έγινε πραγματικότητα

Φιλοσοφία, Ιστορία Τέχνης, Λογική/Θεωρία της Επιστήμης και Γερμανική Φιλολογία ήταν οι σπουδές του Γερμανού συγγραφέα, στο Μόναχο. Υπήρξε καθηγητής Ιστορίας Τέχνης, Αισθητικής και Θεωρίας των ΜΜΕ, από το 2006 ως το 2015, στο κρατικό πανεπιστήμιο Τεχνών της Καρλσρούης. Στο βιβλίο του *«Selfies - Η επιστροφή της δημόσιας ζωής»*, ο Βόλφγκανγκ Ούλριχ απαντά σε ερωτήματα όπως γιατί οι selfies κατόρθωσαν να γίνουν μέχρι σήμερα το πιο πετυχημένο είδος εικόνας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ποια είναι η αναλογία τους προς το προσωπικό πορτρέτο και την αυτοσκηνοθεσία. Το συμπέρασμα; Για πρώτη φορά οι άνθρωποι είναι δυνατόν μέσω εικόνων να ανταλλάσσουν απόψεις ακριβώς όπως συμβαίνει μέσω του προφορικού ή γραπτού λόγου. Η εδώ και πολλά χρόνια διακηρυγμένη «εικονική στροφή» έχει γίνει πραγματικότητα.

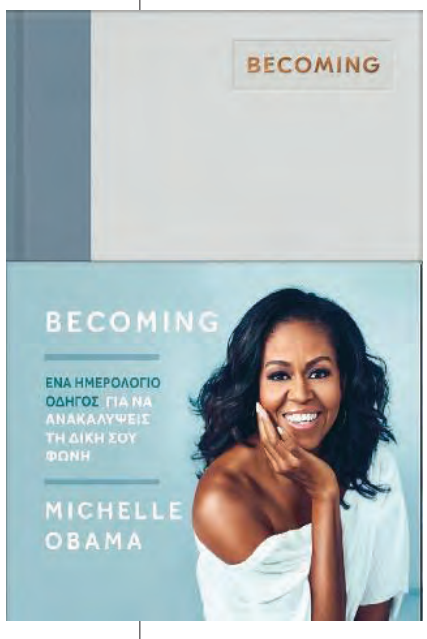
Η Μισέλ Ομπάμα μας βοηθάει να βρούμε τη φωνή μας

«Δεν χρειάζεται να τα θυμόμαστε όλα. Αλλά όλα όσα θυμόμαστε έχουν αξία»

Της **ΝΙΚΟΛΕΤΤΑΣ ΣΤΑΜΑΤΗ**

Στις 13 Νοεμβρίου του 2018, η Michelle Obama κυκλοφόρησε τα απομνημονεύματά της και κυριάρχησε στις πωλήσεις βιβλίων. Το «Becoming», ένα οδοιπορικό της ζωής ενός «συνηθισμένου ανθρώπου, που βρέθηκε σε ένα ασυνήθιστο ταξίδι», εκδόθηκε σε 45 γλώσσες, σε έντυπη, ηλεκτρονική και ηχητική μορφή, με τις πωλήσεις του να ξεπερνάνε τα 11,5 εκ. αντίτυπα παγκοσμίως. Εκεί μας διηγείται το μοναδικό της ταξίδι, αποκαλύπτοντας τους τρόπους με τους οποίους κατάφερε να βρει τη δική της φωνή. Απαντώντας στο θεμελιώδες ερώτημα που έθεσε η ίδια στον εαυτό της: «Πώς έφτασα εδώ; Πότε πήρε μπροστά η ιστορία μου;» είχε στο μυαλό της πως: «ελπίζω πάντως ότι, αν μπορώ να μοιραστώ τη δική μου ιστορία, με όλα τα πάνω και τα κάτω της, και άλλοι άνθρωποι ίσως βρουν το θάρρος να μοιραστούν τη δική τους».

Τώρα η πρώην Πρώτη Κυρία των ΗΠΑ έρχεται να μας βοηθήσει να βρούμε τη δική μας φωνή. Το *«Becoming: Ένα Ημερολόγιο - Οδηγός για να ανακαλύψεις τη δική σου φωνή»*, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Athens Bookstore Publications, καθοδηγεί τον αναγνώστη ώστε, ακολουθώντας τα βήματα που η ίδια ακολούθησε, να ανακαλύψει την πορεία του δικού του ταξιδιού και την αξία που αυτό φέρει. Ένα ημερολόγιο διανθισμένο με 150 ερωτήσεις και ρητά στα οποία αντικατοπτρίζονται οι βασικές θεματικές των απομνημονευμάτων «Becoming» και τα οποία μας ζητάνε να εξετάσουμε την προσωπική και οικογενειακή μας ιστορία, τους στόχους μας, τις προκλήσεις και τα όνειρά μας στη ζωή, όσα μας συγκινούν και μας δίνουν ελπίδα, αλλά και το μέλλον όπως το φανταζόμαστε όχι μόνο για εμάς τους ίδιους, αλλά και για το σύνολο της κοινότητάς μας.

Στον πρόλογο, η Michelle Obama εξηγεί επακριβώς όσα θα ήθελε να πετύχει με αυτό το ημερολόγιο-οδηγό, το οποίο κυκλοφορεί ήδη σε περισσότερες από 20 χώρες, που συμπυκνώνονται σε αυτή της τη φράση: «Ελπίζω ότι θα χρησιμοποιήσετε αυτό το ημερολόγιο για να καταγράψετε τις δικές σας εμπειρίες, σκέψεις και συναισθήματα, με όλες τους τις ατέλειες και άνευ κριτικής... Δεν χρειάζεται να τα θυμόμαστε όλα – αλλά όλα όσα θυμόμαστε, έχουν αξία».

Ποια είναι, όμως, η Michelle Robinson Obama, εκτός από σύζυγος του πρώην Προέδρου των ΗΠΑ; Ετών 55, μία από τις πλέον αναγνωρίσιμες μορφές του σύγχρονου κόσμου. Πρωταγωνίστησε σε ιστορικές στιγμές, ως η πρώτη Αφροαμερικανίδα που ανέλαβε τον ρόλο της Πρώτης Κυρίας των ΗΠΑ από το 2009 έως το 2017, και συνέβαλε όσο κανείς άλλος στη δημιουργία του πιο ανοιχτού και φιλόξενου Λευκού Οίκου στην ιστορία του. Απόφοιτος του Πανεπιστημίου του Πρίνστον και της Νομικής Σχολής του Χάρβαρντ, ξεκίνησε την καριέρα της ως δικηγόρος στη νομική εταιρεία Sidley & Austin στο Σικάγο, όπου γνώρισε και τον μετέπειτα σύζυγό της. Αργότερα εργάστηκε στο γραφείο του δημάρχου του Σικάγο, στο Πανεπιστήμιο και στο ιατρικό Κέντρο του Πανεπιστημίου του Σικάγο. Ίδρυσε το παράρτημα στο Σικάγο των Δημόσιων Συμμάχων, ενός οργανισμού που προετοιμάζει τους νέους για σταδιοδρομία σε δημόσιες υπηρεσίες. Οι Obama ζουν στην Ουάσινγκτον και έχουν δυο κόρες, τη Malia και τη Sasha. ●

ΜΙΛΑ ΜΟΥ ΒΡΩΜΙΚΑ

Της **ΜΥΡΤΩΣ ΚΟΝΤΟΒΑ**

Αγαπητή Μυρτώ, ενώ είμαι 16 χρονών σχέση κανονική δεν έχω κάνει ακόμα, δεν ξέρω, μου αρέσει ένα παιδί που γνώρισα από Ιούλιο αλλά δεν έγινε τιτ μεταξύ μας λόγω του ότι δεν ένιωθα άνετα να προχωρήσουμε και το σταμάτησα. Αυτός δεν κατάλαβε πώς αισθανόμουν, δεν το συζητήσαμε, απλά ξενέρωσε πάρα πολύ και απομακρύνθηκε. Από εκείνη τη στιγμή αρχίζω και νιώθω πολλά γι' αυτόν και ψάχνω τρόπο να τον ξαναπλησιάσω, μέχρι που τον βλέπω με άλλη – αγκαλιές, φιλιά, όλη την ώρα μαζί οι δυο τους και το παίρνω απόφαση να τον ξεχάσω. Τώρα τα Χριστούγεννα μου στέλνει ξαφνικά «τι κάνεις;», απαντάω, μου ξαναστέλνει και αρχίζουμε πάλι να μιλάμε. Το παράξενο είναι πως δεν μου έχει ζητήσει ακόμα να συναντηθούμε και επίσης δεν ξέρω αν είναι με την κοπέλα ή μόνος του ή με κάποια άλλη καινούργια και γενικά δεν καταλαβαίνω τη φάση του. Μια εμφανίζεται και μου στέλνει συνέχεια και μια εξαφανίζεται μέρες. Τι κάνω, Μυρτώ μου; Τι μπορεί να παίζει;

Ναι, θέλει ψυχραιμία, μπορεί να παίζουν φοβερά πράγματα. Από το να τον απαγάγουν εξωγήινοι κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή μέχρι το να είναι μυστικός εθελοντής στην πειραματική διερεύνηση ύπαρξης του Πολυσύμπαντος και άρα είναι λογικό να εμφανίζεται και να εξαφανίζεται πέρα δώθε. Κάτι άλλο που επίσης πιθανολογώ ότι μπορεί να του συμβαίνει είναι να τα ξύνει, άλλες μέρες περισσότερο κι άλλες λιγότερο. Τις μέρες που τα ξύνει περισσότερο, σας στέλνει περισσότερα μηνύματα. Τις μέρες που τα ξύνει λιγότερο, σας στέλνει λιγότερα μηνύματα. Ε και ο καιρός κυλάει…

Υ.Γ. *Το παράπονό σας ότι δεν έχετε κάνει ακόμα σχέση κανονική στα 16 θα το αφήσω ασχολίαστο διότι δεν γνώριζα ότι υπάρχει ηλικιόμετρο στα γκομενικά – νόμιζα ότι οι άνθρωποι κάνουμε σχέσεις όταν/για να νιώθουμε ήρεμοι, χαρούμενοι και πλήρεις. Πότε άλλαξε το πρωτόκολλο; Θα τσεκάρω και θα επανέλθω.*

Μυρτώ μου, γιατί τα κάνω όλα σκατά συνέχεια; Γιατί να μην μπορώ να στρώσω μια σχέση της προκοπής; Γιατί να αρχίζουν όλα παράδεισος και να καταλήγουν βόθρος; Γιατί στα 33 μου να θερίζω μπουρίνια και θύελλες αντί για δροσερό τριφύλλι; Πόσες φορές ακόμα θα δώσω την καρδιά μου χωρίς να το σκεφτώ και θα την πάρω πίσω κομμάτια; Πόσες φορές θα εμπιστευτώ σαν μικρό παιδάκι και θα φάω τα μούτρα μου στον τοίχο; Πόσες; Πόσο; *#άσταναπανε*

ATHENS VOICE RADIO 102.5

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά… και στα fm! Το «Μίλα μου βρώμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιάρικο τραγούδι στο **Athens Voice Radio 102.5**

Μέχρι να αποφασίσετε να βάλετε κράνος, φαντάζομαι. Μέχρι να αρχίσετε να ζυγίζετε τι μετράει παραπάνω, φαντάζομαι. Μέχρι να αρχίσετε κάπως να πονάτε, να προστατεύετε και να αγαπάτε αυτό το παιδάκι με τα ματωμένα μούτρα που το στέλνετε συνέχεια να κουτουλάει σε τοίχους. Φαντάζομαι.

Υ.Γ. *Το δροσερό τριφύλλι σας ήταν η ευχάριστη έκπληξη της εβδομάδας. Εύχομαι απέραντες εκτάσεις με δροσερά τριφύλλια για τη νέα δεκαετία. Kisses.*

Βολοδέρνουμε, Μυρτούδι μου, οι φίλες από δω κι από κει στα μπαρ, στις μουσικές σκηνές, στα καφεδάδικα και στα γκουρμεδάδικα του κέντρου, από το Παγκράτι ως την Πρωτογένους, σαν τις άδικες κατάρες μήπως ξετρυπώσουμε κατιτίς το ενδιαφέρον, κάποιον για τρελό έρωτα ή έστω για καταπληκτική παρέα, όπως ίσχυε τα παλιά τα χρόνια στην πόλη μας (έλεος, παλιά χρόνια το 2008;), αλλά νάδα, Μυρτώ μας, ζίροου, μια τρύπα στο νερό! Πες μας λοιπόν καλή μας Αθηναία νεράιδα εσύ, τι λάθος κάνουμε και κουτουλάμε μόνο σε ανεγκέφαλους με τις προβοσκίδες τους χωμένες στα κινητά; Τι γαμογενιά είν' αυτή η καινούρια η τριαντάρα που δεν σηκώνει κεφάλι από το Instagram; Πού στο διάτανο πηγαίνουν οι καλοί και κρύβονται, όταν βγαίνουμε έξω εμείς; Μάσα τα φύλλα σου και δώσε χρησμό προτού βυθιστούμε στην κατάθλα. Φιλιά κι από τις τρεις!

Δεν έχω ιδέα, δεν βγαίνω, ρίξτε μια ματιά στο Tinder, νομίζω πως εκεί συγκεντρώνονται όλοι σλόουλι σλόουλι.

Υ.Γ. 2 *Εεεχμμμ, δεν θέλω να σας σοκάρω αλλά οι νεράιδες δεν μασάνε φύλλα, ούτε δίνουν χρησμούς, κάπως τα μπερδέψατε, δεν πειράζει, ας πάει και το παλιάμπελο.*

Μυρτώ μου… Θέλω με τη νέα χρονιά να ευχηθώ στον καραγκιόζη που μου έφαγε τρία χρόνια από τη ζωή μου να συνεχίσει να υποφέρει από τις αιμορροΐδες του σε σημείο να μην μπορεί να κάτσει ούτε σε πούπουλο και επίσης να βγάλει δερματικά σε όλο του το σώμα και κυρίως στο ηλίθιο μούτρο του που το μοστράρει και για Ράιαν Γκόσλινγκ, μη χέσω! Τέλος θα του ευχηθώ από καρδιάς να μείνει με τη σκύλα τη μάνα του για πάντα, γιατί μάλλον αυτό επιθυμεί κατά βάθος αφού την αφήνει να προσβάλλει την κοπέλα του με τον χειρότερο τρόπο επειδή δεν την εγκρίνει που είναι 2 χρόνια μεγαλύτερη από τον γιόκα της. Αυτά, Μυρτώ μου, τα είπα, ξέσπασα κι ευχαριστήθηκα! Καλή χρονιά σε όλους τους υπόλοιπους. - **Angry Anna**

Εδώ ευχαριστήθηκα εγώ που τα διάβαζα! Μπράβο πάντως για τις ευφάνταστες κατάρες σας, έχουν περάσει πολλές από αυτή τη στήλη μα σαν τις δικές σας δεν έχει.

Στείλε το γράμμα σου ταχυδρομικά ή στο fax της A.V. ή στο **info@athensvoice.gr** για τη στήλη «Μίλα μου βρώμικα».

© JOHN HOLMES

Μικρές αγγελίες

*Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το **210 3617.369** (11.00-18.00)*
***Χρεώσεις**: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.*

Σε γνωρίζω…

Αβαντάζ. 40χρονος ανώτατος κρατικός λειτουργός, πλούσιος και ευπαρουσίαστος, γυμνασμένος, με πράσινα μάτια, κάτοικος Βορείων προαστίων, βίλα με πισίνα, πολυτελή ακίνητα και κτήματα, επιθυμεί γνωριμία γάμου. «Πάππας», Ομήρου 38, Κολωνάκι, 210 3620.147, www.pappas.gr

Ζήτα μου ό,τι θες

Ζητείται κοπέλα για τη θέση πωλήτριας σε κοσμηματοπωλείο σε τουριστική περιοχή της Αθήνας. Απαραιτήτως, προϋπηρεσία και γνώσεις ξένων γλωσσών. Τηλ. επικοινωνίας: 6946951743

COSMIC TELEGRAM

Από την
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΣΑΒΔΑΡΗ
(panastron)

ΚΡΙΟΣ (20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Βαθύτερα ζητήματα σχέσεων και κουβέντες για νέα πράγματα στη δουλειά

Με την Αφροδίτη στους Ιχθύς (13) είναι επισήμως καιρός να πιάσεις τα ζητήματα που υπάρχουν κάτω από την επιφάνεια στη σχέση σου και να προσπαθήσεις να δεις τι και πώς μπορεί να βελτιωθεί. Παράλληλα χρειάζεται λίγη παραπάνω προσοχή σε ζητήματα που αφορούν οικονομικές συμφωνίες και συνεργασίες καθώς ίσως δεν έχεις όλα τα δεδομένα στα χέρια σου. Επιπλέον είναι καλή περίοδος για να αφήσεις πίσω σου συνήθειες που αφορούν την προσωπική σου ζωή όμως πλέον δεν εξυπηρετούν. Ο Ερμής στον Υδροχόο (16) φέρνει κάποιες εξελίξεις και ειδήσεις που μπορεί να ανανεώσουν τις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου σου, όπως και τον φιλικό σου κύκλο. Παράλληλα στη δουλειά η περίοδος προσφέρεται για συνεννοήσεις, διαπραγματεύσεις κι επαφές που αφορούν κυρίως ομαδικά πρότζεκτ και σχέδια. Σε γενικές γραμμές καλό θα ήταν να αποφύγεις τα δύο άκρα του συναισθηματισμού ή της αποστασιοποιημένης αδιαφορίας αυτή την εβδομάδα. Όπως βέβαια και την προσποίηση ή τα ψέματα, καθώς είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα τα βρεις μπροστά σου.

ΤΑΥΡΟΣ (20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Χρειάζεσαι περισσότερη ουσία στις φιλίες και τη ρουτίνα σου όμως δεν βλέπεις πώς

Ο κυβερνήτης σου, η Αφροδίτη, περνάει στους Ιχθύς (13) κι αν μη τι άλλο εντείνει την ανάγκη σου για ποιοτικότερες φιλίες και ελεύθερο χρόνο, υπό την έννοια ότι κι αυτά που κάνεις δεν είναι άσχημα, όμως ίσως δεν σε γεμίζουν όσο θα ήθελες. Ψάχνεις για κάτι που θα ομορφύνει τη ρουτίνα σου και θα δώσει άλλη αίσθηση ακόμη και στο πώς βλέπεις τη δουλειά σου. Δεν αποκλείεται να δεις και κάποια σχετική αλλαγή, ειδικά όσον αφορά το ζήτημα της συνεργασίας ή ομαδικών πρότζεκτ. Φρόντισε να μη βιαστείς να απογοητευτείς ό,τι κι αν γίνει. Ο Ερμής στον Υδροχόο (16) είναι σίγουρα πρόκληση για τη συνεννόηση σε επίπεδο δουλειάς και γάμου. Για να βγάλεις άκρη χρειάζεται να εξηγείς, να καταλαβαίνεις, να είσαι σαφής και ανεκτικός ακόμη κι όταν τα πράγματα δεν φαίνονται να προχωρούν όπως θα ήθελες. Πάντως βάζει στο μυαλό σου συγκεκριμένους στόχους για την προσωπική σου ζωή, όπως και για την αξιοποίηση της δημιουργικότητάς σου.

ΔΙΔΥΜΟΙ (20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Παίρνεις απόσταση από όσα σου συμβαίνουν και επικοινωνείς αποτελεσματικότερα

Το πέρασμα της Αφροδίτης στους Ιχθύς (13) σου δημιουργεί την ανάγκη να θέσεις ουσιαστικότερους στόχους για την προσωπική σου ζωή, τις δημιουργικές σου ασχολίες και τη σχέση με τα παιδιά σου. Δεν είναι ιδιαίτερα εύκολο, καθώς κουβαλάς παλιά φορτία στον καθένα από αυτούς τους τομείς και ίσως εγκλωβίζεσαι σε πολύ προσωπικές απόψεις και όνειρα. Λάβε υπόψη σου και την πλευρά των άλλων τόσο στην καριέρα σου όσο και στην προσωπική σου ζωή, γιατί έτσι θα ξέρεις ποιο είναι το καλύτερο που μπορείς να κάνεις για να βοηθηθείς και να διευκολύνεις και τους άλλους. Ο κυβερνήτης σου, Ερμής, στον Υδροχόο (16) σου επιτρέπει να πάρεις κάποια απόσταση από τις συναισθηματικές και οικονομικές σου ανησυχίες κι έτσι να επικοινωνήσεις αποτελεσματικότερα στο σπίτι και το γραφείο. Σου δίνει καθαρότητα κι αμεσότητα κι έτσι οποιαδήποτε ιδέα ή άνοιγμα θέλεις να κάνεις είναι ευκολότερο να βρει κατανόηση και στήριξη. Λίγη προσοχή να μην παρατήσεις αγγαρείες και να μην αμελήσεις θέματα υγείας.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ (21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Χαίρεσαι με καινούργια πράγματα, όμως το κλίμα παραμένει βαρύ στις σχέσεις σου

Με την Αφροδίτη στους Ιχθύς (13) μαλακώνεις απέναντι στο συγγενικό σου περιβάλλον όπως και στις παρέες σου κι έτσι ο χρόνος μαζί τους αποκτά μία πιο τρυφερή, ας πούμε, διάσταση, ενώ σε επίπεδο παρέας μπαίνουν στο μενού δημιουργικότερες ασχολίες, ίσως και πιο καλόκαρδες δυναμικές. Σε αυτό το πλαίσιο δεν αποκλείεται να ξεκινήσεις κάτι καινούργιο ή να πας κάποια έκδρομή. Ακόμη και στη δουλειά έχεις κατά τι καλύτερη διάθεση απέναντι στους άλλους, κυρίως γιατί προκύπτουν ένα-δυο καινούργια πραγματάκια να ασχοληθείς. Ο Ερμής στον Υδροχόο (16) σε βάζει σε διαπραγματευτική διάθεση απέναντι στον τραπεζικό σου λογαριασμό, όπως και όσον αφορά το ξεκαθάρισμα υπαρχουσών προτάσεων και δυνατοτήτων. Παράλληλα σου δημιουργεί την τάση να πάρεις απόσταση και να ρίξεις κάπως τη θερμοκρασία στην ερωτική σου ζωή εξαιτίας συζητήσεων για τους προβληματισμούς σου, ίσως και κάποιων γεγονότων με τα αδέρφια σου. Και στις δύο περιπτώσεις είναι μακράν προτιμότερο να προσπαθήσεις να διαφυλάξεις τη σχέση παρά το συμφέρον σου γιατί έτσι είναι δυνατή η θετική έκβαση.

ΛΕΩΝ (22Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Ψάχνεις κατανόηση και ξεκάθαρες απαντήσεις και σε κάποιο βαθμό τα βρίσκεις

Με την είσοδο της Αφροδίτης στους Ιχθύς (13) εντείνεται η ανάγκη σου για συναισθηματική κατανόηση, για περισσότερο ρομαντισμό στη σχέση σου, καθώς και για να καταλάβεις τι γίνεται επιτέλους με το κοινό ταμείο και το γραφειοκρατικό κομμάτι των οικονομικών σου. Εγκυμονεί ο κίνδυνος του υπερβολικού συναισθηματισμού που μπορεί να σε οδηγήσει σε τραγικά λάθος επιλογές, προσωπικά κι επαγγελματικά. Ο Ερμής στον Υδροχόο (16) και τον ζωδιακό σου άξονα δίνει ένα χέρι βοηθείας ώστε να μπορείς, αν θέλεις, να κρατήσεις ένα σχετικά καθαρό κεφάλι και κάποια λογική στις κουβέντες που αφορούν τις προσωπικές κι επαγγελματικές σου σχέσεις. Επειδή σε μεγάλο βαθμό θα αφορούν το τι μέλλει γενέσθαι και το χρηματικό και συναισθηματικό κόστος, φρόντισε να είσαι ειλικρινής χωρίς να κάνεις τον αδιάφορο ή ότι είσαι σε θέση να «φορτωθείς» παραπάνω από ό,τι πραγματικά είσαι. Καθώς παράλληλα εντείνεται η κοινωνική σου διάθεση, προσπάθησε να μη δαπανήσεις πολλή φαιά ουσία σε ανούσιες κουβέντες. Με προσοχή την υγεία σου, το ανοσοποιητικό σου παραμένει ζορισμένο.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ (23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Αναζητώντας άλλο βάθος σε σχέσεις και συνεργασίες, ίσως κάπως άτσαλα

Καθώς η Αφροδίτη περνά στους Ιχθύς (13) και τον ζωδιακό σου άξονα έχεις ανάγκη από ουσιαστικότερες συναντήσεις στην κοινωνική σου ζωή, περισσότερη τρυφερότητα και συναίσθημα στη σχέση σου, όπως και δημιουργικότερες προοπτικές που σε συγκινούν στις συνεργασίες σου. Οι ανάλογες δυνατότητες υπάρχουν και λειτουργούν ανανεωτικά για την καθημερινότητά σου, έστω κι αν δεν αντιλαμβάνεσαι επακριβώς πώς, γιατί ψάχνεις για κάτι πολύ συγκεκριμένο και αγνοείς τα υπόλοιπα. Ο κυβερνήτης σου, Ερμής, στον Υδροχόο (16) επιταχύνει τις εξελίξεις στον τομέα της δουλειάς καθώς υπάρχουν πολλά να συζητηθούν και πολλά να οργανωθούν και να γίνουν προς εξυπηρέτηση των προσωπικών κι επαγγελματικών σου στόχων. Δεν αποκλείεται να βρεθείς με μια πρόταση για έξτρα δουλειά ή για κάποια καινούρια ομαδική ασχολία. Σε κάθε περίπτωση για να αξιοποιήσεις την περίοδο χρειάζεται να βγεις λιγάκι έξω από την ψυχρή εκτίμηση των δεδομένων και να ακούσεις προσεκτικά αυτά που έχουν να σου πουν οι υπόλοιποι εμπλεκόμενοι, ιδανικά χωρίς επιθετικότητα ή επικρίσεις.

ΖΥΓΟΣ (22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Δημιουργώντας πιο ανθρώπινες συνθήκες στη ρουτίνα σου και με όρεξη για φλερτ

Ο κυβερνήτης σου, η Αφροδίτη, στους Ιχθύς (13) σε βοηθά να πιάσεις αποτελεσματικότερα το νήμα της καθημερινότητάς σου σε προσωπικό κι επαγγελματικό επίπεδο. Υπάρχουν κάποιες ανακατατάξεις στα οικονομικά σου, ίσως υπό μορφή αποζημίωσης, ίσως γιατί το κοινό πορτοφόλι αρχίζει να ρολάρει κάπως διαφορετικά. Είναι περίοδος που αξίζει να επενδύσεις στη φροντίδα του σώματός σου, ίσως δοκιμάζοντας κάποια εναλλακτική προσέγγιση. Στη δουλειά χρειάζεσαι σαφώς δημιουργικότερες ασχολίες και είναι δύσκολο να αντέξεις τη ρουτίνα σου, αν δεν στο δίνει έστω σε κάποιο βαθμό. Ο Ερμής στον Υδροχόο (16) σε φέρνει σε επαφή με ένα πιο ξέγνοιαστο κομμάτι του εαυτού σου κι έτσι επικοινωνείς καλύτερα με τον σύντροφο, με τα παιδιά σου, ακόμη και με τους συγγενείς σου. Παράλληλα σηματοδοτεί εξελίξεις σε κάποια ανοίγματα που κυνηγάς καιρό και προσφέρουν νέο έδαφος για τις ιδέες σου, ίσως και την ευκαιρία να αξιοποιήσεις κάποιες γνώσεις με διαφορετικό τρόπο. Είναι εξαιρετική περίοδος για φλερτ αρκεί να μην τον έχεις δει «άμωμος», γιατί έχεις σαστίσει από τις αλλαγές.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ (23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Πιο γλυκό κλίμα στα προσωπικά σου κοντραρισμένο από ιδέες περί προσωπικής

Η Αφροδίτη στους Ιχθύς (13) φέρνει ευχάριστα νέα για την προσωπική σου ζωή, ιδιαίτερα τα ερωτικά και τη σχέση με τα παιδιά σου, καθώς η προσέγγισή σου μαλακώνει. Παράλληλα οι συνεργασίες σου ή κάποια υπάρχουσα συμφωνία σού δίνει τη δυνατότητα να γίνεις πιο δημιουργικός, πράγμα που σου φτιάχνει τη διάθεση. Έχεις αρκετές εμπνεύσεις και αξίζει να τους δώσεις σημασία, εκτός ίσως από την έμπνευσή σου να ασχοληθείς εκ νέου με κάποιον πρώην. Μόνο για να το κλείσεις οριστικά. Ο Ερμής στον Υδροχόο (16) περιορίζει κάπως την όρεξή σου για πολλές κουβέντες δεξιά κι αριστερά, αλλά σου ανοίγει την όρεξη για παρεΐτσα με λίγους και καλούς. Ενδεχομένως να δημιουργήσει εντάσεις στο οικογενειακό σου περιβάλλον, ιδιαίτερα σε σχέση με τον οικογενειακό προϋπολογισμό, ίσως κι όσον αφορά το μέλλον της σχέσης σου. Ο καλύτερος τρόπος να το αντιμετωπίσεις είναι να θυμάσαι ότι όλοι παίζετε στην ίδια ομάδα. Το να κάνεις κάποια επίδειξη αυτοδυναμίας είτε στο σπίτι είτε στο γραφείο μπορεί να έχει δραστικότατες συνέπειες.

ΤΟΞΟΤΗΣ (22 Νοεμβρίου - 20Δεκεμβρίου)

Ανοίγεις σε γνωριμίες και επικοινωνία, όμως απαιτείς και ποιοτικό προσωπικό χρόνο

Καθώς η Αφροδίτη μπαίνει στους Ιχθύς (13) και οι γιορτές μένουν πια οριστικά πίσω, έχεις ανάγκη να πρεμήσεις λιγάκι στον χρόνο που περνάς στο σπίτι και το γραφείο. Και στις δύο περιπτώσεις, μην αφήσεις τα πράγματα στην τύχη γιατί το πιο πιθανό είναι να απογοητευτείς και να βρεθείς σε συγκρούσεις. Αντίθετα οποιαδήποτε καλλωπιστική εργασία, δημιουργική δραστηριότητα ή ακόμη και προγραμματισμένος προσωπικός χρόνος θα δημουργήσουν τον χρόνο που χρειάζεσαι. Παράλληλα ίσως βάλεις τις βάσεις για κάποια δημιουργική δουλίτσα στο γραφείο. Ο Ερμής στον Υδροχόο (16) αλλάζει τον ρυθμό των σκέψεών σου και της επικοινωνίας σου, καθώς από το αυστηρά πρακτικό βρίσκεσαι να κυνηγάς επαφές, συναντήσεις και καινούριες ιδέες και γνωριμίες τόσο σε κοινωνικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο. Οι μέρες δεν απογοητεύουν, ωστόσο όσο γίνονται και συζητιούνται κάνουν αναντίρρητη την ανάγκη να ρυθμίσεις πιο αποτελεσματικά το καθημερινό σου πρόγραμμα, τη δουλειά σου και τις πρακτικές σου υποθέσεις. Ό,τι κι αν κάνεις, προσεκτικά και χωρίς ανυπομονησία.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ (21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Ικανοποιητικές εξελίξεις για την τσέπη και τα προσωπικά σου, όχι χωρίς σοκ όμως

Η Αφροδίτη στους Ιχθύς (13) δίνει μια πολύ απαραίτητη γλυκύτητα στην επικοινωνία σου, ενώ ανοίγει την πόρτα για επαφές με ερωτική διάσταση που μπορεί να αναδιαμορφώσουν πλήρως την υπάρχουσα κατάσταση. Παράλληλα φαίνεται πως συζητήσεις και διαπραγματεύσεις που αφορούν το δημιουργικό κομμάτι της καριέρας σου παίρνουν ικανοποιητική τροπή, αν και δρομολογούν ραγδαίες και δραστικές αλλαγές. Και προσωπικά και επαγγελματικά φέρνει κάποια σοκ, τα οποία είναι όμως αναγκαία τελικά για την ανανέωση που χρειάζεσαι σε οικονομικό και ερωτικό επίπεδο. Ο Ερμής στον Υδροχόο (16) στρέφει τις σκέψεις σου ακριβώς στην τσέπη και το κρεβάτι σου, εξαιτίας των ανάλογων ειδήσεων και επαφών. Όσον αφορά τα οικονομικά σου φαίνεται πως κάποιες αλλαγές που δρομολογήθηκαν στη δουλειά και τη ρουτίνα σου αποδίδουν, ή κάποιες συγγενικές υποθέσεις δρομολογούνται θετικά. Όσον αφορά το προσωπικό κομμάτι, η ανταμοιβή είναι ανάλογη της προσπάθειας που κάνεις να οργανώσεις διαφορετικά την καθημερινότητά σου, ίσως προσεγγίζοντας νέες παρέες και δοκιμάζοντας διαφορετικές δραστηριότητες.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ (20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Οικονομική κι ερωτική ανάπαυλα και δυνατότητα καλύτερης αυτοέκφρασης

Η είσοδος της Αφροδίτης στους Ιχθύς (13) φέρνει τη δυνατότητα για μια πολυπόθητη χαλάρωση, καθώς οι εξελίξεις στα οικονομικά σου και την ερωτική σου ζωή μπορούν να σου δώσουν ένα μεγαλύτερο μέτρο ικανοποίησης. Στην πρώτη περίπτωση τα πράγματα στο γραφείο ή κάποιες υποθέσεις που αφορούν το σπίτι και την οικογένειά σου ρυθμίζονται με ικανοποιητικό τρόπο, έστω κι αν η αλλαγή παραμένει σοκ. Στη δεύτερη περίπτωση καταφέρνεις να βρεις κάποια ισορροπία ανάμεσα στο οικείο και το καινούριο, έστω κι αν η αναστάτωσή της διαδικασίας είναι μεγάλη. Ο Ερμής στο ζώδιό σου (16) διευκολύνει την αυτοέκφραση, όπως και τις κουβέντες που αφορούν τις επαγγελματικές και προσωπικές σου σχέσεις. Οι εξελίξεις και οι ειδήσεις που αφορούν τη σχέση δημιουργικότητας-κέρδους είναι θετικές, ενώ είναι ευκολότερες οι συνεννοήσεις για το κοινό ταμείο και τα έξοδα των παιδιών. Παράλληλα, στην προσωπική σου ζωή το επικοινωνιακό κλίμα είναι πρόσφορο, ειδικά αν δεν φτάσεις σε κάποιο άκρο να διακηρύσσεις το ασυμβίβαστό σου.

ΙΧΘΥΕΣ (18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Μεγαλύτερη ικανοποίηση, όμως και εκρηκτικά παράπονα που δύσκολα βγαίνουν

Η Αφροδίτη στο ζώδιό σου (13) δίνει μία ευχάριστη νότα στις μέρες σου, καθώς από ό,τι φαίνεται όσα φτάνουν στα αυτιά σου, όπως και οι άνθρωποι που γνωρίζεις και γενικώς οι συνδιαλαγές της καθημερινότητάς σου, σε επιβεβαιώνουν συναισθηματικά κι ερωτικά, ενώ δεν αποκλείεται να φέρουν ευχάριστες εκβάσεις σε θέματα που αφορούν τράπεζες, οργανισμούς, χρηματοδοτήσεις και κληρονομικά. Παράλληλα έχεις διάθεση να φροντίσεις περισσότερο τον εαυτό σου, και φυσικά να το κάνεις. Ο Ερμής στον Υδροχόο (16) είναι άγγελος δύσκολων συζητήσεων και εξελίξεων στο οικογενειακό σου περιβάλλον και τη σχέση σου ή όσον αφορά το σπίτι σου. Φαίνεται πως κάποια πράγματα γίνονται επίσης εν αγνοία σου κι αυτό δεν βοηθά να αισθάνεσαι ήσυχος και βέβαιος. Το βασικό είναι να μην αρχίσεις να μπουκώνεις τη δυσαρέσκειά σου αλλά να συζητάς αυτά που σε ανησυχούν. Ειδάλλως είναι εύκολο να δώσεις μεγάλες διαστάσεις σε σχετικά ασήμαντα θέματα, όπως επίσης και να πιπιλίζεις μία αυστηρά προσωπική και βολική για σένα άποψη. **Α**

**Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάζεις και τον ωροσκόπο σου*

Cosmic Telegram

Το κορυφαίο αστρολογικό app στα ελληνικά

Μην χάνεις τα μηνύματα από τα άστρα!

Κατέβασε δωρεάν την εφαρμογή Cosmic Telegram και διάβασε κάθε μέρα τι συμβαίνει στο ζώδιό σου από την Ευαγγελία Τσαβδάρη

✶**Διάβασε** την αστρολογική «μπουκιά» της μέρας, και εβδομαδιαίες, μηνιαίες και ετήσιες πρόβλεψεις για κάθε ζώδιο.

✶**Ενημερώσου** με αναλύσεις για σημαντικά αστρολογικά συμβάντα και διασκέδασε με το lifestyle των ζωδίων.

✶**Συμβουλέψου** το αστρολογικό ημερολόγιο για τη διάθεση της κάθε μέρας!

✶**Ξεκλείδωσε έξτρα** αναλυτικές προβλέψεις για το κάθε ζώδιο για τους κρίσιμους τομείς των Σχέσεων, Οικονομικών και Υγείας, με μικρή χρέωση.

✶**Γίνε μέλος** για να βρεις πρωτότυπο υλικό αστρολογικών μαθημάτων για να γνωρίσεις καλύτερα τον εαυτό σου και τους αγαπημένους σου. Αστρολογικά πορτρέτα για τις διασημότητες κάθε ζωδίου, την ανάλυση της κορυφαίας αστρολογικής συγκυρίας κάθε βδομάδας και αποκλειστικά lifestyle άρθρα.

Download on the App Store **Cosmic Telegram**

Καμία απειλή δεν είναι μεγαλύτερη από την πίστη μας στη ζωή.

Στις απειλητικές για τη ζωή νόσους, απαντάμε με στοχευμένες θεραπείες, με αποδεδειγμένο όφελος επιβίωσης, αντιμετωπίζοντας τον κάθε ασθενή σαν ιδιαίτερη περίπτωση.
Στην ευχή κάθε ανθρώπου να μην του συμβεί μια σοβαρή ασθένεια, απαντάμε με προληπτικές εξετάσεις που έχουν καταξιώσει τη Roche ως παγκόσμιο ηγέτη και στο χώρο των διαγνωστικών.
Κι όταν δεν έχουμε ακόμα απαντήσεις, συνεχίζουμε να τις αναζητάμε, πάντα με σεβασμό, στο πλευρό του ασθενή.

CRI ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ 2016-2017 BRONZE CORPORATE RESPONSIBILITY INDEX

GREAT PLACE TO WORK Best Workplaces 2014 Greece

GREAT PLACE TO WORK Best Workplaces 2013 Greece

Roche